



1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 30 november.

2 § Utökning av antalet suppleanter i miljö- och jordbruksutskottet samt EU-nämnden

Valberedningen hade, enligt ett till kammaren inkommet protokollsutdrag, tillstyrkt att antalet suppleanter skulle utökas enligt följande:

från 20 till 21 i miljö- och jordbruksutskottet
från 32 till 36 i EU-nämnden

Kammaren medgav dessa utökningar.

3 § Val av extra suppleanter i miljö- och jordbruksutskottet samt EU-nämnden

Företogs val av extra suppleanter i miljö- och jordbruksutskottet samt EU-nämnden.

Kammaren valde i enlighet med valberedningens förslag till

suppleant i miljö- och jordbruksutskottet

Cecilia Widegren (m)

suppleanter i EU-nämnden

Per Bill (m)

Marie Weibull Kornias (m)

Magdalena Andersson (m)

Mikael Cederbratt (m)

4 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2006/07:110

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:110 Hyresrätter i Skåne
av Leif Jakobsson (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 22 december 2006.

Skälet till dröjsmålet är andra åtaganden som ej kan ändras.

Stockholm den 1 december 2006

Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet

Mats Odell (kd)

Enligt uppdrag

Lena Ingvarsson

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2006/07:113

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:113 Den kommunala kostnadsutjämningsen
av Karl Sigfrid (m)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 22 december 2006.

Skälet till dröjsmålet är andra åtaganden som ej kan ändras.

Stockholm den 30 november 2006

Finansdepartementet

Mats Odell

Interpellation 2006/07:115

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:115 Samarbetet mellan idrottsrörelsen och
Försvarsmakten

av Sven Bergström (c)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 22 december 2006.

Skälet till dröjsmålet är att statsrådet befinner sig på tjänsteresor under de svarstillfällen som finns före den 22 december 2006.

Stockholm den 30 november 2006

Försvarsdepartementet

Mikael Odenberg (m)

Enligt uppdrag

Helena Lindberg

Expeditions- och rättschef

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:116 Kapitalförsörjning för små och medelstora företag

av Per Åsling (c)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 16 januari 2007.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor utomlands och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 4 december 2006

Näringsdepartementet

Maud Olofsson (c)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Departementsråd

Interpellation 2006/07:118

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:118 Det fasta telefonnätet

av Karin Nilsson (c)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 22 december 2006.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 4 december 2006

Näringsdepartementet

Åsa Torstensson (c)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Departementsråd

Interpellation 2006/07:123

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:123 Tidtabell för utbyggnad av E 22

av Christer Nylander (fp)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 22 december 2006.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 4 december 2006

Näringsdepartementet

Åsa Torstensson (c)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Departementsråd

5 § Förnyad bordläggning

Föredrogs och bordlades åter
Konstitutionsutskottets betänkanden 2006/07:KU3 och KU4
Civilutskottets betänkande 2006/07:CU2
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2006/07:MJU3
Skatteutskottets betänkande 2006/07:SkU1

*Utgiftsramar och
beräkning av
statsinkomsterna*

6 § Utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna

Föredrogs
finansutskottets betänkande 2006/07:FiU1
Utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna (prop. 2006/07:1 delvis).

Anf. 1 EMMA HENRIKSSON (kd):

Herr talman! Ledamöter! Åhörare och tittare! I dag är det bara 18 dagar kvar till julafton. Det är 18 dagar som är fyllda av förväntan, spänning och nyfikenhet men också en hel del julstress. I takt med att adventsljusen tänds kommer vi här i riksdagen att debattera och fatta beslut om budgeten för 2007. Det är en budget som också den innehåller en hel del förväntan, spänning och nyfikenhet inför framtiden.

I julhandeln som pågår för fullt är det många som vänder och vrider på slantarna för att få dem att räcka till så många julklappar som möjligt. Det gäller att göra det med omsorg om dem som ska få klapparna. Det gäller också att ha en viss beredskap för att en och annan klapp kanske måste bytas. I grunden är det samma principer som gäller när vi ska fatta beslut om en statsbudget. Att ha ordning och reda i statens finanser är lika viktigt som att ha ordning och reda i hushållsplånboken. Vi måste också ha en beredskap för att följa upp och granska våra beslut så att de kan korrigeras om effekterna inte blev som vi hade tänkt.

Den politiska viljan är omfångsrik, men resurserna är ju inte obegränsade. Trots att det budgetförslag vi nu har att debattera innehåller många av de politiska reformer som Allians för Sverige gick till val på kan det hända att vi måste avvakta med ett och annat och avstå från en del.

Den budgetprocess som vi har för att reglera besluten börjar med att vi fattar beslut om utgiftsramarna och utgiftstaket för 2007 och 2008. Det är dem vi kommer att debattera här i dag. Ramarna är de stora principiella dragen som reglerar både inkomster och utgifter och avgör hur resurserna fördelas mellan de 27 budgetområdena.

Huvudförslaget innehåller mycket av det allianspartierna gick till val på: införandet av jobbskatteavdrag, förändringar av arbetslöshetsförsäkringen, åtgärder för att förbättra företagsklimatet och ett flertal reformer som gör det mer lönsamt att anställa.

Mot det förslaget finns tre alternativ, från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. De är gemensamma i vissa delar i och med att de alla sätter sig emot de jobbstimulerande skattesänkningar och regeländringar som finns i huvudförslaget. Men det finns också en hel del olikheter i förslagen, som vi kommer att få höra från partiföreträdarna.

Vi kommer säkerligen också att få höra en hel del kritik av hur budgetprocessen har skötts av regeringen. Till vissa delar är det befogat, men

det gäller att rikta den kritiken åt rätt håll. Redan när man antog den nya budgetordningen 1996 framfördes kritik om att det kommer att bli problem vid regeringsskifte. Vi har också sett att stressen har gjort att man inte har kunnat bereda alla förslag som vi ofta önskar att det görs. Men precis som regeringen förutsatte har riksdagen i sin beredning också sett till att ta in synpunkter från till exempel Lagrådet och gjort den beredning som annars brukar göras av regeringen innan propositionen läggs fram.

Så trots att det är både budgetstress och julstress är det med både förväntan, spänning och nyfikenhet som jag ser fram emot den här debatten och framför allt de förutsättningar budgetbesluten kommer att innebära för den framtid som sträcker sig bortom både julskinka och mellandagsrea.

Anf. 2 PÅR NUDER (s):

Herr talman! Till att börja med vill jag yrka bifall till reservationerna 1, 4, 7 och 10. Därmed yrkar jag bifall till Socialdemokraternas samlade budgetmotion. Riksdagen har nu att ta ställning till två stycken fullständiga alternativ, det socialdemokratiska alternativet och den borgerliga regeringens alternativ till ekonomisk politik för framtiden.

Om riksdagen skulle bifalla den socialdemokratiska budgetmotionen skulle tiotusentals nya jobb skapas i Sverige under det kommande året utan att vi för den skull behöver försämra villkoren för dem som är arbetslösa, sjuka eller förtidspensionerade. Arbetslösheten skulle falla ned till 4,5 % i årsgenomsnitt, att jämföra med de 5,8 % som blir följderna av den borgerliga regeringens politik. Vi kommer att fortsätta att ha en väldigt stark tillväxt i Sverige som skapar nya skatteinkomster till kommuner, landsting och staten, som vi kan använda till att bygga Sverige starkare och tryggare på en och samma gång, i stället för att försämra för dem som redan har det sämst.

Just nu är svensk ekonomi inne i en väldigt stark skjuts. Det beror inte på den borgerliga regeringens ekonomiska politik; den träder ju i kraft först den 1 januari. Den julhandel som nu blomstrar beror på att hushållen känner att de har en väldigt stark köpkraft beroende på den förra majoritetens ekonomiska politik. Det är den som har skapat den framtidstro som Sverige kännetecknas av i dag.

Följdriktigt har vi en väldigt hög ekonomisk tillväxt, 4,4 % under tredje kvartalet, tack vare den gamla regeringens ekonomiska politik. Nya jobb tillkommer i detta nu i rekordfart. I går berättade Ams att 80 000 nya jobb tillkommer i år till följd av den gamla regeringens ekonomiska politik. Och som jag sade leder allt detta, alla dessa nya jobb, till urstarka offentliga finanser.

På en punkt har emellertid den nya borgerliga regeringens ekonomiska politik redan gett utslag. I förrgår kom ett telegram från TT, Tidningarnas Telegrambyrå, som sade så här:

”I slutet av förra veckan var 173 410 personer öppet arbetslösa, enligt Arbetsmarknadsstyrelsen (Ams). Det är en ökning med 2 090 personer jämfört med veckan före och första gången, med något undantag, sedan i somras som arbetslösheten stiger mellan två på varandra följande veckor.

Samtidigt minskade antalet personer sysselsatta i olika Ams-åtgärder med drygt 5 500 till 145 390 personer jämfört med veckan före.

Pilarna pekar nu därmed helt i linje med den nya regeringens politik – färre i åtgärder och fler öppet arbetslösa.”

Regeringen har nämligen dragit i bromsen. Man har sagt åt Ams: Ni ska inte utbilda flera. Ni ska inte skicka flera människor i praktik. Nu ska åtgärderna, som det väldigt fyrkantigt heter, dras ned. Det är bättre med öppen arbetslöshet.

Och detta är bara början. Trots att det skapas så många nya jobb i Sverige just nu, trots att ekonomin i sin helhet växer och trots att kommuner, landsting och stat har stora överskott kommer den öppna arbetslösheten att öka. Den borgerliga regeringen tycker nämligen att det är bättre med öppen arbetslöshet än utbildning, arbete eller praktik som sker i Ams regi, det som kan rusta de arbetslösa inför en arbetsmarknad som kommer.

Det är just nu i högkonjunkturen som de som inte per automatik får jobb behöver som störst hjälp. Då gör man de kraftigaste neddragningarna på arbetsmarknadspolitiken i modern tid därför att man tycker att det är bättre med öppen arbetslöshet.

Trots att ekonomin blomstrar, märkligt nog, är det några som enligt den borgerliga regeringen måste få det sämre. Är det de som redan har det bra? Är det de som redan har stora inkomster? Är det de som har stora förmögenheter? Är det de som sitter med stora villor? Är det dessa som nu i de goda tiderna bör hålla igen? Nej, tvärtom – de ska få mer! Det är de som har det sämst som ska få det ännu sämre.

Jag ska förmedla tre röster ur den gruppen.

Yngve Santonsson bor i Jämjö i Blekinge. Han är 62 år och arbetslös efter ett yrkesliv som började 1962. Han säger så här: Den nya regeringen ser oss som samhällsutnyttjare, inte som hederliga människor som arbetat ett helt liv. Tror verkligen arbetsmarknadsminister Littorin att han genom att sänka a-kassan får ut 62-årige Santonsson på arbetsmarknaden igen? frågar han uppgivet i en tidningsintervju.

Vad svarar ni i den borgerliga majoriteten Yngve Santonsson? Får han ett nytt jobb därför att ni försämrar hans a-kassa?

Eller ta Nils-Erik Nilsson, som är sjukpensionär och bor i Vimmerby. Han har skrivit ett brev till Fredrik Reinfeldt. Om Reinfeldts svar säger Nils-Erik: Det står bara om jobb och jobb. Det är förstås bra om så många som möjligt kan få jobb, men vad jag vill veta är hur regeringen tänker att vi sjuka och handikappade som inte kan arbeta ska klara oss.

Vad är ert svar? Är det sänkt a-kassa och försämrade villkor? Är det så Nils-Erik, som är sjukpensionär, ska få jobb – genom att ni försämrar hans förtidspension?

Eller ta Fredrik Jönsson. Han är bara 20 år gammal och funktionshindrad. Av sin handläggare på arbetsförmedlingen fick han häromdagen rådet att läsa in gymnasiekurser på folkhögskola med aktivitetsstöd som försörjning. Nu vill den borgerliga regeringen dra ned anslagen till aktivitetsstödet, och i förra veckan fick Fredrik veta att han mister sina knappt 4 000 som han fått per månad. Hans kommentar är följande: Utan stödet tvingas jag sluta. Jag tycker inte att jag ska tvingas ta lån för något som alla andra fått gratis på gymnasiet.

Tycker ni det i den borgerliga majoriteten? Tycker ni att den funktionshindrade Fredrik, 20 år gammal, ska behöva ta lån för att få den utbildning som han behöver för att kunna hävda sig på arbetsmarknaden?

Några har dock verkligen anledning att se fram emot årsskiftet, då den nya majoritetens ekonomiska politik träder i kraft. På Lidingö, i Danderyd och i statsministerns Täby har man anledning att smälla champagnekorkarna och skicka upp raketerna mot skyn. På Lidingö kommer en genomsnittsvilla att få sin fastighetsskatt sänkt med 10 000 kr i månaden samtidigt som fastighetsskatten kommer att öka i princip över hela landet, till följd av att man vill gynna dem som redan har villorna med de största tomterna i de mest attraktiva områdena i Sverige. *De* ska få denna nyårspresent – men inte de arbetslösa, de förtidspensionerade och så vidare.

Det märkliga i det borgerliga Sverige är att när det går bra för Sverige måste det gå sämre för dem som redan har det sämst och bättre för dem som redan har det allra bäst. Detta är farligt för sammanhållningen i vårt samhälle. Kittet mellan olika grupper och regioner håller på att lösas upp.

På några få veckor, hur märkligt det än kan låta, har hela vårt samhällsklimat ändrat karaktär. Efter valet är det en helt annan typ av diskussion där ute i samhället än före. Det är mycket hårdare konfrontation. Regeringen har utmanat världens mest progressiva, världens mest förändringsbenägna och världens mest anpassningsbara fackföreningsrörelse genom att rikta ett antal åtgärder mot fackföreningsrörelsen. Följden blir stenhård konfrontation. Det har vi upplevt under några få höstveckor – ett hårdare samhällsklimat som har skapats på blott några få veckor på grund av Anders Borgs ekonomiska politik.

Inför den svåra avtalsrörelse vi har framför oss, en av de svåraste på länge – en avtalsrörelse där de privata företagen har jättestora vinster och där vi har jättestora överskott i de offentliga ekonomierna – skickar regeringen ut en signal om att bonusarna till ledningarna, som redan är skyhögt betalda, ska återinföras i de statliga företagen. Förstår ni inte vilken eld ni leker med inför den största avtalsrörelse Sverige haft på många dagar?

Lönebildningen har varit en av våra riktigt stora konkurrensfördelar. Vi har haft löntagarorganisationer som varit återhållsamma i sina lönekrav därför att de har sett behovet av att vara konkurrenskraftiga och hävdat reallöner i stället för höga nominella löner. I just den situationen utmanar ni fackföreningsrörelsen genom att göra det dyrare att vara med i facket och genom att försämra villkoren för de fackliga organisationerna. Samtidigt ska ni gynna dem som står på era egna lönelistor ännu mer: de statliga företagens chefer. Ni leker med elden inför avtalsrörelsen!

Detta är en politik som går stick i stäv mot hur vårt Sverige har byggts upp. Det som har kännetecknat Sverige är att vi har samarbetat oss ur svåra situationer. Vi har lärt oss att Sverige är lite för litet för att ha stora konflikter.

Det ni framför allt utmanar är det som verkligen har gjort Sverige konkurrenskraftigt, nämligen att vi är mer rustade att möta globaliseringskrav än kanske något annat land i världen. Människor är beredda att ställa upp på svåra strukturomvandlingar därför att vi har skapat sociala broar för människor att gå på från gamla jobb som inte längre är konkurrenskraftiga till nya jobb som är konkurrenskraftiga.

En plankor i den bron kallar vi för a-kassa. Du ska vara tillförsäkrad en grundläggande inkomsttrygghet i händelse av arbetslöshet, för även en arbetslös måste betala hyra, köpa kläder, betala avgifter till ungarnas

musikskola, fotbollsklubb och vad det nu kan vara. Då är det rimligt att man har en sjyst a-kassa, inte 100 %, inte 90 %, men det är rimligt att man har 80 %.

Den andra plankan i bron som leder från det gamla till det nya är ett livslångt lärande, att vi hela tiden under livsloppet har möjlighet att fylla på ny kunskap. Nu drar ni ned på komvux. Nu drar ni ned studiestödet till de vuxna. Detta kommer att innebära att allt färre kommer att få den här nödvändiga påfyllnaden av ny kunskap i det moderna kunskapssamhälle som vi lever i.

Den tredje plankan i den sociala bron från det gamla till det nya är arbetsmarknadspolitik. Du ska kunna få en vidareutbildning, kunna sadla om, få ett starta-eget-bidrag, praktik. Allt detta drar ni ned radikalt.

Vad händer med den här sociala bron? Jo, den blir skrangligare. Och en bro som inte ser trygg ut vågar man ju inte ge sig ut på. Följden blir att man kommer att stanna kvar, bita sig fast i det man redan har. Den som är äldre i arbetskraften, som kanske skulle behöva ha en vidareutbildning, får inte den. Han stannar kvar och kommer därmed inte att släppa fram den unge på arbetsmarknaden. Det här kommer att leda till ett Sverige där vi blir mindre anpassningsbara, mindre benägna att möta nödvändiga strukturomvandlingar till följd av globaliseringen.

Det här är ingen modern politik. Det är en politik som leder bakåt. Det är en politik som vi ser runtom i världen, en politik där man inte bejaktar globaliseringens positiva följder utan där man är väldigt mycket emot förändringar. Det som har byggt Sverige starkt, de starka sociala broarna, håller ni på att underminera med er politik därför att ni vill sänka skatten. Ni vill sänka skatten mest för dem som redan har allra mest. Så kan er politik sammanfattas.

Vårt alternativ är ett annat. Vi vill fortsätta att bygga ett Sverige på principerna om sammanhållning och utjämning, om trygghet och solidaritet. Om riksdagen ställer sig bakom de reservationer som jag nyss läste upp får vi ett annat Sverige, ett Sverige som är starkt och tryggt på en och samma gång.

(Applåder)

I detta anförande instämde Agneta Gille, Monica Green, Hans Hoff Sonia Karlsson och Tommy Ternemar (alla s).

Anf. 3 ULLA ANDERSSON (v):

Herr talman! I dag kan man säga att det är en tuff och en svår dag. Det är en dag då klyftornas allians med ett enda klubbslag kan försämra livsvillkoren för hundratusentals människor. Det är en dag då vi delar upp samhället i ett A-, B- och C-lag, en dag då alliansen medvetet överför resurser från kvinnor till män, från låg- till höginkomsttagare och från arbetstagare till arbetsgivare. Det är en värderingsförskjutning som länge har varit efterlängtd av alliansen och dess allierade.

När jag häromdagen fick syn på tavlan med barnen i klassrummet, den som heter *Blir du lönsam, lille vän?* tänkte jag direkt på alliansens budget.

Sjuka och arbetslösa ska veta att de tillhör ett C-lag, det vill säga anses som icke lönsamma. De ska straffas ekonomiskt med lägre ersättningsnivåer från trygghets- och försäkringssystemen. De sjuka och ar-

betslösa ska betala ett skatteavdrag för dem som för stunden har lyckan att vara friska och ha ett jobb.

B-laget är löntagare med låga och genomsnittliga löner, de som får en slant i skattesänkning men får se den ätas upp av den högre a-kasseavgiften och den slopade avdragsrätten för fackavgiften samt all den försämrade välfärd som väntar i privatiseringarnas och utförsäljningarnas spår. B-laget ska hållas nöjt med erbjudanden om låglönejobb och räds-lan för att själv förpassas till C-laget.

Sedan har vi då A-laget, de som har det gott och nu ska få det ännu bättre, de som tjänar 300 000 kr eller mer – mest till dem som har det bäst. Dessa är de verkliga vinnarna. Ja, de är förtjänta av slopandet av förmögenhetsskatten, och det är de som ska tjäna mest på ändringen av fastighetsskatten. Bor man i Djursholm, Lidingö eller Täby anser allian-sen att man är värd att satsa på. Att redan vara rik är i högeralliansens Sverige ett tecken på att man är lönsam, produktiv och tar det största ansvaret. Därför ska de välbeställda också ha rätt till skatteavdrag när de förbarmar sig och anställer en lågavlönad kvinna som ska få städa deras hem. Visst är det väl fint – A, B, C. Frågan är: Vilket lag tillhör du?

Vi får faktiskt en budget som har för avsikt att slå in en kil mellan ar-betande och arbetslösa. Samhällsproblemet arbetslöshet individualiseras. Avsikten är att få arbetande och friska att skylla på de lata arbetslösa och de sjuka och få folk att förstå att solidaritet är för dyrt.

Många sägs nu upp eller väntar på besked därom, på Skogsstyrelsen, Arbetslivsinstitutet, Arbetsmiljöverket, Försäkringskassan, Lernia och lärarna på kommunernas vuxenutbildning liksom anställda för arbets-marknadsåtgärder. Byggjobb får avbrytas och praktikplatser tas bort. Människor får avbryta sina påbörjade studier eller inte ens påbörja dem. Steget till arbetsmarknaden blir faktiskt för en del allt längre.

Den öppna arbetslösheten ökar nästa år. Den har faktiskt redan börjat. Helt enligt regeringens egna siffror ska den faktiskt upp till 5,8 %. Och samtidigt försämrar man a-kassan kraftigt. Enbart sänkningen av taket från 730 kr till 680 kr leder till att 110 000 personer, och troligtvis en hel del barn, får sämre inkomster nästa år. Samtidigt höjer man a-kasse-avgiften och försämrar avdragsrätten för fackavgiften. Man försämrar för arbetstagarnas part på arbetsmarknaden och stärker arbetsgivarnas.

Högeralliansen gick till val på att ”det ska löna sig att arbeta” och ut-går därmed ifrån att det i dag lönar sig att vara arbetslös. Det visar på en tvivelaktig människosyn och tyder på en stor okunskap eller ett flagrant ointresse för vanliga människors livsvillkor, eller kanske både–och.

Arbetslösheten beror ju inte på att människor är lata eller kalkylerar fördelarna med a-kassan mot fördelarna av arbete. Det beror faktiskt på att det saknas arbetstillfällen för alla som kan och vill arbeta. Det förhål-landet kommer att bestå så länge som full sysselsättning inte är det över-gripande målet i den ekonomiska politiken. Några ambitioner att ersätta den ensidiga inflationsbekämpningen med ett mål om full sysselsättning har faktiskt inte regeringen.

Klyftornas allians har klagjort sin politik. Den handlar inte om att bekämpa arbetslösheten utan om att bekämpa de arbetslösa.

Vänsterpartiets satsning på flera anställda i offentlig sektor innebär ett centralt ekonomisk-politiskt vägval. Tjänstesektorn kommer att fort-sätta växa. Det viktiga valet är om avgörande välfärdstjänster huvudsak-

ligen ska tillhandahållas efter marknadsprinciper eller efter behov. Om det är det senare som eftersträvas måste också resurserna till anställningar inom den gemensamt finansierade sektorn växa. Det är också utslagsgivande för om Sverige ska satsa på avancerade tjänster till goda villkor eller om förväntningen är att en lågavlönad och lågproduktiv tjänstesektor ska stå för en växande sysselsättning. Regeringens jobbpolitik inriktar sig på det senare, medan Vänsterpartiet presenterar förslag för en modern arbetsmarknad.

Vi skapar förutsättningar i vår budgetmotion för 150 000 nya anställda under tre år i den gemensamma sektorn. Det betyder att behov tillgodoses, arbetsmiljön kraftigt förbättras, kvaliteten stärks och att vi tar till vara människors resurser. Samtidigt ger vi bättre förutsättningar för läsinlärning och skrivinlärning, pedagogisk utveckling i förskolan, förebyggande arbete i vård och omsorg, kortare vårdköer och mer omfattande miljöarbete. Det är en ansvarsfull satsning och en satsning för att förbättra kvinnors livsvillkor.

Vi vill också utjämna löneskillnaderna mellan kvinnor och män i offentlig sektor, och vi avsätter 10 miljarder under de kommande fyra åren. Det är viktade statsbidrag som ekonomiskt stimulerar offentliga arbetsgivare att reducera osakliga löneskillnader mellan könen. Vi vill ta ansvar. Vi vill att riksdagen lagstiftar om att kvinnor ska ha samma norm som män för sin anställning, det vill säga heltid. Vi vill att antalet visstidsanställningar ska begränsas kraftigt. I dag har 20 % av de privatanställda kvinnorna och 44 % av LO:s unga kvinnor en visstidsanställning. Det borde leda till eftertanke. Men i stället säger arbetsmarknadsministern att det behövs flera visstidsanställningsformer än dagens 13.

Vi kan konstatera att vi ser olika på vad som är nödvändigt för ett välutvecklat arbetsliv i framtiden.

Så har vi då klimatförändringarna. De har nu nått en sådan omfattning att det är omöjligt att blunda för riskerna. Trots detta föreslår regeringen en mycket svag miljöpolitik – eller en direkt bakåtsträvande. Det är faktiskt fortfarande möjligt att påverka hur stora effekterna av klimatförändringarna blir och hur snabbt de kommer. För att minska utsläppen av växthusgaser måste varje individ göra medvetna val, men framför allt krävs en rad politiska åtgärder. Här står regeringen tomhänt. Det ”bidde” inte ens en miljöbilsreform.

Klimatinvesteringsprogrammen har visat sig vara mycket effektiva åtgärder. De kallas också Klimp:en. De infördes 2003 för att stödja långsiktiga satsningar som minskar växthuseffekten. Det kan handla om att bygga ut fjärrvärme, röta avfall till biogas, övergå till biobränsle, energi-effektivisera eller informera om klimatfrågan.

Klimp:en har gett resultat. Tack vare Klimp:en har vi varje år kunnat spara samma energimängd som 30 000 villor förbrukar. Vi har kunnat minska utsläppen av växthusgaser med samma mängd som 70 000 bilar. Många kommuner vill satsa på miljöförbättringar och har sökt bidrag från Klimp:en. Många har fått nej eftersom pengarna inte räcker till. Men nu har alliansen sagt att det får vara nog med miljöinsatser och avskaffar klimatinvesteringsprogrammen. Vänsterpartiet gör tvärtom. Vi stärker dem.

Sverige ligger också långt framme inom miljöteknik och har ett gott utgångsläge för att skapa modern, högkvalitativ och långsiktig inhemsk

sysselsättning genom en jobbskapande energiomställning. Detta kan enligt branschorganisationerna ge så mycket som 170 000 nya jobb på 15–20 år.

Sedan har vi småföretagen. Regeringen har för avsikt att minska den särskilda satsningen på stöd, forskning och utveckling i små och medelstora företag. Vi vill i stället utöka satsningen. Vi avsätter 100 miljoner per år för utveckling av kunskapsinnehållet i processer och produkter. Vi satsar ytterligare 80 miljoner per år för att stödja små och medelstora företags exportmöjligheter. Det är en investering i framtida exportinkomster och nya arbetstillfällen. Vi vill, till skillnad från regeringen, avskaffa sjuklöneansvaret för arbetsgivare med färre än tio anställda. Det är en mycket efterlängtd reform för många småföretag.

Vi ser också byggande av bostäder som något oerhört väsentligt, framför allt hyresbostäder. 100 kommuner lider i dag av bostadsbrist. Samtidigt får vi sämre boendekvalitet varje år. Då väljer regeringen att dra tillbaka investeringsstödet så att bostadsbyggandet tvingas avbrytas i många kommuner. Hälften av allmännyttans nyproduktion har i dag stoppats.

Vi gör tvärtom. Vi satsar på investeringsstöd så att 13 700 nya lägenheter kan byggas eller byggas om. Det motsvarar faktiskt 50 000 arbetstillfällen. Vi satsar dessutom 750 miljoner på att nå tillgänglighetsmålet i FN:s deklARATION för personer med funktionshinder. Det är också ett sätt att skapa jobb.

Vi hörde tidigare Emma Henriksson säga att de troligtvis kommer att få kritik för hur de har hanterat beredningen av budgeten. Kritiken har ni gjort er förtjänt av. Lagrådet har varit mycket kritiskt och har faktiskt sagt att en del av era förslag till och med strider mot regeringsformen, det vill säga grundlagen. Minoriteten i utskottet har försökt att bredda beredningsprocessen, men majoriteten har yrkat på avslag. Ni har värnat ideologin före demokratin, och grundlagen sätts ur spel för ideologiska överväganden.

Regeringens budgetproposition kan man säga mycket om. Man kan inte säga att den ökar rättvisan. Man kan inte säga att den ökar jämställdheten. Man kan inte säga att den är bra för miljön. Men för några är den bra – det lilla A-laget. Den är en julklapp till det tunna samhällsskikt som har det allra bäst, till priset av att samhällets resurser flyttas från generell välfärd till produktiva investeringar och till lyxkonsumtion och kapitalsparande.

Det här skulle bli en lyssnande regering, men av vad jag har sett hittills betvivlar jag det. Jag skulle vilja uppmana alla att gå ut och protestera. Det behövs. Protestera mot försämringarna. De kommer. De är redan här.

Utskottsmajoriteten och regeringen gör sitt vägval. Det är ovärdigt ett modernt välfärdssamhälle. A, B eller C – vilket lag tillhör du?

I detta anförande instämde Egon Frid och LiseLotte Olsson (båda v).

Anf. 4 PETER ERIKSSON (mp):

Herr talman! Miljöpartiet har i samarbete med Socialdemokraterna och Vänstern varit med och tagit ett betydande ansvar för den ekonomiska politiken de senaste åtta åren. Det vi har lämnat över är sunda

statsfinanser, stora överskott och obrutna utgiftstak. Vi har en ekonomi i dag som växer snabbare än i något annat land i Västeuropa. En stabil och långsiktig ekonomisk politik ger också resultat. Vi har tagit ansvar för Sverige samtidigt som 90-talets ökade inkomstskillnader kunde brytas, samtidigt som nya jobb och nya företag i dag skapas snabbare än någonsin tidigare.

2005 fick vi 45 000 nya företag. Det är ett nytt svenskt rekord. Det senaste året har nästan 100 000 nya jobb kommit till. Går det då att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och ökade miljöproblem? Ja, det gör det. Under Miljöpartiets år i majoritet började den gröna omställningen skjuta fart ordentligt. I fjol minskade användningen av olja för uppvärmning med 32 %. Försäljningen av miljöbilar har ökat med flera hundra procent de senaste åren. Järnvägsinvesteringarna har ökat kraftigt, och under försöket med trängselavgifterna minskade antalet bilresor från och till Stockholm med 100 000 resor varje dag.

Stora investeringar genomförs just nu i biobränslen. Det är praktisk grön politik som ligger bakom förändringarna. Samtidigt har vi en mycket snabb utbyggnad av vindkraften som har påbörjats. Miljötekniksektorn hör i dag till de snabbast växande branscherna i hela världen.

Ekonomisk tillväxt och jobb står inte i motsats till en politik för hållbar utveckling, snarare är det tvärtom. Den kortsiktiga och ohållbara politik som dominerar i världen i dag är ett direkt hot mot både välfärd och ekonomi. En grön omställning är nödvändig också för att klara den ekonomiska utvecklingen. Läget kunde inte ha varit bättre för en offensiv och framtidsinriktad politik när den borgerliga regeringen tog över. Sverige går bra men är i behov av fortsatt stora satsningar på nya jobb inom framtidens branscher för att stärka näringslivets konkurrenskraft på längre sikt. Vi är också i behov av en modern och kunskapsinriktad näringslivspolitik kombinerad med en ännu tuffare klimatpolitik för att möta de förändringar som vi nu börjar se. Vi är också i behov av fortsatta satsningar på dem som har det sämst ställt.

Jobben skulle vara den nya regeringens stora uppgift. Jobb, jobb, jobb, sade Reinfeldt under valrörelsen. Kommer ni ihåg det? Många trodde på honom. Men redan nu skiljer sig retoriken från före valet radikalt från vad man sedan gör när man väl har makten. Jag ska ge några exempel.

Är det för att ni vill ha flera jobb som ni avskaffar stödet till nya bostäder? Det är ett beslut som leder till en total knäck av byggmarknaden utanför storstäderna. Jag har själv suttit i ledningen för ett kommunalt bostadsföretag och sett hur era beslut leder till ökade kostnader som omöjliggjort de investeringar vi har tänkt oss och som har behövts. Tusentals, kanske tiotusentals, planerade nya bostäder har redan stoppats. Är det regeringens jobbpolitik?

Företagare runtom i Sverige säger i dag att de stoppar planerna på nyanställningar eftersom regeringens löften om sänkta arbetsgivaravgifter i stället blev kostsamma höjningar. För ett litet företag kan er höjning av arbetsgivaravgiften på 5 % slå hårt.

Många nya och växande företag har ofta svårt just med likviditeten. Förstår ni inte det? Det är grundläggande kunskap om företag. Är det de skattehöjningar som ni nu genomför som är regeringens nya jobbpolitik?

I er första budget minskar ni satsningarna på fortbildning. Ni minskar också anslaget till forskning och utveckling i småföretag. 100 miljoner ska tas från Forska och väx-programmet, ett program som är ett resultat av Miljöpartiets näringslivssatsning, en satsning som har varit enormt lyckosam och där kunskapsintensiva företag står på kö för att få ta del av resurserna.

Ni lägger dessutom den planerade lärlingsutbildningen, som Miljöpartiet tillsammans med borgarna efter många års kamp drivit igenom, på is, i en osäker framtid. Är det regeringens jobbpolitik? Jag trodde att ni ville ha lärlingsutbildning.

Vi har de senaste åren gjort Sverige till ett ledande land när det gäller omställning från fossila bränslen till långsiktigt hållbara. Men den nya regeringen tycks vara helt ointresserad av en modern klimatpolitik. Det syntes särskilt tydligt i höst när bensinpriserna plötsligt föll. I stället för att visa att den förda politiken är en långsiktig satsning väljer ni att göra ingenting. Vad ger det för signaler till alla dem som planerar investeringar i fråga om både biobränslen och miljöbilar?

Nedskärningarna i de svenska trygghetssystemen från den nya regeringen skapar en påtaglig förändring i Sverige. Fackföreningarna känner sig tvungna att ställa betydligt högre krav på löneökningar. Deras medlemmar har fått kraftigt ökade kostnader och avgifter som ska kompenseras, och den ökade otrygghet som vi nu ser omkring oss leder också till höjda lönekrav. Det leder i sin tur till sämre konkurrenskraft och färre jobb i framtiden. Flera rädda och otrygga människor leder inte till nya jobb.

Efter valet visade det sig också att ni måste kolla med byråkraterna i EU om ni ska få genomföra era vallöften om sänkningar av arbetsgivaravgifter till några branscher inom tjänstesektorn. Statsministern var häromveckan tydligen tvungen att till och med åka ned till Bryssel för att försöka få till stånd ett genomförande av det ni redan lovat. Men inte ens det verkar ha räckt. Kände ni inte till att EU hade tagit över en hel del av makten över den ekonomiska politiken? Hade det inte varit mer praktiskt att ta reda på om EU skulle tillåta era skattesänkningar innan valet i stället för efter?

Är det inte så att väldigt mycket av Anders Borgs ekonomiska politik ser ut att vara lite hemmasnickrade ritningar och skrivbordskonstruktioner i stället för att tåla en konfrontation med verkligheten – ni som var så ovanligt väl förberedda? Sällan har vi sett en regering där det skilt så mycket mellan vad man före valet sagt sig vilja göra och vad man i verkligheten gör när man väl fått makten. Ni påstår att ni vill förbättra villkoren för småföretagen, men i verkligheten höjer ni arbetsgivaravgifterna för alla småföretag. De löften om skattesänkningar som ni nyss har gett lämnas till en mycket osäker framtid.

Ni påstår att ni vill ge de vanliga människorna och arbetarna skattesänkningar. I verkligheten ökar inkomstskillnaderna kraftigt. Två tredjedelar av skattesänkningarna går till den tredjedel av befolkningen som har de allra högsta inkomsterna.

Ni påstår att Moderaterna är det nya arbetarpartiet och vill minska utanförskapet för de arbetslösa och sjuka. I verkligheten är det bara inkomsterna för de mest utsatta som ni minskar. Efter nyår kommer köerna

till kommunernas socialbidrag att öka. Flera kommer också att tvingas att gå från hus och hem.

Ni påstår att det är nya jobb som är er stora uppgift. Men i verkligheten leder Anders Borgs skrivbordspolitik antagligen till att högkonjunkturren bryts mycket snabbare än den skulle ha gjort och att tusentals jobb försvinner eller aldrig blir av.

I verkligheten är det inte jobben ni har prioriterat. Det är helt andra frågor, som att få en rejäl skattesänkning för fastighetsägarna, dem som redan har det bra ställt, inte fastighetsägarna med låga inkomster och små förmögenheter, och sänkningar som inte genererar ett enda nytt arbetstillfälle. Vad fick de en och halv miljon människor i utanförskap som Reinholdt och de borgerliga talade om före valet? Ja, de fick rejäla försäkringar av sin levnadsstandard. 550 000 personer i Sverige med sjuk- och aktivitetsersättning får lägre pension. 200 000 sjukskrivna får lägre ersättning på grund av förändrad beräkning av ersättningen. 100 000 arbetslösa får lägre a-kassa. 90 000 personer med aktivitetsstöd får lägre ersättning. En miljon människor var det här.

En stor del av svenska folket har en lite tråkigare jul än vi andra att möta. Det kan kanske leda till att några flera skaffar sig ett nytt jobb. Jag ska inte utesluta att det kan vara så i några fall, men priset är högt för alla de andra som redan gör allt de kan men inte har någon möjlighet att arbeta eller få ett jobb. Baksidan är också den ökade otryggheten, som leder till färre jobb med ökade lönekrav och försämrad konkurrenskraft.

Fördelningspolitik, herr talman, kan genomföras på många olika sätt. Borgarna påstod i valrörelsen att de skulle ge skattesänkningar för låginkomsttagarna. Vi har bett riksdagens utredningstjänst att kolla både regeringens politik i verkligheten och vår egen. Det visar sig att 64 % av regeringens skattesänkningar tillfaller de 30 % av befolkningen som har de högsta inkomsterna. Knappt en tredjedel får alltså två tredjedelar av skattesänkningen.

Vår skattesänkning är mindre än regeringens. Vi sänker inkomstskatten i Miljöpartiets förslag med omkring 10 miljarder. För oss gäller dock den motsatta fördelningspolitiken. 60 % av vår skattesänkning går till de 30 % som har de lägsta inkomsterna. De mesta pengarna går alltså till dem som har det sämst ställt. Vi föreslår bland annat ett höjt grundavdrag som är riktat särskilt till låginkomsttagare. Vi satsar särskilt på studenterna som haft en svag ekonomisk utveckling de senaste åren, de fattigaste pensionärerna och barnfamiljerna.

Vår politik leder till att inkomstskillnaden mellan kvinnor och män minskar. Regeringens politik leder till ökade klyftor både mellan rika och fattiga och mellan kvinnor och män.

Det går att genomföra skattesänkningar som inte bara går till de ekonomiskt bäst ställda. Det går att minska klyftorna i Sverige. Det handlar om politisk vilja. Tyvärr vill den nya svenska regeringen uppenbarligen i stället öka klyftorna.

Anf. 5 STEFAN ATTEFALL (kd):

Herr talman! I dag tar riksdagen ställning till det viktigaste betänkandet under denna höst. Det är finansutskottets betänkande om budgeten för nästa år och riktlinjerna för den ekonomiska politiken, en ekonomisk politik som alliansen gick till val på och som den vann valet på. I allt

väsentligt finns också alliansens politik och valmanifest med i detta betänkande och den budgetproposition som ligger till grund för detta. Valmanifestets rubrik var *Fler i arbete – mer att dela på*, en rubrik som väl kan sammanfatta innehållet i det beslut som vi ska fatta här i dag.

I valrörelsen målade Socialdemokraterna, och inte minst Pär Nuder personligen, den ekonomiska situationen i mycket ljusa färger. Allt var bra. Han fortsatte med det här i dag. Det är intressant att notera att allt som sker och som är positivt i Sverige tydligen är den gångna regeringens förtjänst. Internationella konjunkturer spelar tydligen ingen roll.

Jag noterar också att Pär Nuder talade bara om antalet öppet arbetslösa. Alla andra som finns dolda i kolumner existerar inte i hans värld.

Sanningen då? Javisst, det går bra för Sverige. Just nu ökar antalet nya jobb, främst för att Sverige är på toppen av en högkonjunktur. Men bara att rörelserikningen är rätt innebär inte att den rådande situationen är bra. Dessutom borde vår diskussion här i dag handla om vilka ambitioner vi ska ha som land. Ska vi vara ett mediokert land i mitten av OECD:s välståndsliga? Eller ska vi vara på toppen som i början av 1970-talet?

EU:s statistikorgan Eurostat som mäter arbetslösheten på ett likartat sätt i olika länder placerar Sverige i den sämre halvan. Ungefär 15 länder har lägre arbetslöshet än Sverige och 9 har högre. Är detta vår ambitionsnivå?

Omräknat till helårstal lever över en miljon människor i yrkesaktiv ålder på olika former av sociala ersättningar – på toppen av en högkonjunktur. Är det rimligt?

Ska tio ungdomar varje dag förtidspensioneras i vårt Sverige? Är det rimligt att vi i dag har tre gånger så många förtidspensionerade som på 1970-talet? Har vi blivit så mycket sjukare sedan dess?

Räknar vi in de öppet arbetslösa, de i arbetsmarknadspolitiska åtgärder och de som studerar men som egentligen vill jobba, vilka räknas in i arbetslösheten internationellt sett, är över 10 % av vår arbetskraft utan jobb. Till detta kommer alla deltidsarbetslösa, de som är förtidspensionerade och långtidssjukskrivna av arbetsmarknadsskäl.

Och till den här problembilden hör också det faktum att Socialdemokraterna under den förra mandatperioden lyckades öka både antalet öppet arbetslösa och antalet människor i arbetsmarknadspolitiska åtgärder fastän vi hade en ganska god konjunktur. Andelen sysselsatta sjönk också under förra mandatperioden.

Herr talman! Syftet med Kristdemokraternas och den nuvarande regeringens politik är att minska utanförskapet och höja andelen sysselsatta. Prognoserna visar också att den totala arbetslösheten kommer att sjunka kraftigt under mandatperioden. Vi kommer, om prognoserna slår in, för första gången att nå målet om en sysselsättningsgrad på 80 %.

Det är de sammanlagda åtgärderna som ska åstadkomma detta. Det är helheten och kombinationen av åtgärder som är det viktiga. Det visar ekonomisk forskning, och det visar också erfarenheterna från andra länder. Det handlar om lägre skatt på arbete med tyngdpunkt på låg- och medelinkomsttagare. Vår arbetsförmedlingspolitik ska fokusera på tidig förmedling och matchning av arbete. Det ska vara enklare och billigare att nyanställa för företag. Det handlar om sänkta skatter på tjänstejobb och bättre klimat för småföretag genom exempelvis borttagandet av med-

finansieringen av sjukförsäkringen. Men det handlar också om stramare bidragssystem. Och allt detta ska finansieras på ett ansvarsfullt sätt.

På vänsterkanten försöker man nu skapa intryck av att löntagarna skulle förlora på regeringens politik. Sanningen är den motsatta, och det kommer alla löntagare att upptäcka den 25 januari nästa år när de börjar få ut sin lön. Normala löntagare får bortåt en tusenlapp mer i månaden efter skatt. Tar man hänsyn till avgiftshöjningar och försämrade avdrag, som vi genomför, innebär den politik som vi i dag fattar beslut om att det blir någonstans mellan 300 och 800 kr mer i plånboken varje månad. De här beloppen får städare, förskollärare, metallarbetare och sjuksköterskor – normala löntagargrupper. För en familj med en förskollärare och en metallarbetare, med ett normalt boende, handlar det kanske om nästan en tusenlapp eller 1 100 kr mer per månad netto.

Det är klart att när LO- och TCO-medlemmar och socialdemokratiska sympatisörer upptäcker detta och dessutom får reallöneökningar genom en balanserad och sund avtalsrörelse faller mycket av den skräckpropaganda som vi får höra här i dag.

Men, herr talman, kanske viktigare än exakt hur många kronor det blir över i plånboken är om sunda beteenden och goda värden främjas med den ekonomiska politiken. Det är någonting som är viktigt, tycker vi kristdemokrater. Och med flera sysselsatta kan ju flera människor försörja sig själva och därmed få mer makt över sitt liv. Arbete ska löna sig bättre än i dag. Fusk, svartarbete men också felaktigt nyttjande av våra sociala trygghetssystem ska motverkas.

Resurser måste skapas för att klara vård och omsorg, och då vet vi att det viktigaste är ett växande skatteunderlag via flera jobb och ett större antal arbetade timmar. Men det handlar också om ansvar för kommande generationer. Det handlar om goda statsfinanser och flera arbetade timmar, så att vi får mer kraft och mer muskler för att möta det faktum att det blir alltfler äldre som också är beroende av vår omsorg i form av offentliga insatser.

Vi vet också att flera människor som kan försörja sig på eget arbete är den i särklass viktigaste fördelningspolitiska frågan.

Herr talman! Vad är då alternativet till regeringens politik? Ja, läser man Socialdemokraternas motion och hör talet om den regeringserfarenhet som de påstår sig ha och som de de facto också har haft och hör talet om all den kompetens som finns blir man lite bekymrad över att man ser en motion som inte innebär ett fullgott budgetalternativ som skulle kunna vara ett underlag som får bifall här i kammaren i dag. Det är ett ofullkomligt beslutsunderlag. Det är självklart också ofullkomligt i sitt sakpolitiska innehåll. Det mest kännetecknande är väl att ni säger nej till allt som behöver göras för att bryta utanförskap och arbetslöshet.

Vänsterpartiet genomför, i jämförelse med tidigare år, en riktig vänstersväng. Det är högre skatter, större offentlig sektor, mindre makt åt enskilda människor och mer makt åt politiker. Vänsterpartiet överger också helt och hållet det ramverk som vi har kommit överens om för att ha sunda statsfinanser. Miljöpartiet saknar också offensiva åtgärder för jobbskapande.

Inget av oppositionspartierna erbjuder lösningar på grundproblemet, nämligen det stora utanförskapet och att så många människor står utanför arbetsmarknaden. Vad är det samlade alternativet? Om oppositionen

skulle få majoritet, vad är det samlade alternativet? Det spretar riktigt ordenligt, och det finns alltså ingen trovärdig opposition.

Herr talman! Kritik har riktats mot beredningsprocessen. Det har varit kritik mot det höga tempot och att inte alla remissinstanser har fått uttrycka sig på det sätt som oppositionen har önskat. Ja, det har varit ett högt tempo, och det är självklart inte helt bra. Men det beror också på faktiska omständigheter.

Vi har under hösten haft val med regeringsskifte, och budgetlagen och budgetprocessen är inte anpassade efter detta. Och när vi diskuterade fram den nya budgetlagen vägrade också Socialdemokraterna att diskutera alternativet att ha val på våren, vilket skulle lösa de här problemen. Men vi har också haft en opposition i form av en allians som var väl förberedd. Och ett intensivt arbete i Regeringskansliet har gjort det möjligt att få fram ett budgetalternativ på kort tid. Det är också rimligt att valutslaget får genomslag direkt efter ett val. Många beslut måste fattas på hösten för att de ska kunna träda i kraft vid årsskiftet. Det gäller skatteförändringar men också finansieringen av desamma.

Vi har haft ett tajt tidsschema i riksdagen. Och eftersom regeringen inte hann med lagrådsremissbehandling av alla sina förslag gjorde vi i finansutskottet detta. Det här påpekas också i budgetpropositionen. Och redan innan finansutskottet tillträdde här i riksdagen hade kansliet gjort upp ett tidsschema med lagrådsremisser inplanerade. Trots detta gick Socialdemokraterna, genom Pär Nuder, ut i medierna och försökte framställa det som att det var deras förtjänst att finansutskottet har lagrådsremissbehandlat lagförslagen. Jag nämner detta för att visa ett exempel på hur man till varje pris försöker måla en bild av en slarvig budgetprocess.

I själva verket kan vi se hur en väl förberedd opposition, trots nuvarande budgetprocess, har lyckats, med hjälp av uppoffrande tjänstemän i regeringskansli och finansutskott, få genomslag för en stor del av sitt valprogram redan i den första budgeten.

Jag vill också betona att de synpunkter som Lagrådet har kommit med och som också Skatteverket har framfört i sina remissvar har beaktats i lagtexterna och i utskottsbetänkandet.

Herr talman! Jag vill avslutningsvis rikta ett tack till alla de duktiga tjänstemännen i Regeringskansliet och inte minst i finansutskottets kansli för deras uppoffrande insatser. Med hög kompetens och gott humör har ni granskat remissvar, formulerat lagtexter och skrivit betänkandertexterna. Jag yrkar därför med nöje bifall till förslaget i sin helhet i betänkande FiU1 och avslag på samtliga reservationer.

I detta anförande instämde Emma Henriksson (kd).

Anf. 6 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! Jag får väl börja med att yrka bifall till reservation nr 3 – jag tänker att det vore betydligt bättre för Sverige om vi skulle genomföra det förslaget.

Ni, och du, Stefan, i talarstolen, påstår även i dag att det gäller att minska utanförskapet och få till de nya jobben. Men då tycker jag att ni måste svara på varför ni avskaffar stödet till nya bostäder. Det stoppar ju mycket av byggbranschen i hela Sverige utanför storstäderna. Det är massor av människor som kommer att bli arbetslösa på grund av det. Det

är en massa byggjobbare som inte kommer att få jobb, och ni missar en möjlighet att få fart på Sverige. Och det behövs nya bostäder runt om i Sverige.

Ni har också drivit igenom en höjning av arbetsgivaravgifterna för samtliga småföretagare i Sverige. På vilket sätt ger det nya jobb? Är inte det ett svek mot småföretagarna runt om i Sverige? Många av dem har faktiskt trott på era löften om att ni vill göra någonting för dem och för att förbättra företagsklimatet.

Hur skapar det nya jobb? Hur ska ni se till att företagen runt om i Sverige får möjlighet att nyanställa i stället för att stoppa de planer på nyanställningar som de har haft?

Anf. 7 STEFAN ATTEFALL (kd) replik:

Herr talman! Jag noterar att Peter Eriksson verkar vara nöjd med det som har varit, och verkar vilja vara kvar i den tid som var. Det är möjligt att Peter Eriksson efter några år i opposition ändrar sin bild över vad som faktiskt görs.

Vi vill naturligtvis under statsfinansiellt ansvarsfulla former lägga fram ett budgetförslag som håller ihop. Där ingår att försöka minska på en del subventioner som är tidsbegränsade och skapar oklara spelregler. Vi tror mera på att sänka skatterna i bostadssektorn och ha långsiktiga spelregler. Det kan i vissa fall innebära att man måste förändra sina planer. Vi tror att vi får ett stabilare och större bostadsbyggande med lägre skatter och långsiktiga spelregler, bättre konkurrens på bostadsmarknaden etcetera. Det är den politiken som den här regeringen vill föra.

När det gäller arbetsgivaravgifterna sänker vi skatterna och kostnaderna för många företag. Vi gör också en del förändringar. Vi slopar till exempel medfinansieringen i sjukförsäkringen. Det finansieras med en marginell arbetsgivaravgiftshöjning. Ni införde en åtgärd som innebar en viss sänkning av arbetsgivaravgifter för vissa lönekostnadssummor. Enligt utvärderingar visar det sig inte ha fått den effekt som man hade hoppats på. Då väljer vi i stället att satsa de pengarna på skattesänkningar i tjänstesektorn som vi vet ger flera jobb.

Vår strategi är en politik som riktar in sig på att skapa jobb, inte på att vara kvar i gamla sanningar som enligt utvärderingar visar sig inte fungera.

Anf. 8 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! Ett litet problem i sammanhanget är att de sänkningar ni pratar om inte finns med i budgeten. Det är bara höjningarna som ni har med där. Det är bara höjningar av arbetsgivaravgifterna som finns med. Det finns inte några stora sänkningar i tjänstesektorn som ni har pratat om före valet. Ni har inte kunnat genomföra det.

Det måste rimligtvis vara ett bekymmer för alla de arbetsgivare och företag runt om i Sverige som faktiskt har litat på att ni skulle sänka skatten. Nu får de en rejäl höjning av arbetsgivaravgifterna i stället. Många har redan sagt att det leder till att de stoppar sina planerade nya jobb. Det här är inte en politik för nya jobb.

Det är struntprat att ni har en politik för lägre skatter inom bostadssektorn runtom i Sverige. På de allra flesta orter blir det inga lägre skatter, utan snarare höjningar i bostadssektorn också. Det är bara i storstäderna och de mest attraktiva områdena som ni sänker skatten i bostadssektorn och på fastigheter. Det är inte i Sverige i övrigt. Där får man höjningar. Det kommer inte att bli något byggande runtom i Sverige på det sättet. Man behöver faktiskt en politik för övriga Sverige också. Det går inte att ha en politik bara för dem som har det allra bäst och för de mest attraktiva lägena. En sådan politik tror jag att de flesta företagare och människor i Sverige genomsådar.

Anf. 9 STEFAN ATTEFALL (kd) replik:

Herr talman! Vi genomför slopande av exempelvis medfinansieringen i sjukförsäkringen. Det genomförs den 1 januari. Vi inför lägre skatt på hushållstjänster den 1 juli. Vi kommer igen med ytterligare skattesänkningar på tjänstjobb. Vi genomför ett kraftigt höjt jobbvdrag, vilket sänker skatten på inkomsten. Det vet vi slår igenom i lönebildningen och liknande. Vi får en lugnare avtalsrörelse och därmed lägre kostnader.

Successivt kommer övriga åtgärder.

När det gäller bostadspolitikerna inför vi begränsningsregler. De riktas ju framför allt till dem som fått de kraftigaste höjningarna under senare år. Hela bostadspolitikerna kommer att innebära att vi lägger om den statliga fastighetsskatten till en lägre kommunal avgift och ett system som skapar långsiktigt bättre spelregler och gör att bostadsföretag och byggherrar kan planera mycket bättre och därmed göra sina långsiktiga investeringar på sunda marknadsmässiga villkor.

Alla prognoser visar att optimismen inom byggnadsbranschen fortfarande är stor. Det finns snarare överhettningstendenser. Jag är inte alls orolig för att vi inte kommer att bygga.

Det kommer naturligtvis att ta tid för de nya spelreglerna att sätta sig. Det är bland annat därför som vi är måna om att snabbt genomföra vår politik så att vi kan visa på effekterna av den och för att människor ska kunna se de positiva effekterna av den förda politiken och därmed skapa sunda spelregler som ger flera jobb och högre tillväxt i vår ekonomi. Det leder också till ett bättre välbefinnande för oss alla.

Anf. 10 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! Jag börjar med att yrka bifall till reservationerna 1, 2, 3 och 4 för Vänsterpartiet, vilket jag inte gjorde i mitt förra inlägg.

Stefan Attefall pratar om de dolda i arbetsmarknadsåtgärder. Jag tycker att det är ett lite föraktfullt sätt att se på en aktiv arbetsmarknadspolitik. Det är faktiskt inte ointressant om man är öppet arbetslös eller befinner sig i en meningsfull sysselsättning – en arbetsmarknadspolitik åtgärd – som syftar till att människor ska komma närmare arbetsmarknaden och vara anställningsbara när man kommer in i en högkonjunktur till exempel.

Ams påpekade i går att risken är mycket stor att vi får en grupp som fortfarande står långt ifrån arbetsmarknaden i en beständig långtidsarbetslöshet. Man kan naturligtvis utvärdera och förbättra de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna, men det är knappast någon förbättring att tala

om när man tar ut folk ur aktiva åtgärder och släpper ut dem i öppen arbetslöshet och passivitet.

För den som har lyssnat på Moderaternas PR-snack om arbetslinjen och tagit det på allvar är väl detta nästan någon sorts ironi. Ni brukar dessutom säga att människor inte ska leva på passiva bidrag. Här släpper ni ut väldigt många i passiva bidrag. Hur kan Folkpartiet, som alltid har försvarat trygghetssystemet tidigare, ha den argumentationen? Det får Folkpartiet förklara senare.

Ni sänker alltså ersättningsnivåerna samtidigt som ni öppnar för en sämre arbetsmarknadspolitik.

Du säger att vanliga löntagare får en tusenlapp mer i månaden. 360 kr får den som tjänar 10 000. 30 000 i månaden ska man upp i om man ska få en tusenlapp. Jag vet inte vilka kretsar du rör dig i, Stefan Attefall, men inte är det vanliga löntagare som tjänar 30 000 i månaden. För låginkomsttagarna äts hela skattesänkningen dessutom upp.

Du hänvisar till ekonomisk forskning som skulle styrka detta. Jag återkommer till det i nästa replik. Det beror lite på vad du svarar på detta.

Anf. 11 STEFAN ATTEFALL (kd) replik:

Herr talman! Det är intressant att trots den positiva bild som Vänsterpartiet målar upp av tillståndet för Sverige – allt är fantastiskt bra – har vi ökat antalet människor i arbetsmarknadspolitiska åtgärder detta högkonjunkturår 2006.

Om vi drar ned på det antalet och lägger resurser och inriktning på att skapa jobb i privat näringsliv och i kommuner och landsting genom en växande ekonomi måste det väl vara en sund konjunkturpolitik. Det är precis den taktiken som Socialdemokraterna har använt sig av tidigare. Plötsligt 2006 blåser man på de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna enormt.

Vi tror att det är bättre att fokusera. När det finns en efterfrågan i ekonomin är det tid att ställa om till riktiga varaktiga jobb. Vi kommer självklart att ha kvar resurser för arbetsmarknadspolitiska åtgärder. De ska riktas mot dem som bäst behöver dem.

Genom att skapa flera arbeten i den vanliga ekonomin och genom att skapa bra incitament kommer vi att få ut mer människor i arbete. Då förstärker vi och utnyttjar det goda konjunkturläget för att ställa om den ekonomiska politiken med flera människor i arbete.

Mot detta står ett alternativ där man ska ha kvar människor i arbetsmarknadspolitiska åtgärder och dessutom satsa 50 miljarder på att skapa de 150 000 nya jobben i offentlig sektor. Hur man får det att gå ihop med ett statsfinansiellt ansvarsfullt beteende vet inte jag. Ulla Andersson kanske kan svara på det.

Anf. 12 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! Vänsterpartiets 150 000 nya jobb är en kostnad på 6,4 miljarder med en nettoeffekt på det offentliga sparandet. Det är ett sätt att ta ansvar och fördela välfärden rättvist. Det kan ju vara lite svårt att förstå för en kristdemokrat.

Man säger sig vilja öppna möjligheterna för människor att få ett jobb och därmed slopa arbetsmarknadsåtgärder. De jag har pratat med säger att de grupper som står nära arbetsmarknaden kommer vi att ha resurser

att stödja och hjälpa. Det är de resurserna som är kvar eftersom det är väldigt uppdelat vad man får göra inom arbetsmarknadsåtgärder. De grupper som verkligen skulle behöva det – de som redan i dag står långt utanför arbetsmarknaden – kommer däremot inte att få stöd och hjälp längre.

Så kommer jag till frågan om sänkta skatter. Det finns två linjer i politiken kring hur man når lägre arbetslöshet.

Den ena linjen innebär lägre ersättningsnivåer, låglönejobb och större ekonomiska klyftor. Den andra linjen är den som Sverige hittills har följt och innebär höga generösa ersättningsnivåer i trygghetssystemen, breda arbetsmarknadspolitiska åtgärder och starka fackliga organisationer.

Man kan nog säga att den nordiska modellen hittills har vunnit stort gehör runtom i världen och ses som ett föredöme.

Men helt plötsligt har vi en värderingsförskjutning, och man anser från alliansens sida att det är den första linjen som ska vara ledande framöver och som innebär lägre ersättningsnivåer, låglönejobb och större ekonomiska klyftor. Jag tycker inte att det är något nytänkande över huvud taget utan en konservativ blå politik som vi alltför ofta har sett misslyckas och som människor dignar under runtom i världen. Du har inte några forskningsbelägg för att sänkta skatter leder till flera jobb. Det är snarare tvärtom.

Anf. 13 STEFAN ATTEFALL (kd) replik:

Herr talman! Jag misstänker att det inte bara är vi kristdemokrater utan även ett gäng matematiker och ekonomer som skulle vilja se den kalkyl som säger att 6,4 miljarder ger 150 000 nya jobb i offentlig sektor.

Ja, vi drar ned på de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna. Men vi satsar också på nystartsjobb. Vi ska också återkomma med en jobb- och utvecklingsgaranti. Och det görs en hel del insatser för dem som står längst från arbetsmarknaden. Och självklart är också tanken att arbetsförmedlingsarbetet ska rikta in sig på framför allt dem som behöver mest hjälp.

När det gäller fördelningspolitiken visar de kalkyler som vi har gjort att vanliga normala löntagargrupper såsom städare, förskollärare, metallarbetare och sjuksköterskor får någonstans mellan 300 och 800 kr mer i plånboken netto. Och är man en familj med två inkomsttagare kan det röra sig om över en tusenlapp efter att dessa olika avgifter har höjts och efter att de avdrag som vi försämrar har genomförts. Det handlar alltså om betydande förbättringar som också just uppmuntrar till arbete – att man ska ta ett större ansvar och att man ska gå upp från deltid till heltid. Jag trodde att ett vänsterparti var månt om att främja arbetslinjen. Men det är tydligt att det är nya tider som råder.

Anf. 14 PÄR NUDER (s) replik:

Herr talman! Stefan Attefall representerar Kristdemokraterna. Kristdemokraterna fick 9,15 % av rösterna i valet 2002. I årets val fick ni 6,59 %. Ni förlorade nästan en tredjedel av era väljare. Om vi socialdemokrater hade gjort ett lika dåligt val som ni kristdemokrater hade vi fått 28 %.

När jag hör på dig tror jag mig förstå varför. Du hänvisar inte riktigt lika många gånger till vetenskapliga undersökningar som finansministern

brukar göra. Men jag hör ingen som helst skillnad. Framför allt saknar jag det som har varit karakteristiskt för många kristdemokrater, nämligen ett starkt socialt engagemang.

Nu ska du få chansen här att reparera det som ni uppenbarligen inte lyckades med i valrörelsen, nämligen att ge uttryck för ert sociala engagemang.

Låt oss återvända till Fredrik Jönsson, den funktionshindrade killen som är 20 år gammal och som vill läsa in gymnasiekurser på folkhögskola med aktivitetsstöd som försörjning. Han förlorar nu detta aktivitetsstöd om ni får igenom er politik. Och han säger: Utan stödet kommer jag att tvingas sluta. Jag tycker inte att jag ska tvingas ta lån för någonting som alla andra har fått gratis på gymnasiet.

Tycker du det? Vad är ditt råd som kristdemokrat?

Anf. 15 STEFAN ATTEFALL (kd) replik:

Herr talman! Tack för berömmet att vi kristdemokrater står för ett starkt socialt engagemang. Jag håller med om det. Det är bland annat därför som vi är så upprörda över det utanförskap som råder i Sverige på toppen av en högkonjunktur. Jag nämnde att över en miljon människor, om man räknar om till helårstal, får sociala ersättningar i olika former på toppen av en högkonjunktur. Och varje dag förtidspensioneras tio ungdomar. Det är den politiken som vi vill vända och förändra. Det innebär att vi måste lägga om också arbetsmarknadspolitiken och den ekonomiska politiken i riktning mot flera arbeten och minskat utanförskap. Det innebär också att vi kommer att behöva fokusera mer av de resurser som vi har just på dem som behöver mest stöd och inte på att satsa på en allmän bidragspolitik som har präglats mycket av Socialdemokraternas regeringstid. De har haft en mycket ambitiös politik för flera bidrag, medan vi hellre vill ha en politik för flera jobb.

Fredrik Jönsson och andra människor som har bristande utbildning och liknande behöver självklart stöd. Och när man genomför arbetsmarknadspolitiken och vidtar olika åtgärder måste man se till att det finns resurser över. Men det innebär inte att man kan uttala sig om enskilda människors situation och vad som ligger bakom olika beslut som fattas i de olika sammanhangen.

Men det är precis den typen av grupper som ska få hjälp att ta sig in på arbetsmarknaden. Och där finns det stora utanförskap i dag som Pär Nuder verkar vara nöjd med.

Anf. 16 PÄR NUDER (s) replik:

Herr talman! Stefan Attefall sade att *man* måste se till. *Man* är ju du. Du ingår i majoriteten. Och detta är det som Fredrik Jönsson beskriver som konsekvenserna av den politik som *man* bedriver. Aktivitetsstödet kommer inte att finnas där. Han kommer inte att ha denna försörjning och denna möjlighet att komplettera sina bristfälliga gymnasiebetyg och göra sig mer anställningsbar.

Han skriver följande i ett brev till arbetsmarknadsministern:

Ni tar ifrån mig möjligheten att få fullständiga gymnasiebetyg och öka min anställningsbarhet. Är det detta som ni menar med arbetslinjen, att slå undan benen för tusentals ungdomar och tvinga dem att leva på socialbidrag?

Genom årens lopp har massor av ungdomar i Sverige kunnat komplettera sina gymnasiebetyg, endera på folkhögskolor eller på komvux. Nu drar ni ned på bäggedera. Låt mig ta ett exempel ur högen:

Grundskola i Lycksele 1976. Tvåårig el- och teleteknisk linje på gymnasiet i Lycksele 1978. Högre specialkurs i hemelektronik på gymnasiet i Vännäs 1979. Och sedan kommer det: Kompletterande studier i svenska och matematik på komvux i Umeå 1981.

Jag talar om finansutskottets ordförande Stefan Attefall. Detta är ett bra exempel på svensk utbildningspolitik när den är som allra bäst, även om man kanske hamnar lite snett i politiken, men det må så vara.

Men, Stefan, varför ska Fredrik Jönsson inte få den chans som du fick en gång i Umeå?

(Applåder)

Anf. 17 STEFAN ATTEFALL (kd) replik:

Herr talman! Har någon föreslagit att vi ska avskaffa komvux och avskaffa arbetsmarknadspolitiken? Nej, det handlar helt enkelt om att vi drar ned på extremt höga volymer av den typen av åtgärder. Till vilka ska de riktas? Jo, självklart ska de riktas till människor som behöver hjälp. Men det innebär inte att vi för den skull tycker att de höga volymerna på toppen av högkonjunkturen är rimliga.

I stället ska vi utveckla arbetsmarknadspolitiken. Vi kommer att ha 90 000 människor, tror jag, i åtgärder under nästa år trots att det är en enormt bra högkonjunktur. Vi ska med personliga coacher utveckla matchningsarbetet. Vi ska utveckla förmedlingsverksamheten så att flera aktörer kan hjälpa till på olika sätt.

Det handlar inte om att avskaffa den typen av åtgärder. Det handlar om att anpassa volymerna på toppen av en högkonjunktur, i princip på samma sätt som Socialdemokraterna har gjort tidigare. Men just under detta högkonjunkturår, som råkar vara ett valår, blåste man på extremt mycket och låste också mycket resurser, bland annat i friår, som gör det svårt för arbetsförmedlingarna att verkligen rikta insatserna till de grupper som bäst behöver dem. Och där har vi en problematik som vi måste hantera. Men vi kommer att göra det och agera noggrant för att se till att de som behöver mest stöd också får mest hjälp.

Anf. 18 ULF SJÖSTEN (m):

Herr talman! För lite drygt två månader sedan vann Allians för Sverige och Nya moderaterna ett historiskt val. I en högkonjunktur fick vi väljarnas förtroende för att ta upp kampen mot massarbetslöshet och för att läka revorna i den svenska välfärden.

Vi utlovade bland annat en politik för flera jobb. I dag när riksdagen samlas för att fatta beslut angående regeringens budgetproposition för 2007 tas det första konkreta steget i vårt arbete. Det blir mer lönsamt att arbeta. Det blir mer attraktivt att starta och driva företag. Och det kommer att bli enklare att anställa.

Herr talman! Vägen mot full sysselsättning är lång, men resan är påbörjad. Allians för Sverige ser problemen. Vi gör något åt problemen. Vänsterkartellen blundar uppenbarligen fortfarande.

Grunden för alliansens politik utgörs av att vi delar en gemensam värdegrund. Vi har en gemensam reformagenda, och vi trivs med vårt

samarbete. De tre oppositionspartierna gör uppenbarligen inte det. De har utarbetat tre olika förslag som varken strävar i samma riktning eller förenas i samma ekonomiska bedömningar om framtiden.

Nu när vi i alliansen är i den positionen att vi ska hantera en av vår tids svåraste utmaningar – att genom en återupprättad arbetslinje trygga välfärden för kommande generationer i Sverige – behöver Sverige en konstruktiv och verklighetsförankrad opposition som, herr talman, tar sitt ansvar.

Vänsterpartiet synes vilja återskapa planekonomin på sikt. Miljöpartiet föreslår kraftiga elprishöjningar. Socialdemokraterna avvisar regeringens ambition att återupprätta arbetslinjen och bekämpa massarbetslösheten.

Herr talman! Enligt den tidigare finansministern Pär Nuder finns det inga problem. Allians för Sverige har fått ta över ett dukat bord, låter han meddela. Sanningen är dock mer komplicerad än så – som det så ofta är.

Visst har vi i Sverige en positiv tillväxt just nu. Men denna kommer inte alla till del och når inte ut i hela landet. Över en miljon vuxna människor går inte till jobbet en vanlig dag eller jobbar mindre än de skulle vilja göra.

Det dukade bordet, herr talman, handlar i verkligheten om att många får stå och se på när andra äter av middagen.

Socialdemokraterna säger nej till regeringens politik för flera jobb och höjer bidragen till alla som inte arbetar. I praktiken innebär det att alla som arbetar får en kraftig skatthöjning. Det blir mer lönsamt att inte arbeta om Socialdemokraterna får bestämma. Utanförskapet byggs ut ytterligare. Trots att Socialdemokraterna saknar en politik för flera jobb vill de tillgodogöra sig den sammanlagda effekten av regeringens jobbprogram. Detta är inte bara ett tecken på budgettekniskt tricksande, herr talman, utan framför allt vittnar det om en svag koppling till människors vardag.

Den enda positiva effekt som näringslivet kan räkna med om Socialdemokraterna får bestämma är sänkt skatt på bärplockning. Inget ont är därmed sagt om bärplockning. Men är det just bärplockningen som är den bärande framtidsbranschen i Socialdemokraternas vision om ett grönt folkhem? Något annat innehåll har inte presenterats när det gäller just företagandet. Socialdemokraterna förefaller ha funnit ett unikt sätt att möta väljarna inför 2010 års val.

Genom att Socialdemokraterna avvisar regeringens jobbskatteavdrag får en lokalvårdare höjd skatt med 600 kr varje månad. En förskollärare får höjd skatt med 700 kr i månaden. En sjuksköterska får höjd skatt med 850 kr, och en metallarbetare får höjd skatt med nästan 800 kr. Ett LO-hushåll får i genomsnitt betala knappt 1 600 kr mer i skatt per månad.

Detta framgår av en analys som riksdagens utredningstjänst, RUT, har genomfört på uppdrag av Moderaterna. RUT har studerat effekterna av ett slopat jobbskatteavdrag för olika yrkesgrupper. Vi förstår inte varför Socialdemokraterna anser att det är fel att sänka skatten för LO-hushållen. Varför vill inte Socialdemokraterna och Pär Nuder att lokalvårdare, förskollärare, metallarbetare, sjuksköterskor och andra med låga inkomster ska kunna leva på sina löner?

Det ska bli intressant, herr talman, att se hur Socialdemokraterna för-svarar en så orättvis politik framöver. Vissa kostnader ökar också – det vet vi, och det har sagts i debatten – men faktum är att det blir mer kvar till just dessa grupper. Samtliga får mer kvar i plånboken med alliansens politik.

Socialdemokraterna säger sig värna om de utsatta grupperna i samhället. Vi har dock granskat det här och har byggt de siffror som jag nu nämner på underlag från SCB. En färsk rapport från Finansdepartementet visar att sanningen är att andelen fattiga hushåll i själva verket kraftigt har ökat under den socialdemokratiska regeringens tolv år vid makten.

Vilken analys och vilken strategi ligger bakom ett sådant resultat, och hur har stödpartierna i form av Vänsterpartiet och Miljöpartiet resonerat när de stött en politik som har fått det här resultatet under så många år? Det verkar märkligt, men jag får kanske svar senare i replikrundan.

I samband med att Pär Nuder den 27 oktober presenterade Socialdemokraternas budgetmotion riktades hård kritik mot regeringens politik. Pär Nuder lät meddela att de rika får det bättre, medan de med dålig ekonomi enbart får marginella förbättringar. I relation till utvecklingen under de tolv år som Socialdemokraterna med stöd av Vänsterpartiet och Miljöpartiet satt vid makten i det här landet förefaller den kritiken vara ganska märklig.

Under förra mandatperioden, herr talman, sänkte vår före statsminister skatten för sig själv med 100 000 kr. Dessutom avskaffade Socialdemokraterna förmögenhetsskatten helt, men enbart för de allra rikaste i Sverige.

Nu efter valet säger Pär Nuder och Socialdemokraterna att de allra rikaste och nämnda bärplockare ska gynnas ännu mer, på vanliga arbets-ta-gares bekostnad. En sådan politik, herr talman, skapar varken flera jobb eller ett rättvisare samhälle.

Precis som i valrörelsen försöker Socialdemokraterna svartmåla Allians för Sverige. Men kritiken saknar i *väldigt* stora stycken substans. Lyckligtvis har svenska folket fått en regering som prioriterar arbete framför bidrag och som gör det möjligt för människor att leva på sin lön. Genom att flera kommer i arbete har vi också råd att förstärka välfärden. Det vinner vi alla på.

Jag vill i det här sammanhanget ta upp ett annat område som ligger mig personligen mycket varmt om hjärtat. Det gäller rättsområdet.

Socialdemokraterna och de övriga partierna inom oppositionen talar om att satsa på en rad olika områden men minskar i själva verket de ekonomiska förutsättningarna för många verksamheter som är viktiga för våra medborgare och för landet Sverige.

Rättsväsendet ska exempelvis bli effektivare om Pär Nuder, Peter Eriksson och Lars Ohly får bestämma. Men i själva verket möts såväl landets poliser som övriga delar av rättsväsendet av kraftiga nedskärningar på nära 1 miljard för Socialdemokraterna, omkring 1 ½ miljard för Miljöpartiet och nära 2 miljarder för Vänsterpartiet under mandatperioden.

Men hur kan flera brott klaras upp om antalet poliser minskar? Hur blir vardagen för kvinnor och män säkrare av att polisen får mindre resurser? Och menar vänsterkartellen verkligen att vi har fått ett samhälle där tillräckligt många brott klaras upp?

Alliansregeringen står för en motsatt politik. Genom förstärkta resurser till rättsväsendet kan vi också i framtiden faktiskt bekämpa alla former av brottslighet.

Med detta, herr talman, yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.

(Applåder)

I detta anförande instämde finansminister Anders Borg, Annicka Engblom, Ann-Charlotte Hammar Johnsson, Anders Hansson, Mats Sander och Lars-Arne Staxäng (alla m).

Anf. 19 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! Jag tänkte passa på att ta tillfället i akt, vilket jag har försökt göra några gånger denna höst och under valrörelsen men hittills utan att ha fått något svar. Men Ulf Sjösten, som tydligen vet så mycket om arbetslösas situation, kanske kan tala om för mig på vilket sätt det blir flera jobb genom att de, deras familjer och deras barn ska få sämre ekonomi. På vilket sätt får arbetslösa jobb genom att deras ekonomi kraftigt försämras, deras otrygghet ökar och deras levnadsförutsättningar blir helt andra än vad dina blir?

Ni föreslår att två tredjedelar av era skattesänkningar ska gå till den tredjedel som tjänar mest. På vilket sätt gynnar det de arbetslösa?

Dessutom säger ni att det ska löna sig att arbeta. Ni utgår då från att arbetslösa sitter och kalkylerar: Lönar det sig att få ett jobb, eller tjänar jag på att vara kvar med en a-kassa?

Det handlar inte om att arbetslösa är lata och behöver en piska för att få ett arbete, utan det handlar om att det inte finns jobb. Enskilda ska inte straffas på grund av det.

Du säger att man ska få en lön som det går att leva på. Samtidigt innebär era försämringar av a-kassan att människor som tidigare till exempel hade en lön på 15 000 kr kommer att tvingas ta ett jobb till en lön på knappt 10 000 kr. Det betyder ungefär 6 000 kr efter skatt. Är det en lön att leva på? Är ert sätt att skapa en låglönemarknad ett sätt att få löner att leva på? 6 000 kr i månaden efter skatt är 2 000 kr mindre för en ensamstående mamma med två barn än vad normen för försörjningsstöd är.

Vad har du för kommentarer till detta? Hur går det att leva på det?

Anf. 20 ULF SJÖSTEN (m) replik:

Herr talman! Er politik har misslyckats, Ulla Andersson. Vi har, som tidigare sagts, i dag en miljon människor som står utanför den ordinarie arbetsmarknaden, som står helt utan jobb eller som vill arbeta mer än de gör i dag. Ert misslyckande är fundamentalt.

Samtidigt har antalet fattiga i Sverige ökat under de tolv år som Socialdemokraterna har haft regeringsmakten. Ni har varit med och stött den regeringen, och under åtta år på ett mycket aktivt sätt. Vänsterpartiet har till och med haft tjänstemän i Finansdepartementet bland annat och haft

ett mycket nära samarbete med den socialdemokratiska regeringen, som har administrerat den politik som har lett fram till det här.

Vi vill bryta människors utanförskap. Vi säger att vi inte kan fortsätta att låsa in människor i Amsåtgärder och kasta bort nyckeln. Det är slut med det nu. Vi måste skapa de jobb som ni har misslyckats med att skapa. Det arbetet är bara inlett, men vi tänker fortsätta det arbetet med stor kraft och stor energi. Det kan jag försäkra.

Anf. 21 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! Vad du då säger, Ulf Sjösten, är att alliansen kommer att utgå från den linjen att det ska vara låglönejobb och låga ersättningsnivåer, inte arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Man ska alltså lämna den nordiska modellen, eftersom du säger att man inte ska satsa på arbetsmarknadsåtgärder, att det är ett sätt att låsa in folk i utanförskap.

Visst – det finns dåliga arbetsmarknadsåtgärder, men för det kan man inte avskaffa en politik som har lett till att Sverige har en väldigt hög sysselsättningsnivå och väldigt låg arbetslöshet internationellt sett.

Du säger att man ska bryta utanförskap och att en miljon står utanför arbetsmarknaden. Er budgetproposition, som vi i dag ska ta ställning till, har 67 000 nya jobb. Hur ska 67 000 nya jobb räcka till en miljon människor? Kan du förklara det? Inte ens när ni beräknar att er politik har fått störst genomslag år 2009 har ni kommit ned till ert mål på 4 % öppen arbetslöshet.

Ni kommer inte att komma längre heller, eftersom ni inte tänker avskaffa inflationsbekämpningen som det främsta ekonomiska målet. Ni har för avsikt att behålla en politik med jämviktsarbetslöshet som norm. På vilket sätt främjar det den sociala utvecklingen i vårt samhälle? Hur kan ni säga att det är ansvarsfullt att bedriva en politik som leder till att det räknas med att människor ska hållas i utanförskap, det vill säga i arbetslöshet?

Vi har nyss tagit del av en rapport om penningpolitiken som tydligt visar att den ensidiga inflationsbekämpningen har lett till att arbetslösheten har upprätthållits. Har ni för avsikt att bryta den?

Anf. 22 ULF SJÖSTEN (m) replik:

Herr talman! Vi har inte för avsikt att skapa någon ny marknad för låglönejobb. Det är en tolkning som Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och någon gång Miljöpartiet gör – en vantolkning av alliansens politik.

Vi har inlett en process där vi kommer att se resultat under den här mandatperioden – det är jag helt övertygad om. Men det är en långsiktig process, så vi kommer givetvis att söka ett folkligt mandat för att fortsätta den processen efter 2010. Det kommer att behövas, för det är ett stort arbete som ligger framför den regering som nu har makten i Sverige.

Under valrörelsen mötte jag en man i Borås som hade kommit till Sverige 1992, och under de år som han varit i Sverige, under 14 år, hade han inte haft ett enda ordinarie arbete. Däremot hade han slussats runt på olika arbetsmarknadsprojekt, drygt 20 totalt. Han hade bara en önskan: att komma in på arbetsmarknaden.

Det här är en man som i dag är i 40-årsåldern och, även om jag inte kan hans historia, en mycket verbal man som bara hade en enda önskan.

Han sade till mig: Du förstår, Ulf, jag har ingen kraft kvar längre. Jag orkar inte längre. Jag har gått på de här projekten och har skött dem, och jag har längtat efter och önskat att få det där jobbet. Men jag har inte lyckats.

Tyvär är det så, Ulla Andersson, att den här mannen inte är ensam i Sverige. Det finns oerhört många flera. Vi måste se till att vända den utvecklingen, och det jobbet har vi just börjat.

Anf. 23 ROGER TIEFENSEE (c):

Herr talman! För lite drygt sju veckor sedan presenterade den nya regeringen sin budget, en budget med fokus på jobb och företagande. I dag är det dags att ta beslut om ramarna för den här statsbudgeten. Jag ska villigt erkänna att jag är väldigt ivrig att få trycka på ja-knappen, att rösta igenom den här budgeten, för den kommer att innebära förändringar, förändringar som är helt nödvändiga för den stora mängd människor som lever i utanförskap.

I kontakter med människor under perioden sedan budgeten lades fram – arbetslösa, arbetsförmedlare, länsarbetsdirektörer, företagare – har jag känt samma iver. Det finns stora förhoppningar och förväntningar på den nya regeringens jobbpolitik.

Herr talman! Jag tror att orsaken till de här förväntningarna, till de stora förhoppningarna, är att den nya regeringen ser utanförskapet för mer än en miljon människor som vår tids största utmaning. Vår största uppgift är att göra något åt utanförskapet.

Den förra regeringen ville inte se problemen, för det passade liksom inte in i den bild av Sverige som man ville måla upp. Då är det naturligt att man inte har någon politik för att göra något åt utanförskapet, göra något åt problemen.

Läget har inte förändrats i opposition. Ni hörde Pär Nuder här tidigare. Socialdemokraterna saknar fortfarande en jobbpolitik. Det är väldigt mycket mot men väldigt lite för.

Herr talman! Den nya regeringen lanserar ett helt batteri av åtgärder som alla tillsammans är inriktade på att skapa flera jobb, inte jobb med konstiga beteckningar, inget dribblande med statistik, utan riktiga jobb. Det handlar om jobbskatteavdrag, skattelättnader för företag, borttagande av företagens medfinansieringsansvar i sjukförsäkringen, sänkt skatt för vissa tjänstebranscher efter godkännande från EU, nystartsjobb för dem som står allra längst ifrån arbetsmarknaden, a-kassan som en tydlig omställningsförsäkring, arbetsgivaravgiftssänkningar för ungdomar, skatte-reduktion för hushållstjänster med mera.

Det här är mer än vad den förra regeringen maktade med på ett årtionde.

För mig som centerpartist är det här naturligt. Det finns i oss att vi vill få saker uträttade. Jag känner att vi i hela alliansregeringen brinner av iver att få saker och ting uträttade.

Herr talman! Vad är då alternativet till regeringens jobbpolitik? Ja, man kan konstatera att det inte finns något samlat alternativ. Man kan konstatera att det var makten som höll den nuvarande oppositionen samman under de tidigare mandatperioderna.

Tittar man på respektive partis förslag ser man att det spretar. Socialdemokraterna har, som jag sade, ingen jobbpolitik. De har heller inget

genomarbetat budgetalternativ. Pär Nuder sade att det var ett fullständigt alternativ. Det är verkligen nysvenska, nyspråk för ramar utan innehåll. Jag skulle vilja säga att det är fullständigt, men fullständigt innehållslöst.

Vänsterpartiet gör sitt bästa för att spränga statens utgiftstak. Man respektar inte sitt eget utgiftstak utan lägger hela sin jobsatsning på inkomstsidan, och därmed undviker man att överskrida taket. Man föreslår inte heller några tak för 2008 och 2009.

Den ordning som regeringen har för avsikt att återupprätta och som var tanken med den nya budgetordningen, nämligen att få långsiktighet och sätta ramar i förväg, struntar Vänsterpartiet fullständigt i. Jag tror att det är medvetet. Vänsterpartiet tycker inte om utgiftstaken och de begränsningar som de innebär, nämligen att man verkligen måste prioritera. Det syns också i Vänsterpartiets alternativ att resultatet blir att man finansierar det genom att betala av mindre på statsskulden. Statsskulden 2009 blir med Vänsterpartiets alternativ 210 miljarder större än med majoritetens alternativ.

Herr talman! Miljöpartiet är det enda parti som har ett mer samlat budgetalternativ. Det ska ni ha heder av! Det är också det enda parti som håller fast vid oppositionens tidigare överenskommelse om grön skatteväxling. Den var en tydlig kärna i den tidigare regeringens samarbetspolitik, men den har nu helt och hållet splittrats. Miljöpartiet fullföljer grön skatteväxling, Vänsterpartiet gör en skattehöjning och Socialdemokraterna gör ingenting.

Problemet med Miljöpartiets skattesänkningar på arbete är att de inte ger samma effekt på sysselsättningen som regeringens förslag ger. Höjer man grundavdraget ökar marginaleffekterna. Man minskar lönsamheten i att gå upp i arbetstid eller att gå från utanförskap in i arbete.

Problemet är också att man drar undan skattebas för kommunerna. Långsiktigt försvårar man finansieringen av välfärdsverksamheterna. 10 miljarder i minskad skattebas för kommunerna innebär en hel del miljarder mindre i skatteintäkter eftersom kommunerna inte får del av tillväxten och sysselsättningsökningen på det sätt som de annars skulle ha fått.

I förlängningen innebär också flyttandet av miljarder, som grön skatteväxling är, att man gör sig beroende av intäkter från miljöstörande verksamheter eftersom skattesänkningar på arbete inte ger effekt på just arbetsidan.

Sammanfattningsvis, herr talman, kan man säga att det inte finns något gemensamt förslag. De enskilda förslagen duger inte heller till att utgöra något egentligt motförslag till den nuvarande regeringens förslag, Allians för Sveriges förslag.

Det finns bara ett budgetförslag, och jag vill yrka bifall till det och yrka avslag på reservationerna.

I detta anförande instämde Åke Sandström (c).

Anf. 24 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! Roger Tiefensee är förväntansfull och längtar efter att få rösta ja. Det känns väl härligt. Han brinner rentav av iver, säger han. Det ligger liksom i Centerns natur att vilja förändra – skämt.

Hur kommer det sig då att det i regeringens proposition inte finns ett enda förslag om att fortsätta den gröna omställningen? Det finns inte ett

enda förslag om att göra något åt klimathotet och minska våra utsläpp på det området. Fanns det ingen iver där? Kände ni i Centern inte till att det finns ett klimatproblem och att det kanske är mänsklighetens största utmaning just nu att lösa det? Fanns det inget att brinna för på det området? Det var bara satsningarna på att få de arbetslösa och sjuka att bli mer motiverade att söka jobb som ni brann för – inte för miljöfrågorna, inte för frågan om klimathotet. Inte ett enda förslag fanns det. Hur kommer det sig att det inom Centerpartiet inte fanns en enda liten låga på det området innan budgeten presenterades?

Anf. 25 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Herr talman! Det känns lite magstarkt av Peter Eriksson att förminska problemet med utanförskapet och att raljera om det som står i fokus. Det känner nog inte de av Miljöpartiets sympatisörer som är arbetslösa och lever i utanförskapet igen sig i. De tar nog avstånd från en sådan syn.

Sedan handlar det om att vi hade kort tid på oss. Vi hade tio dagar på oss att lägga fram en budget. Allt finns inte med. Jag lovar, Peter Eriksson, att i vårbudgeten kommer du att få svårt att inte känna dig nöjd. Du kommer att känna dig tillfreds med den långsiktiga omställning som vi kommer att kunna göra tillsammans med EU inför Sveriges ordförandeskap under andra halvåret 2009. Sverige har alla chanser i världen att vara med och påverka så att vi tar de rätta stegen globalt för att hejda klimatförändringarna. Det hoppas jag att Peter Eriksson blir en konstruktiv part i.

Vi återkommer i vårbudgeten när det gäller hela klimatmiljarden och de andra delarna i miljöpolitiken.

Anf. 26 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Herr talman! Jag tycker liksom inte att Roger Tiefensee brinner lika mycket när han pratar om detta, utan det blir lite mer stakningar om hur svårt detta är, att det kanske kommer i framtiden och att han hoppas att vi i Miljöpartiet då blir nöjda med något som vi helst ska göra globalt. Det ska helst vara globala saker och inte så mycket nationella som vi måste ta ansvar för här i Sverige. Det bästa är naturligtvis om det är andra som gör det, och då kan vi ju hänga med.

Jag tror att om vi ska komma till rätta med klimatfrågorna och de globala miljöproblemen måste vi inse att alla utsläpp är lokala. Varje land har ansvar för de utsläpp som sker i respektive land. Ska vi få till stånd en förändring måste vi faktiskt göra något åt de utsläpp som sker här i Sverige och komma till de internationella mötena och säga: Så här gör vi. Gör någonting ni också! Då kan vi få en möjlighet att få de andra med på att göra någonting. Det går inte att gå omkring och säga att vi bara ska göra något globalt.

Det är pinsamt att se att Centern, som en gång var ett stolt miljöparti i svensk politik, inte lyckades eller ens försökte, verkar det som, driva igenom ett enda konkret förslag i den nya regeringens budget på miljöområdet för att göra något åt klimathoten och klimatproblemen.

Roger Tiefensee tog upp vår skatteväxling och påstod att den skulle påverka kommunerna negativt. Så är det naturligtvis inte. Vi ger ett tillskott till kommunerna som gör att de blir kompenserade helt och hållet för vår skattesänkning, till skillnad från regeringen, som gör stora föränd-

ringar, till exempel i a-kassan, och inte alls kompenserar kommunerna. Det är flera miljarder kronor som kommunerna inte blir kompenserade för med den nya regeringens politik. Det är bedrövligt. Men vår skattesänkning blir de kompenserade för.

Anf. 27 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Herr talman! De blir kompenserade momentant, ja, men min poäng var att ni drar undan förutsättningarna för kommunerna att få del av tillväxten. Med en mindre skattebas måste ni hela tiden betala tillbaka pengar i form av statsbidrag. Det blir ert problem, men det får ni väl lösa i er budget.

När det sedan gäller miljöfrågor och miljöutmaningar globalt och nationellt är klimatfrågan en global fråga, och Sverige ska som land gå före också nationellt. Jag tror att det är en poäng för att visa på ett gott exempel men också för att ge våra företag de allra bästa förutsättningarna att exportera och vara med på den stora marknad som miljöteknikexport innebär.

Sedan kan man fråga: Vilka är de bästa strategierna? Under bara de veckor som den här nya regeringen har arbetat har vi två gånger lyckats förhandla ned fiskekvoter inom EU. Sveriges tidigare regering, stödd väldigt tydligt av Miljöpartiet, har sagt att det ska vara torskfiskestopp och andra stopp – det har varit mycket plakatpolitik – men det har inte blivit några resultat. När den centerpartistiske ministern jordbruksminister Eskil Erlandsson, som också är fiskeminister, har varit nere vid två tillfällen och förhandlat har han suttit kvar vid bordet. Vi har för första gången förhandlat ned torskfiskekvoterna. Vi har förhandlat ned kvoter för djuphavsfiske, någonting som ni aldrig har lyckats med och någonting som man inom UD jublar över – man får äntligen någon som verkligen vill förhandla i stället för att bara sätta sig vid sidan av och hålla i ett plakat för att hålla samvetet rent och känna sig duktig utan att få resultat. Det är skillnaden mellan Miljöpartiets och Centerpartiets, med den nuvarande alliansen, miljöpolitik.

Anf. 28 CHRISTER NYLANDER (fp):

Herr talman! Det har diskuterats mycket om rättvisa i den här debatten, men aldrig har någon brytt sig om att berätta vad de egentligen tycker är rättvist. Om ett fotbollslag gör tre mål i en match och det andra inte gör något, är det då höjden av rättvisa att domaren bestämmer att matchen ska sluta oavgjort? Nej, jag tycker inte det. Jag tycker att vi behöver en ny diskussion om rättvisa i Sverige. Vi behöver en diskussion där vänsterns rättvisesyn inte alltid står oemotsagd. Det är rättvist att den som jobbar lite extra får behålla lite grann i plånboken. Det är rättvist att den som startar ett företag som skapar jobb åt andra också får behålla lite grann extra och tjäna på det. Det är också rättvist när det lönar sig att studera.

I den tilltagande konkurrens som Sverige nu står inför behöver vi en rättvisesyn i landet som kombinerar ett välkomnande av dynamik och människors ansvarstagande. Alla ska med, men det måste också finnas någon form av rörelse i det hela.

Under nästa år får 90 000 människor ett jobb att gå till – detta enligt en rapport från Ams i går. Svenska företags anställningsplaner är mer

optimistiska nu än vad de var för några år sedan, 1996–1997. Vi hörde Pär Nuder säga tidigare att detta berodde på den gamla socialdemokratiska regeringen. Då måste man ha en självbild som säger att det är Pär Nuder och Göran Persson som har fungerat som draglok när Kinas, Indiens och USA:s ekonomier nu går in i en stark tillväxtfas.

Förändringen beror naturligtvis till stor del på världskonjunkturen, men man ska också säga att bilden inte blir fullständig om man inte också ser att de allra flesta institut och prognosmakare – kanske alla – faktiskt höjer sina prognoser för kommande år just på grund av den budgetproposition som regeringen har lagt fram och som riksdagen nu behandlar.

Att 90 000 människor får ett nytt jobb nästa år är konkret rättvisepolitik.

Ulla Andersson från Vänstern berättade tidigare att i dag, med ett klubbslag, skapas ett samhälle av klyftor. Men i själva verket är det så att under tio år har små klubbslag lett till att vi har ett större utanförskap i det här landet än vi någonsin tidigare har haft. Klyftorna har ökat under de senaste tio åren. Visserligen drar de rika ifrån lite grann, men framför allt beror förändringen enligt statistiken på att alldeles för många människor fastnar i utanförskap. Det är det som har hänt sedan mitten av 90-talet.

De senaste tio åren har vi sett flera bostadsområden som fastnar i en situation där många är arbetslösa och där ungdomarna får dåliga skolresultat, lågt valdeltagande och ibland tyvärr också hög kriminalitet. Det behövs en samlad politik där jobben, integrationspolitiken och skolan hjälps åt för att bryta det här utanförskapet. Vi har sett att tidigare högkonjunkturer inte har lyckats med detta, och därför är det så viktigt med en jobbpolitik nu från alliansens sida som ser till att vi tar vara på denna högkonjunktur för att bryta utanförskapet.

Herr talman! I den här budgeten genomförs reformer som gör det lönsammare att jobba. Vi inför också stimulanser för att anställa dem som står längst bort från arbetsmarknaden. Kanske behöver vi göra mer för detta. Jag tror det. Vi underlättar för företag att växa och nyanställa. Förmodligen bör vi göra mer också på detta område, men vi tar steg i rätt riktning. Sverige har i själva verket för få företag som växer och för få företag totalt sett, och detta är en av anledningarna, kanske huvudanledningen, till att vi nu har en situation där svensk ekonomi är sämre än nästan alla andra i Europa på att omvandla hög tillväxt till flera jobb.

Nu finns det en stark optimism bland företagen när det gäller att anställa, och den känslan måste vi ta vara på, därför att annars kan man inte bryta utanförskapet. Att underlätta för flera företag att växa är konkret rättvisepolitik, därför att vi ger flera människor chansen att försörja sig själva genom jobb.

I helgen rapporterades att för varje år minskar Sveriges föräldrar sitt uttag av föräldraförsäkringen. Det är i dag 3 ½ miljon föräldradighetsdagar per år som fryser inne. Det här är en bild av Sverige i dag. Det är en bild av ett Sverige där väldigt många människor känner sig trängda, ett Sverige där många föräldrar har svårt att få vardagen att gå ihop. Man har inte råd att stanna hemma med barnen under den period man till och med har rätt till det. Sedan mitten av 90-talet har antalet infrusna dagar i föräldraförsäkringen ökat med en dag per barn och år. Det säger en hel

del om hur många människor i Sverige i dag har det. De har ofta ganska hyggliga löner, men de möts av ett starkt, stort och tungt skattetryck, och dessutom har de höga räkningar som väntar på dem. När man räknar samman allt detta vid månadens slut finns det väldigt ofta alldeles för små marginaler i vanligt folks hushållsekonomi. Alldeles för många har svårt att få vardagspusslet att gå ihop.

Folkpartiet har alltid värnat det glömda Sverige. Därför är vi stolta över att till exempel psykiatrin nu får en kraftig satsning i den här budgeten. Vi kommer att fortsätta driva på i de här frågorna. Den nya regeringen måste också ha högre ambition än den gamla när det gäller tillgänglighet för funktionshindrade. Den satsning som nu görs på äldreården måste också fortsätta. Det är en del i att lyfta fram det glömda Sverige.

Men den som är engagerad för att stärka det glömda Sverige måste också se att det finns ett Sverige i dag där många är klämda – att det finns ett ”det klämda Sverige” i dag. För att gynna dem som är allra mest glömda i Sverige måste man se till att de klämda också känner solidaritet i samhället. Får vi en situation med tilltagande skattetrötthet bland dem som kämpar och känner att de får väldigt lite över i vardagsekonomin så är det de som är mest beroende av välfärden som drabbas allra hårdast.

Det är också viktigt att notera att trots att vi lever i det vi brukar kalla för världens mest jämställda land så är det kvinnorna i det här landet som kläms allra värst. Det är kvinnorna som tar störst ansvar för barnen. Det är kvinnorna som tar störst ansvar för hemmet. Det är dottern som tar hand om mamman när hon blir gammal och sjuk. Ändå är det kvinnorna som har lägst lön. De senaste åren har vi hört mycket hög retorik kring jämställdhet och feminism. Den nya regeringens uppgift är att visa handling i stället.

I denna budget föreslås en rad skattesänkningar som ger det klämda Sverige lite större marginaler. Det är skattesänkningar som görs med flera hundralappar för vanligt folk. Vi har hört det tidigare i debatten. Men rent konkret handlar det om att en förskollärare i Osby får 400 kr extra i månaden när allt är betalt och finansieringen är skedd. En städare i Malmö som tjänar runt 17 000 kr i månaden får ungefär 400 kr extra varje månad. När tussilagon börjar blomma och tulpanerna är på väg upp ur jorden i vår har de råd att köpa en ny cykel till något av barnen i familjen. Det är det som det handlar om i den här jobbskattesatsningen. Det lönar sig mer att jobba, men det ger också vanligt folk lite mer i plånbocken. Detta vill oppositionen ta bort.

En metallarbetare eller sjuksköterska i Falun får behålla runt 700 kr mer i månaden. Nästa jul innebär det att de har råd med en charterresa eller kanske att få hjälp med att bygga om köket. Detta tycker oppositionen är fel. De vill ta bort skattesänkningarna.

Herr talman! När vi pratar om oppositionen kan man notera att halveringstiden på vänstersamarbetet var väldigt låg. I dag finns det uppenbarligen inte tillstymmelse till samarbete på det ekonomiska området. Det enda man är överens om är att säga nej till de jobbsatsningar som regeringen föreslår.

Socialdemokraterna blev till och med så chockade över att sitta i opposition att de inte klarade av att skriva ihop ett ordentligt budgetalternativ till riksdagen. Under valrörelsen sade man att det går bra för Sverige, men nu tycker man uppenbarligen att det går alldeles för bra för Sverige

eftersom man lägger fram ett alternativ där man själv, enligt egna beräkningar, sänker tillväxttakten med 0,2 % nästa år. 0,2 % kanske inte är så mycket, men det är ändå 6 miljarder fattigare folkhushåll som vi pratar om. Riktigt bekymrande är att man börjar tulla på marginalerna. Nästa år föreslår Socialdemokraterna att man halverar budgeteringsmarginalen. Året därpå vill man ha en marginal på bara 4 miljarder kronor i denna stora statsbudget. Det är som om en vanlig löntagare skulle lägga ett par tre hundralappar i ett kuvert och sedan lägga kuvertet på köksbordet och skriva på det: Detta är för oförutsedda utgifter 2008. En så liten marginal har Socialdemokraterna i sitt budgetalternativ. Det är naturligtvis inte seriöst och tyder på att man snarare förbereder sig för en överbudspolitik i opposition. Det bekymrar mig.

Vänsterpartiet räknar i sitt oppositionsalternativ in alla de goda effekter som regeringens jobbskapande politik innebär men säger samtidigt nej till den. Det innebär att det blir ett svart hål i deras finanser när de först räknar in alla positiva effekter och sedan säger nej till det som skapar effekterna. Då räcker det inte med en matta av retorik som läggs över det svarta hålet. Jag skulle inte rekommendera dem att gå där.

Sverige står inför tuffa utmaningar framöver. Det globala hotet har redan nämnts, och jag tror att vi alla måste vara ödmjuka och inse att vi där måste göra mer. Det finns nog inget parti som har en modern miljöpolitik som även klarar klimathoten.

Vi måste också göra mer för skolan. Det görs mycket redan nu, men framtidens jobb och välfärd avgörs till stor del av att vi har en bra skolpolitik där ungdomar lär sig att läsa och skriva ordentligt och kan konkurrera om kunskap för framtiden.

Fru talman! Sammantaget är detta en budget som jag är mycket stolt över. Det innebär att flera människor får chansen att försörja sig, det innebär att de som befinner sig i det glömda Sverige får större möjligheter framöver, det innebär några hundralappar extra i månaden för dem som är klämda i Sverige och det innebär att skolan äntligen får ett välbehövligt lyft. Därför yrkar jag bifall till utskottsmajoritetens förslag och avslag på reservationerna.

Anf. 29 PÄR NUDER (s) replik:

Fru talman! Christer Nylander representerar Folkpartiet, och i likhet med Kristdemokraterna ska jag för protokollet läsa upp Folkpartiets valresultat. I valet 2002 fick Folkpartiet 13,39 %. I valet i år fick Folkpartiet 7,54 %. Det är en minskning med 43 %. Om vi socialdemokrater hade gjort ett lika dåligt val som Folkpartiet skulle vi ha fått 22 % i det senaste valet.

Jag tror inte att det dåliga valresultatet beror på det som Folkpartiet självt pekat på i sin valanalys, nämligen deras brottslighet riktad mot det socialdemokratiska partiet. Jag tror att det beror på det som vi nyss hörde från Christer Nylander i talarstolen. Alltså: Hur ska man i dag kunna se skillnad på en folkpartist och en moderat? När Centern dessutom är det mest liberala partiet är frågan varför man då ska rösta på Folkpartiet.

Folkpartiet har av tradition varit ett parti som stått för de sociala försäkringarna och den generella välfärdspolitiken. Nu har man gått med på att försämra villkoren i de sociala försäkringarna, framför allt för de tjänstemannagrupper som tidigare ofta röstade på Folkpartiet.

Eftersom Christer Nylander talade om rättvisa vill jag fråga honom: Är det rättvist att en lärare eller en sjuksköterska inte längre ska få 80 % i sjukersättning?

Anf. 30 CHRISTER NYLANDER (fp) replik:

Fru talman! De som följer denna debatt noterar säkert att Pär Nuder nogsamt undviker att berätta vad Socialdemokraterna fick för valresultat. Han berättar dock gärna om andra. Därför är det rimligt att Pär Nuder också funderar på varför Socialdemokraterna inte bara gick bakåt utan även förlorade regeringsmakten. Det berodde nämligen på att människor inte kände igen sig i den retorik som fördes om att det går bra för Sverige. Visst, de såg att bnp-siffrorna gick upp och de såg att prognosmåkarna var glada, men de kände inte igen sig i vardagen genom att de nya jobben kom. De kom inte i den omfattning som behövdes för att bryta utanförskapet.

Vi ser av denna debatt att alliansen har ett samlat alternativ. Vi jobbar tillsammans för att lösa de saker som vi identifierat som viktiga just nu. Det innebär framför allt att flera människor ska få jobb.

Oppositionen spretar åt alla håll, Pär Nuder. Du måste väl vara oppositionsledare när det gäller den ekonomiska politiken. Varför har ni inget gemensamt alternativ? Varför spretar det åt alla håll? Är det så att du ska bryta upp penningpolitiken tillsammans med Ulla Andersson? Är det så att du säger ja till alla de satsningar som Ulla Andersson föreslår, eller tänker ni begära att de ska anpassa sig till er?

När det gäller sjukförsäkringarna tycker vi att den balans som finns i alliansens förslag är bra. Vi är just nu inriktade på att flera människor får jobb och att utanförskapet bryts. Det paketet innebär bland annat att vi bryter upp den takhöjning som Socialdemokraterna gjorde tio veckor före valet. Då, när valrörelsen närmade sig, tyckte ni att det var viktigt att höja taket. Under de 38 veckor som gått dessförinnan hade ni inte gjort det. Varför var det det viktiga? Jag undrar varför det som är så rättvist och viktigt i den här debatten inte var viktigt förrän tio veckor före valet. Det var inte viktigt under de tidigare 38 veckorna av mandatperioden, eller under alla de tolv år som ni satt i majoritet.

Anf. 31 PÄR NUDER (s) replik:

Fru talman! Det var inte mycket till svar. Här håller Christer Nylander en lång plädering för rättvisan och att vi måste diskutera rättvisan. Jag ställer då den enkla frågan om det är rättvist att en lärare eller sjuksköterska inte längre ska få 80 % i sjukersättning varpå Christer Nylander börjar prata om penningpolitiken och Ulla Andersson – med all respekt för Ulla Andersson. Nu var det om rättvisan jag ställde en fråga.

I Folkpartiets valmanifest sägs följande: ”Om en alliansregering i enlighet med Bankeryds-överenskommelsen sänker taket i sjukförsäkringen 2007” – vilket ni alltså nu gör – ”bör det återställas när kostnadsläget i försäkringen är under kontroll, vilket enligt vår bedömning kan vara fallet redan 2008”. Hur blir det nu? Vad ska vi säga till de sjuksköterskor, lärare, byggnadsarbetare – till dem som inte längre får 80 %?

Ni påstår er vara vurmare av den generella välfärdspolitiken, av att ha höga tak för att försäkringen ska omfatta många, och det första ni gör när ni efter tolv år i opposition kommer till makten är att sänka taket. Är det

rättvist? Tacka tusan för att Folkpartiet nästan halverades i det senaste valet. Inte kan er valförlust förklaras av att ni var inne och rotade i våra datorer, utan den berodde på att tjänstemännen såg detta. Varför skulle de rösta på ett borgerligt parti när det låter likadant som Moderaterna, när det inte längre vågar stå för det som varit själva kärnan i Folkpartiet, den generella välfärdspolitiken, höga tak, försäkringar som omfattar många?

Kommer taket att höjas 2008 eller inte, Christer Nylander? Tala om det för Sveriges sjuksköterskor, lärare, byggnadsarbetare – för dem som inte längre har 80 % i sjukersättning.

Anf. 32 CHRISTER NYLANDER (fp) replik:

Fru talman! Det första vi gjorde när vi kom till makten var att genomföra den jobbpolitik som alliansen gick till val på. Vi hade under lång tid försökt kompromissa ihop oss för att före valdagen kunna ge ett gemensamt besked till väljarna. Det beskedet och valmanifestet försökte vi sedan så långt som möjligt genomföra under de förutsättningar som rådde då vi hade så få dagar på oss att genomföra ett budgetalternativ.

Folkpartiet står för en generell välfärdspolitik. Vi tycker att det är rimligt att få en bra ersättning när man blir sjuk och gammal, och också när man är arbetslös. Vi kommer att stå upp för de frågorna även framöver. I det läge som Sverige varit i, där så många människor blivit förtidspensionerade, suttit fast i sjukförsäkringen och haft svårt att ta sig ur den, finns det samtidigt annat som är viktigt att prioritera.

Problemet med den sociala bro som Pär Nuder diskuterade i sitt huvudanförande var ju att den andra sidan inte var grönare. Det fanns inga jobb att gå till över den bron. Därför stannade många människor kvar på den sociala bro som Pär Nuder så vackert målade upp.

Alliansen har framför allt fokuserat på att se till att det finns jobb att gå till, och då har sänkningen av taket varit en del i finansieringen. Vi tycker att det är viktigt att den majoritetssamling som vi nu har håller noga på statsfinanserna. Problemet med oppositionen är att där inte finns någon samling alls. Framför allt finns där ingen samling för att hålla ordning och reda på statsfinanserna. Det bekymrar mig mycket.

Anf. 33 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Fru talman! Jag kan konstatera att vi i oppositionen är väldigt överens om att alliansens politik slår mot jämställdheten, inte har någon lösning på miljöfrågorna och faktiskt är en politik för ökade klyftor. Det kan vi vara överens om. Jag kan också konstatera att Folkpartiets omtanke om socialförsäkringssystem och jämställdhet nu är lika främmande för dem som deras liberalism.

Alliansen skriver i utskottets betänkande att de deltidsarbetslösa kvinnorna med jobbavdraget kan söka heltidsjobb, för nu lönar det sig att jobba heltid. Tror ni verkligen att kvinnor som är deltidsarbetslösa sitter på kammaren och funderar över marginaleffekter? Samtidigt säger ni att män som tar sitt föräldraansvar ska få en bonus. Kvinnor straffas hela tiden just för att de tar sitt föräldraansvar. De straffas med lägre löner, deltidstjänster, sämre utvecklingsmöjligheter, sämre tillgång till kompetensutveckling, visstidsanställningar. Vad ska de få för bonus? Ni avvisar vårt förslag om heltidsanställningar och ni avvisar våra förslag om be-

gränsningar av visstidsformer. Vad är det för bonus de här kvinnorna ska få?

Du säger att med jobbavdraget kommer de här kvinnorna att få det bättre. En deltidssamarbetande kvinna får 360 kr mer i ert förslag. De pengarna äts upp direkt av avgiftshöjningar, medan du och jag får råd med den där semesterresan en gång till – för vi hade ju råd redan innan. Tycker du att det är rättvist? Vart har er jämställdhetspolitik tagit vägen, Folkpartiet?

Anf. 34 CHRISTER NYLANDER (fp) replik:

Fru talman! I Vänsterpartiets motion skrivs det en hel del om vad man vill göra framöver. Bland annat står det att det nu är dags att göra någonting åt arbetslösheten. En annan punkt är att det nu är dags att göra någonting åt jämställdhetspolitiken.

Det är lite förvånande att det är dags att göra det nu när Vänstern sitter i opposition. Kanske inser man att det är lättare att göra någonting åt arbetslösheten och problemen inom jämställdheten nu när Vänstern faktiskt inte sitter vid makten. Det är kanske lättare att göra det när det finns en alliansregering som tar jobben på allvar.

Varför är det dags att göra någonting åt jämställdheten nu när ni sitter i opposition? Varför gjorde ni inte allt detta som ni verkligen vill göra när ni satt i majoritet? Den situation som du beskriver att många kvinnor sitter i är ju ett resultat av den politik som har förts under er tid i majoritet. Varför gjorde ni inte något åt detta under den tiden?

Nu införs en politik som gör det mer lönsamt att arbeta. Jag tycker att det är rimligt. Tycker Ulla Andersson att det är fel att det lönar sig att arbeta? Tycker Ulla Andersson att det är fel att den som jobbar lite extra också ska få ut lite extra av detta? Vad är det för fel med att den kvinna som känner att hon kan gå från deltidjobb till fulltidjobb också får behålla lite extra i sin plånbok?

Jämställdhetsbonusen som alliansen nu är överens om – vilket jag tycker är härligt – innebär att när man delar mer lika på föräldraförsäkringen får man också lite större ersättning. Den bonusen gäller ju både kvinnor och män. Den hjälper till att visa för familjen att om man är mer jämställda så visar det sig också i plånboken. Var är det för fel med det?

Anf. 35 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Fru talman! Jag kan konstatera att Folkpartiet har glömt sin jämställdhetspolitik. Ni glömmer att se de strukturer som gör att kvinnors löner är 80 % av männens.

Ni säger att vi inte har gjort något. Jag tycker att vi har gjort en hel del. Vi har under den gångna mandatperioden satsat 16 miljarder på att öka statsbidragen till kommuner och landsting. Den offentliga sektorn har en enorm betydelse för kvinnors möjligheter till försörjning och för kvinnors arbete och vardag. Detta kan kanske vara något att komma ihåg. Ni vill ju skära i den gemensamma välfärdens andel av bnp framöver.

Ni stoppar också vårt förslag till lagstiftning om heltid. Vilka heltidstjänster ska de 170 000 kvinnorna söka – bara för att de har fått jobbavdrag? Vilka tjänster handlar det om, och var finns de i dag? Stämmer det inte att kvinnor har deltidsanställningar just på grund av de könsstruk-

turer som jag nyss redogjorde för? Skulle det inte vara lite klädsamt om Folkpartiet erkände det? Jag tycker att det är dags att göra det.

Ni har lagt fram en proposition med förslag om att ta bort en del av de 13 visstidsanställningsformer som finns i dag. Men ni säger att ni behöver flera. Ändå är det just kvinnor som drabbas av visstidsanställningar. 20 % av alla privatanställda kvinnor i dag har en visstidsanställning. Vi vet alla att just visstidsanställningar och deltidsanställningar leder till lägre löner, lägre timlön och sämre kompetensutveckling. Ändå har ni inget förslag för att komma till rätta med detta.

Under den gångna mandatperioden har vi lagt fram förslag om individuell föräldraförsäkring. Jag har inte sett att Folkpartiet har stött något sådant. Vi har motionerat om mäns våld mot kvinnor. Vi har satsat på ökat stöd till kvinnojourer. Vi har gjort väldigt mycket på jämställdhetens område. Tack vare Vänsterpartiets blåslampa har Sverige kommit längre än vi annars skulle ha gjort när det gäller jämställdhetspolitik. Tyvärr kan jag nu se att vi efter dessa fyra år får backa i våra positioner.

Anf. 36 CHRISTER NYLANDER (fp) replik:

Fru talman! Ulla Andersson berättar att hon och hennes parti väckte många bra motioner under förra mandatperioden. Problemet var kanske att ni väckte motioner trots att ni tillhörde majoriteten. Ni lade inte fram propositioner – regeringsbeslut – som sedan kunde genomföras. Det visar att ni trots allt inte lyckades med ert uppsåt att se till att Sverige blev mer jämställt, just på grund av att Vänsterpartiet var i majoritet tillsammans med Socialdemokraterna och Miljöpartiet.

Genom det jobbvdrag som nu införs får en förskollärare – tyvärr är nästan 90 % av förskollärarna kvinnor – 400 kr mer varje månad. Det ger denna kvinna lite större marginaler i sin vardag. Vad är det för problem med det? Är det inte egentligen ganska bra? Många av dessa kvinnor har ansvar kanske både för en mamma, som börjar bli gammal och sjuk, och för barnen, som de får ta det största ansvaret för.

Jag håller med Ulla Andersson om att det finns strukturer i Sverige som gör att kvinnan tar större ansvar i hemmet, för barnen och ibland också på arbetsplatsen. Det sade jag i mitt anförande, men Ulla Andersson kanske inte hörde just det. Jag ser dessa strukturer och vill göra något åt dem. Jag ser att strukturerna inte alls har förändrats under den tid som Ulla Anderssons parti tillhörde majoriteten. Man kan fundera på varför det är så.

I vår budget förstärks bidragen till jämställdhetspolitiken 40 gånger. Det innebär kraftiga stimulanser för kvinnor som vill starta företag. Det innebär att vi gör insatser mot mäns våld mot kvinnor. Det finns många sådana konkreta förslag i budgeten, och jag hoppas att Ulla Andersson ställer upp på dem fullt ut, för det är viktiga saker.

Det finns strukturer i svenskt samhälle som gör att kvinnor underordnas, och det måste man göra något åt. Ni gjorde ingenting. Låt nu oss få chansen att under de fyra år som vi har framför oss och under de åtta år som kommer därefter göra något. Allt hinns inte med på sex dagar. Vi kommer att göra mycket mer när det gäller jämställdhet.

Anf. 37 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Ärade ledamöter! Det har nu gått ungefär en och en halv månad sedan vi presenterade budgetpropositionen för Sveriges riksdag. Man kan konstatera att det ekonomiska läget i huvudsak har utvecklats i linje med prognoserna. Vi kan se att en del orosmoln hopar sig över den amerikanska ekonomin, med fallande huspriser och minskad orderingång för industrin. Men i Europa och Asien ser det ut som att utvecklingen stärks. Den huvudsakliga bilden av omvärlden är att den utvecklas i linje med de förväntningar vi hade i budgetpropositionen.

Här hemma stiger orderingången. Vi har mycket stark tillväxt, kanske till och med något starkare än vi hade väntat. Vi ser att sysselsättningen utvecklas mycket starkt. Olika prognosmakare – vare sig det är Arbetsmarknadsstyrelsen, SEB, Nordea eller någon annan – presenterar prognoser som tyder på en mycket stark utveckling både för i år och nästa år, framför allt när det gäller arbetsmarknaden.

Löner och inflation utvecklas på ett gynnsamt sätt, möjligen till och med något bättre än väntat. Börsen utvecklas starkt och kronan stärks något.

Man ska naturligtvis vara försiktig. Vi befinner oss i det femte året av en återhämtning, och då ska vi naturligtvis alltid vara oroliga för att det kommer en nedgång. Men man kan konstatera att prognoserna om en tillväxt om 3,3 % för nästa år och 3,1 % för 2008 står sig väldigt väl och i huvudsak ligger i linje med de bedömningar som vi har fått från andra prognosmakare.

När det gäller budgetläget och läget i statsfinanserna får vi rapporter om att det ter sig på marginalen något starkare. Detta är naturligtvis glädjande, även om vi måste tolka dessa uppgifter med stor försiktighet.

Vi har presenterat en stark budget som ger överskott på igenomsnitt 2,6–2,7 % för de kommande åren. Det gäller att hålla fast vid den kursen och i de kommande budgetarbetena se till att vi uppfyller överskottsmålen för de offentliga finanserna.

I grunden har vi haft en positiv utveckling för svensk ekonomi. Men samtidigt består de grundläggande svenska problemen. Det är över en miljon människor som står utanför arbetsmarknaden. Vi har en arbetslöshet som är högre än i många industriländer och i många liknande små, öppna ekonomier. Vi har en sjukfrånvaro som är närmast unikt hög i Europa. Där ser vi också en risk för att det starka arbetsmarknadsläget slår över i att frånvaron på nytt stiger. Det är något vi måste vara mycket vaksamma på.

Vi har ett omfattande utanförskap i förtidspensioner. Allt detta är Sveriges viktigaste samhällsproblem. Man kan konstatera att Sverige de senaste decennierna har prövat en experimentpolitik som har misslyckats. Det har handlat om att man har lagt mycket höga skatter också på människor med låga och normala inkomster. Det har lönat sig för dåligt för vanliga människor att arbeta. Vi har haft en a-kassa och socialförsäkringar som har förlorat rollen som omställningsförsäkring. Det handlar om en arbetsmarknadspolitik där man har ersatt omställning med inläsning.

Det handlar om en lönebildning som visserligen under senare år har gett låg inflation men som inte har varit förenlig med att vi ska klara en bra sysselsättningsutveckling, och vi har misslyckats med arbetslösheten.

Det handlar om en skola som har byggt skillnader och misslyckats med utjämningsuppdraget.

Det handlar om en näringspolitik och ett företagsklimat där man har glömt ägandet och företagen.

Den experimentpolitiken har avvikit från kärnan i den svenska modellen. Den har avvikit från den politik som har bedrivits i länder där man har en väsentligt starkare ekonomisk utveckling.

Regeringens uppgift handlar nu om att se till att återupprätta kärndragen i den svenska modellen och att vi därmed också sätter kampen mot massarbetslösheten och kampen för full sysselsättning främst i den ekonomiska politiken. Det är regeringens viktigaste uppgift.

Det är här det handlar om att gå tillbaka till sunt förnuft och grunderna i det som en gång gav Sverige låg arbetslöshet. Det får vara slut med experimenten till leder till massarbetslöshet och leder bort från full sysselsättning.

Nu kommer också jobben. Regeringens politik bidrar naturligtvis till det. Vi har en politik som gör att det lönar sig bättre att arbeta. Då är det flera som aktivt söker arbete.

Vi har en politik som gör att matchningen på arbetsmarknaden fungerar bättre. Tillväxt leder till att flera får anställning.

Vi har en politik som gör att lönebildningen bättre beaktar också de arbetslösas intressen. Då blir lönebildningen mer i linje med en politik för full sysselsättning.

Vi har en arbetsmarknadspolitik som mer effektivt bidrar till förmedling och minskar riskerna för inläsning.

Vi har en politik som gör att flera företag vågar anställa, och vi har en politik som gör att flera företag vågar växa och flera vågar bli företagare.

Detta är naturligtvis en politik som kommer att leda till en stigande sysselsättning.

Vi är inte nöjda. Man skulle behöva göra mer. Det behöver vidtas åtgärder för att det ska löna sig ännu bättre att arbeta. Det behövs åtgärder för att det ska bli ännu enklare att anställa, och det behövs åtgärder för att flera ska vilja driva företag. Det är den inriktningen politiken kommer att ha de kommande åren.

Nu kommer också jobben. Vi har då också en chans att göra någonting åt de stora ekonomiska klyftor vi har i Sverige. De senaste tio åren har varit en period där massarbetslösheten och utanförskapet har bidragit till att skillnaderna i inkomster har ökat, att skillnaderna mellan män och kvinnor har bestått och att skillnaderna mellan regioner har bestått. Att man inte har klarat av att upprätta full sysselsättning är det viktigaste skälet till att vi har haft den utvecklingen.

Nu får vi en utveckling där flera får chansen. Det är också det viktiga. Arbete är centralt. Det handlar om att ha arbetskamrater, att man ska få kompetensutveckling och att man ska få vara med och ta ansvar och utvecklas. Där kan man aldrig ersätta arbete med olika bidragsförsörjningar.

Man klarar aldrig av att hantera ett samhälle där alla kan få en plats på arbetsmarknaden om man inte har en tydlig arbetslinje. Det är arbetslinjen och politiken för full sysselsättning som är kärnan i det som gör att vi har ett sammanhållet samhälle.

Med jobben kommer också välfärden. Det är tydligt att vi har brister i dagens välfärdssystem. Tittar vi på utbildning och skola är det tydligt att förskolan inte riktigt klarar av att ge alla barn en bra start i livet. Det är alldeles för många som lämnar gymnasieskolan utan examen. Inte minst yrkesutbildningarna har hamnat i bakvattnet.

I vården ser vi att vi har problem med tillgängligheten för alla. Vi ser att omvårdnaden av de äldre brister. Vi ser att det finns skriande brister inom psykiatrin.

På framtidsutmaningarnas konto står klimatfrågorna och Östersjöns överlevnad mycket högt. Alliansregeringen kommer att sätta en hög prioritering vid att föra en offensiv och framtidsinriktad miljöpolitik. Jag är övertygad om att vår miljöminister Andreas Carlgren kommer att återkomma på den punkten.

Steg för steg är det vår uppgift att sanera arvet efter de åtta åren av vänstersamarbete. Det handlar om att ta tillbaka all den mark vi har förlorat när det gäller jobben. Det handlar om att föra en politik för full sysselsättning som gör att vi kan få ett samhälle där klyftorna inte växer. Det handlar om att föra en politik som skapar förutsättningar för större resurser för välfärden.

Det är här huvudinriktningen för allianspolitiken ligger. Tillsammans i alliansen vill vi möta Sveriges utmaningar. En central frågeställning är att vi ska utgå från starka offentliga finanser. Det är en glädjande utveckling vi har sett. Men låt mig vara tydlig med att det också framöver måste vara en stor försiktighet som råder.

Det är många viktiga uppgifter som ligger i alliansens gemensamma manifest. De ska klaras av i den ordning vi har möjligheter till. Men det måste ske i god ordning och under gott iakttagande av hushållning.

Att inte spara nu och inte upprätthålla överskott de kommande åren är att förutskicka skattehöjningar i framtiden. Det vill vi inte ge som arv till våra barn och barnbarn. Det är därför det är så viktigt att vi ser till att nu hålla statsfinanserna i god ordning och se till att vi har ett gott sparande varje år.

Fru talman! Detta är alliansregeringens uppdrag: jobben, klyftorna och välfärden. Vi har lagt fram en budget som tar stora steg i den riktningen. Vi har lagt fram en budget som bidrar till att sysselsättningen nu kommer, jobben blir flera, att flera människor kommer i arbete och att arbetslösheten gradvis sjunker. Därför är det med stor glädje jag kan konstatera att vi i riksdagsbehandlingen har funnit ett starkt stöd för alliansens samlade politik.

I detta anförande instämde Anna Bergkvist, Lars Elinderson, Annicka Engblom, Lisbeth Grönfeldt Bergman, Rolf Gunnarsson, Ann-Charlotte Hammar Johnsson, Ulf Sjösten och Lars-Arne Staxäng (alla m).

Anf. 38 PÅR NUDER (s) replik:

Fru talman! Vi har haft val i Sverige. Väljarna har sagt sitt, och vi har fått en ny majoritet här i riksdagen. Rollerna är ombytta. Men på en viktig punkt är inte rollerna ombytta. Det gäller de frågor där vi har breda överenskommelser över den traditionella blocklinjen.

Det gäller till exempel Riksbankens självständighet. Det är en överenskommelse som har tjänat Sverige väl. Vi socialdemokrater tänker

harangera den uppgörelsen även när vi är i opposition. Man kan diskutera hur Riksbanken har skött sitt uppdrag. Men formerna vid penningpolitiken tänker vi stå fast vid.

Fru talman! Det är därför desto mer förvånande med den andra stora uppgörelsen som vi har över blockgränserna, nämligen den om vårt pensionssystem. Den bryter den borgerliga regeringen ensidigt utan något som helst samråd med oss socialdemokrater.

Ni försämrar villkoren för de förtidspensionerade i deras ålderspension i den budget som riksdagen snart ska besluta om. Det är ett historiskt beslut att bryta pensionsöverenskommelsen, Anders Borg, som du har lagt flera förslag om att riksdagen ska fatta här i dag.

Jag ska ställa en mycket öppen fråga till dig så att du kan reflektera ordentligt över den: Varför ska ni bryta pensionsöverenskommelsen – förstår du innebörden i det beslut som du vill att riksdagen nu ska fatta?

Anf. 39 Finansminister ANDERS BORG (m) replik:

Fru talman! Jag förstår att Pär Nuder har haft en tuff uppgift här. Han är väl den socialdemokratiska finansminister som har svarat för den största uppgången av arbetslösheten någonsin, såvitt jag kan bedöma. Detta har skett trots att vi har haft stark tillväxt i ekonomin, att arbetslösheten i andra länder har sjunkit och att vi har haft överskott i statsfinanserna.

Jag vill vara försiktig här, eftersom det är svårt att göra jämförelser. Men jag tror att Pär Nuder är den enda finansminister i Sverige som har haft en period där arbetslösheten i EU-15-länderna har varit lägre än i Sverige. Det är klart att det är besvärligt att ta en diskussion om jobbpolitiken, massarbetslösheten, full sysselsättning och de centrala uppgifterna för regeringens politik. Då vill Pär Nuder i stället tala om pensionsuppgörelsen.

Det är naturligtvis så att pensionsuppgörelsen har varit central för svensk ekonomisk utveckling. Det har varit väldigt bra att Socialdemokraterna och de borgerliga partierna tillsammans har kunnat lägga fast en pensionsuppgörelse. Det är bra när vi kan hålla fast vid breda blocköverskridande uppgörelser. Vi har vid flera tillfällen under den socialdemokratiska regeringsperioden erbjudit samarbete kring försvarsfrågor, energifrågor och en lång rad andra frågor.

Vi bryter inte pensionsuppgörelsen. Vi gör bedömningen att det är i linje med den. Det är de bedömningar som görs av dem som har varit inblandade i pensionsförhandlingarna. Det har också skett diskussioner i genomförandegruppen med socialdemokratiska företrädare. Därför är politiken helt i linje med uppgörelsen. Den kommer också att bidra till att vi får en bättre sysselsättningsutveckling och en starkare utveckling i svensk ekonomi.

Anf. 40 PÄR NUDER (s) replik:

Fru talman! Finansministern får med osanning. Detta har inte diskuterats med oss socialdemokrater. Ni må göra vilken bedömning ni vill av om detta är ett brott mot pensionsöverenskommelsen. Vi anser det.

Vi har varje gång som vi har föreslagit förändringar i uppgörelsen gått till den dåvarande borgerliga oppositionen, diskuterat igenom förslagen och därefter gemensamt gått till Sveriges riksdag. Du går ensidigt hit till Sveriges riksdag med ett förslag om att spara 1,7 miljarder kronor på landets förtidspensionärer så att de ska få sämre ålderspension – utan att över huvud taget överlägga med den part som du har ingått uppgörelsen med.

Du är ny på finansministerposten. Man ska vara försiktig med att ge råd till sin efterträdare. Men lyssna lite bakåt, Anders Borg, på dem som var med och gjorde pensionsuppgörelsen. Det är helt riktigt som du säger: Detta har tjänat Sverige väl. Det historiska med den budget som du lägger på riksdagens bord är inte försämringarna i a-kassan, utan att du medvetet ensidigt bryter pensionsuppgörelsen. Det är det du kommer att bli känd för, inte ditt användande av svart arbetskraft.

Anf. 41 Finansminister ANDERS BORG (m) replik:

Fru talman! Det är slående när man lyssnar på Pär Nuder: Någon ny tanke, någon ny uppgift för socialdemokratin när det gäller att återupp-
rätta full sysselsättning och bekämpa massarbetslösheten har han inte. Det finns inga samhällsproblem i Sverige som han är intresserad av att prata om, möjligtvis med undantag av att det saknas socialdemokratiska statsråd. Man läser budgeten sida upp och sida ned – inte en ny tanke, inte ett alternativ som på något sätt i en seriös mening kan förväntas leda till jobb. Inget regeringsalternativ – en total splittring på vänstersidan. Här har vi en tomhet som är närmast frapperande.

Då vill Pär Nuder fastna i en mycket märklig diskussion om Genomförandegruppens diskussioner kring pensionsuppgörelsen. Det har förts diskussioner i Genomförandegruppen och det har redovisats olika synsätt från Socialdemokraterna och de borgerliga partierna i frågan. Talar man med dem som har varit inblandade i pensionsuppgörelsen är det uppenbart att många av dem hävdar att den här förändringen på förtidspensionerna inte omfattas av pensionsuppgörelsen.

Det är därtill en förändring som är nödvändig för att man ska upprätthålla en god ordning i de offentliga finanserna. Det är en åtgärd som är nödvändig om man vill se till att vi ska bekämpa utanförskap och föra tillbaka Sverige till en politik där vi har full sysselsättning och där vi inte längre har ett tillstånd av massarbetslöshet.

Anf. 42 PETER ERIKSSON (mp) replik:

Fru talman! Det vill till att man är lite fräck om man ska klara den här balansen, och jag tycker att finansministern klarar den bra. Om man lyssnar noga på anförandet hör man till och med att den nye finansministern tar åt sig äran för den ekonomiska utvecklingen just nu i Sverige – att vi har fått massor av nya jobb och har en snabb tillväxt. Detta trots att vi ännu inte har hunnit ta ett enda beslut om den nya budgeten. Det var det som vi diskuterade i dag. Det är nästan rekord, måste man väl säga, att ni har fått ett sådant inflytande på så kort tid, utan att ännu ha gjort någonting.

Ett av de få konkreta förslag som ni hade före valet för att sänka kostnaderna för företag handlade om några branscher i tjänstesektorn. Ni skulle finansiera satsningen på sänkta kostnader inom vissa speciellt utvalda servicesektorer genom att höja arbetsgivaravgifterna för övriga småföretag.

I budgeten och i det beslut som vi nu ska ta är en del av den politiken kvar. Den höjning som ni har lovat genomför ni. Det blir nu en höjning av arbetsgivaravgifterna för alla småföretag. Sänkningen kommer däremot inte att genomföras i budgeten. Det tydligaste skälet verkar helt enkelt vara att ni inte har tänkt på att kolla med EU att ni måste få tillstånd där först. Det gör att ni nu sitter ansikte mot ansikte med byråkraterna i Bryssel och ännu inte har fått reda på om ni verkligen kan genomföra era löften. Tycker ni att det är hyggligt mot Sveriges företagare att efter valet bara genomföra höjningarna men före valet bara prata om sänkningarna?

Anf. 43 Finansminister ANDERS BORG (m) replik:

Fru talman! Jag ska gärna ge Peter Eriksson ett erkännande för att Miljöpartiet, precis som han framhöll i sitt anförande, under de gångna åren har tagit ett stort ansvar för statsfinanserna, för överskott och utgiftstak. Det är naturligtvis glädjande att det i den miljöpartistiska budgeten finns flera förslag som enligt min bedömning också skulle bidra till en något bättre ekonomisk utveckling.

Men det är lite tråkigt att Peter Eriksson väljer att bli närmast en rökopia av Pär Nuder i sin upprördhet. Vi har inte åstadkommit någonting, men alldeles nyss fick vi höra från talarstolen att hela samhällsklimatet har rivits ned på sju veckor. Det verkar märkligt att vi har åstadkommit så mycket på en del områden och så lite på en del andra.

Det är naturligtvis så att jag är glad över att det går bra för Sverige. Det är en del av att vi har en bra modell som i vissa avseenden har bidragit till hög tillväxt och bra utveckling för företagsamhet. Men den har också bidragit till massarbetslöshet. Den har bidragit till en dålig sysselsättningsutveckling. Det är det vi försöker göra någonting åt. Vi har aldrig gått till val på att säga att svensk ekonomi befinner sig på randen till en kollaps.

Om man ska upprätthålla överskotten och de utgiftstak som Peter Eriksson har tagit så mycket ansvar för finns det naturligtvis ett behov av att finansiera skattesänkningen. Det måste man se till att göra. Skattesänkningar måste finansieras på ett sätt som är någorlunda rimligt i ett fördelningsperspektiv.

Vi genomför mycket stora skattesänkningar för företagen. Det handlar netto om någonstans runt 4–5 miljarder 2007 och ytterligare några miljarder 2008. Precis som när Peter Eriksson var med och sänkte arvs- och gåvoskatten – ett klokt beslut som jag gratulerar Peter Eriksson, Pär Nuder och andra till att ha varit inblandade i att fatta – är det nu rimligt att man väljer att minska nedsättningen på de mindre företagen. Det är en åtgärd som av till exempel Riksdagens revisorer har lyfts fram som den kanske minst effektiva sysselsättningsåtgärden. Därför är det rimligt att också våra stora skattesänkningar på företagssektorn finansieras med vissa betungande skattehöjningar för företagen.

Anf. 44 PETER ERIKSSON (mp):

Fru talman! Jag förstår tanken som ni har haft från början. Problemet är att ni inte kan genomföra de sänkningar som ni har planerat och inte får tillstånd av EU att göra det nu. Men ni genomför ändå höjningarna. Det var just de här höjningarna av arbetsgivaravgifterna för små företag generellt som skulle finansiera sänkningarna i vissa speciellt utvalda sektorer som är viktiga för Sveriges konkurrenskraft. Det gäller till exempel restaurangbranschen. De här förändringarna skulle skapa massor med nya jobb. Men ni genomför bara höjningarna – inte sänkningarna. Det är där det här inte håller.

Det logiska hade varit att låta Sveriges småföretagare ha kvar sänkningen av arbetsgivaravgifterna med 5 %, när ni nu inte orkar eller klarar av att genomföra det andra vallöftet. Men det gör ni inte! Netto blir det så att ni bara får igenom höjningar.

De övriga sänkningar som finns, till exempel av förmögenhetsskatten nu framöver, påverkar långt ifrån alla småföretag. Det är bara en liten, liten del av dem som påverkas av detta. Därför får de flesta småföretagare i Sverige bara höjningar.

Det är detta som är ert dilemma. Jag tycker att det är obegripligt. Kan ni inte försöka leva upp åtminstone till ett uns av det som ni har pratat om före valet?

Anf. 45 Finansminister ANDERS BORG (m) replik:

Fru talman! Jag kommer aldrig att tillhöra Peter Erikssons grupp i tävlingen om att skylla allt på EU. Vi genomför stora skattesänkningar på företagssektorn. Det handlar om nettoskattesänkningar på 4–5 miljarder i år. Nästa år tillkommer också servicesektorn. Då blir skattesänkningarna för företagssektorn ytterligare några miljarder större. Då är det rimligt att företagssektorn också bär en del av finansieringen. Det är precis lika rimligt som när Peter Eriksson tar bort arvs- och gåvoskatten – en skattesänkning för hushåll där många av de berörda hushållen är företagare – och finansierar det med en viss sänkning av den minst effektiva sysselsättningsstöd som vi har haft enligt Riksdagens revisorer.

Jag tycker att det här är rimligt. Det är en väl avvägd politik och den kommer att leda till flera jobb. Det som är lite tråkigt är att Miljöpartiet inte tycks vara intresserat av att delta i en diskussion om hur vi ska bryta sambandet mellan tillväxt och miljöproblem, om hur ska vi hitta konstruktiva vägar framåt för att hantera klimatfrågorna och om hur vi ska göra offensiva satsningar på Östersjön. Jag skulle gärna delta i en sådan diskussion. Jag tror att vi har stor anledning att lyssna även till Miljöpartiets synpunkter på området. Det tycker jag skulle kunna vara en grund för ett konstruktivt samtal. Jag tycker att det är tråkigt att Miljöpartiet väljer att så tydligt inrikta sig på att vara ett vänsterparti under de kommande fyra åren.

Anf. 46 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Fru talman! Jag måste påminna finansministern om att Anne Wibble nog slår rekordet i öppen arbetslöshet. Den var drygt 8 % under hennes regeringstid. Men det kanske är sådant man vill glömma från borgerligt håll.

Jag kan konstatera att finansministern inte alls tog upp någonting om kvinnors löner. Jag kan tänka mig att det är en blind fläck i den moderata politiken.

Jag kommer ihåg att jag läste en intervju under valrörelsen som LO-Tidningen gjorde med dig, Anders Borg, där de just tog upp den här frågan: Hur ser du på problemet med kvinnors löner? Ditt resonemang gick väl ungefär så här: Ja, men kvinnor är väl ändå gifta med män som tjänar bättre. LO-Tidningen frågade: Ja, men de som inte är det då? Du svarade: Ja, men de kanske gifter sig.

Jag förstår att det här är en blind fläck hos dig. Jag funderar lite över hur du ser på lösningen av problemet att kvinnor tjänar 80 % av mäns löner. I dina skatteförslag kan jag se att 60 % av skattesänkningarna går till män och 40 % till kvinnor. Även ur det perspektivet glömmar du väl att skatter är omfördelande. Det är faktiskt så att män betalar fem gånger så mycket i statsskatt som vad kvinnor gör. Även om kommunalskattens omfördelning inte är lika talande är den i kronor och ören mycket högre. Kvinnor betalar 53 000 och män 78 000. Och ser man till transfereringarna, alltså vår gemensamma välfärd, är de tre gånger mer omfördelande än vad skatterna är. Och just den delen av välfärden tycker ni är värd att minska. Ni har ju uttalade mål. Jag läser i utskottets betänkande att över-skottsmålet syfte är att möjliggöra stabila skattesatser på en lägre nivå än i dag, det vill säga att ta från kvinnor och ge till män. Den gemensamma kakan ska också minska kraftigt, vilket betyder att kvinnor får avstå från nyttiga reformer och välfärd som äldreomsorg, barnomsorg och så vidare för att just högavlönade, och framför allt män, ska få det bättre.

Anf. 47 Finansminister ANDERS BORG (m) replik:

Fru talman! Det Ulla Andersson och jag har gemensamt är att vi har mycket höga ambitioner att föra en politik som bidrar till jämställdhet mellan män och kvinnor, som utjämnar skillnaden mellan mäns och kvinnors inkomster och som utjämnar löneskillnaden mellan män och kvinnor. Där har vi en gemensam ambition, och jag är naturligtvis glad för att Ulla Andersson så tydligt ger uttryck för det.

Men som så ofta med vänsterpartier blir det en väldig skillnad mellan retorik och verklighet. Vi kan konstatera att man har talat om jobb. Man har regerat i åtta ihop med Socialdemokraterna, och vi har massarbetslöshet. Man pratar om klyftor. Man har regerat i åtta år med Socialdemokraterna, och klyftorna består. Man pratar om jämställdhet. Man har regerat i åtta år med Socialdemokraterna, och jämställdhetsproblemen är ungefär lika stora. Man har regerat i åtta år med Socialdemokraterna, och man har pratat om välfärd. Och vad ser vi? Jo, brister på praktiskt taget varje välfärdsområde. Det här är naturligtvis en klassisk krock mellan vänsterretorik och verkligheten.

Den politik vi står för kommer att leda till att inkomstskillnaderna mellan män och kvinnor kommer att vara lägre om fyra år. Det kan vi vara förhållandevis säkra på. Det vi gör är att tydligt skära ned trösklarna för just kvinnor att arbeta mer. Precis på samma sätt som förslaget om sänkt maxtaxa en gång i tiden bidrog till att det lönade sig bättre för kvinnor att arbeta och att flera kvinnor arbetade, kommer våra skatte-

sänkningar och våra förändringar av bidragssystemen att ha den effekten. Det kommer att minska inkomstskillnaderna.

Den fråga man måste ställa när man har läst Ulla Anderssons och Vänsterpartiets motion är om det är några saker i den här motionen man tänker insistera på. Något vänstersamarbete existerar inte. Socialdemokraterna avvisar praktiskt taget hela kärnan i Vänsterpartiets ekonomiska motion. Överskottsmålen vill man ha kvar. Vi hörde Pär Nuder hylla Riksbankens oberoende, och han talade väl om inflationsmålspolitiken och EU-medlemskapet. Alla dessa punkter i Vänsterpartiets politik avvisas av Socialdemokraterna.

Ni har varit dörrmatta när det gäller jobben, klyftorna i jämställdheten och välfärden. Det är uppenbart att ni planerar att vara dörrmatta för Socialdemokraterna i ytterligare några år.

Anf. 48 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Fru talman! Jag kanske ska passa på att påminna finansministern om något som han kanske har glömt under sin tid på Riksbanken. Vi har faktiskt ett flerpartisystem här i Sverige. Jag är mycket stolt över att tillhöra en bred opinion och en bred och tydlig opposition i det här landet.

Moderaterna har väl för sin del fått helt fria händer att öka klyftorna, skapa låglönemarknader och öka arbetslösheten. Centerpartiets miljöpolitik har ju försvunnit. Folkpartiets omtanke om jämställdheten är totalt borta, och jag vet vad man ska säga om Kristdemokraterna, men de har väl lämnat walk over. Var glad du att du får jobba i frihet.

Du svarade egentligen inte på mina frågor om vad du faktiskt tänker göra för att kvinnors löner ska öka. Ni har avvisat en lagstiftning om heltid, ni har avvisat begränsningar av visstidsanställningar och ni säger att ni ska fortsätta på skattesänkarvägen, alltså skatter som omfördelar från män till kvinnor.

Jag kan inte se hur er politik skulle öka jämställdheten. Ni har också mycket uttalade mål om att de överskott som vi i dag har i statens finanser ska användas i framtiden. Man kan konstatera att vi har en nettoförmögenhet på 400 miljarder, och ni anser inte att vi ska använda de resurser som finns i dag till att minska arbetslösheten, öka kvinnors löner, satsa på äldreomsorg och förskola, utan säger att det är oansvarigt. Jag undrar vad som är oansvarigt. Är det att låta bli att föra en politik som faktiskt ökar kvinnors möjligheter i det här landet? Är det ett sätt att ta sitt ansvar? Utifrån ett vänsterperspektiv blir det ett klart och tydligt nej på den frågan.

Men, Anders Borg, på vilket sätt tänker du öka kvinnors löner framöver? På vilket sätt tänker du ta ditt ansvar som finansminister för majoriteten av Sveriges befolkning? På vilket sätt? Kan du ge ett svar? Det finns inte i budgetpropositionen över huvud taget.

Anf. 49 Finansminister ANDERS BORG (m) replik:

Fru talman! Ulla Andersson ställer en fråga om vad vi vill göra. Ja, praktiskt taget allt vi gör kommer att bidra till att minska klyftorna och skillnaderna mellan män och kvinnor. När vi sänker skatterna är det för att det ska skapa flera jobb, och klyftorna i Sverige drivs av utanförskapet. När vi reformerar välfärden kommer vi att få flera kvinnliga företa-

gare. När vi skapar ett bättre företagsklimat, inte minst med bättre villkor för kvinnors företagande, kommer det att leda till att förmögenhetsskillnaderna minskar. Praktiskt taget all vår politik bidrar till att skillnaderna mellan män och kvinnor i ekonomiska termer och i välfärdstermer kommer att minska.

Det är detta som är den samlade vänsterns jätteproblem. Man har drivit en retorik under valrörelsen och nu i opposition som utmålar vår politik som någonting som kommer att öka arbetslösheten, minska sysselsättningen, försämra hushållens ekonomi, öka klyftorna, underminera välfärden och rasera de offentliga finanserna. Men detta har inte med verkligheten att göra. Det som är så tråkigt för de samlade vänsterpartierna är att för varje dag som vi innehar regeringsmakten, för varje månad som går framåt och för varje år som vi lägger bakom oss, kommer motsatsen vara det människor upplever i sin vardag. De kommer att uppleva att arbetslösheten blir lägre, de kommer att uppleva att en normal LO-familj får en tusenlapp mer att röra sig med, de kommer att se att inkomstklyftorna mellan män och kvinnor minskar, de kommer att se att det blir flera och bättre lärare och mer personal i omsorgen och de kommer att se att vi har överskott i de offentliga finanserna. Vänsterpartierna kommer alltmer desperat att driva en kamp mot verkligheten. Vi ska naturligtvis vara väldigt glada för att man väljer detta spår. Man har ingenting gemensamt, ingen förnyelse, en total tomhet när det gäller jobbpolitiken och bara ett upphettat gnäll över det vi gör. I takt med att resultaten kommer, kommer vi också att lägga grunden för ett fortsatt regeringsinnehav efter valet 2010.

Anf. 50 LARS JOHANSSON (s):

Fru talman! Det var intressant att lyssna på de senaste replikerna mellan finansministern och flera talare. Finansministern håller fast vid att med den politik som den nuvarande regeringen för kommer arbetslösheten att sjunka. Jag noterar bara att i samma finansministers budgetproposition står det faktiskt för nästa år att arbetslösheten ska öka med 1,3 %. 60 000 fler människor ska ut på den öppna arbetsmarknaden tack vare att man tar bort väldigt många av de arbetsmarknadspolitiska åtgärder som gäller för närvarande. Det intressanta är faktiskt inte det som finansministern säger här utan det som står i budgetpropositionen och de prognoser som finansministern lämnar där.

Vi som bor i Sverige har lärt oss att vi är trygga människor som vågar möta en annorlunda framtid. Vi är trygga människor som vågar ta språnget in i det okända, som vågar spränga nya gränser, som vågar byta till nya jobb och flytta, som vågar ta lån och köpa nytt hus och som mitt i livet vågar studera och starta om.

Det är ju den politiken som har lett till att flera små företag än någonsin startas under innevarande år. Flera människor kommer i sysselsättning. Ungefär 80 000 människor har enligt Ams kommit i nya jobb under det här året. Den politiken är den som den nya borgerliga regeringen vill bryta upp från.

Det andra som är viktigt att komma ihåg när vi diskuterar skattepolitik är att skatterna ska betala vår gemensamma välfärd och omfördela från dem som har till dem som saknar. Därför kan vi socialdemokrater aldrig se skattepolitiken isolerad från välfärdens finansiering. Dessutom är rättvisa skatter viktiga för att minska de ekonomiska klyftorna människor emellan.

För oss är utgångspunkten att skapa så enkla, neutrala och likformiga skatteregler som möjligt. Den moderatledda regeringen som faktiskt bara har 48 % av väljarna bakom sig bryter nu totalt mot dessa principer. Genom nya subventioner, nya undantag, nytt krångel och oförmåga att hålla fast vid stabila skatter hotas välfärdens finansiering. Samtidigt sänks skatterna med 42 miljarder i år. 8 miljarder är ofinansierade. Nästkommande år, 2008, sänks skatterna med ytterligare 49 miljarder. 16 miljarder är ofinansierade.

Regeringen har dessutom haft så bråttom med sina skatteförslag att de inte har låtit riksdagen på normala villkor behandla de olika skatteförslagen i särskilda skattepolitiska propositioner. För detta har man också fått väldigt mycket hård kritik, inte bara från oss socialdemokrater utan också från Lagrådet och Skatteverket som har varit mycket kritiska till den här hanteringen.

Regeringens jobbskatteavdrag ökar skillnaden mellan den som arbetar och den som inte arbetar. Det leder till ökade orättvisor. Samtidigt leder det till att lågavlönade med ca 15 000 kr i månaden bara får några tior kvar när de olika avgifterna som samma regering lägger på dem är betalda. Däremot får den med inkomster över 35 000 kr i månaden betydligt mer kvar. På det viset ökar orättvisorna för dem som arbetar. De som blir sjuka, arbetslösa, frånvarande på grund av arbetsskada eller går i pension kommer att få uppleva att inte bara inkomsten sjunker. Dessutom ska skatterna höjas.

Pensionärerna är en grupp i samhället som den moderatstyrda regeringen ger sig på, framför allt förtidspensionärerna som kommer att få sänkt ålderspension med flera tusen kronor om året. Helt nyligen hade vi en replikväxling kring den frågan, där det visade sig att man nu bryter en pensionsöverenskommelse. Den politiska betydelsen av att man bryter denna viktiga pensionsöverenskommelse partierna emellan kan inte nog understrykas och vad det kan leda till längre fram.

Nu nyper man alltså till, särskilt den grupp i samhället som har det allra svårast. Det är cynism. Alla pensionärer som inte har något jobbavdrag drabbas också av höjda premier i trafikförsäkringen, höjd skatt på el, bensin och tobak.

För att finansiera sänkningar av förmögenhetsskatten och av fastighetsskatten på upp till 40 000 kr på de dyraste villorna i Danderyd höjs hyrorna på alla nyproducerade hyreslägenheter och bostadsrätter genom att räntebidrag och investeringsstöd tas bort. Hyrorna kommer att höjas med upp till 1 000 kr i månaden.

Jag vill mot den här bakgrunden, fru talman, gärna ställa ett antal frågor till de borgerliga talare som kommer efter mig. Jag vill gärna också att de ger svar på de frågorna.

Moderaterna brukar tala om att det ska föras en politik för tillväxt. Den bostadspolitik som denna regering nu för går i rakt motsatt riktning. Hur förklarar ni den politiken när vi nu kommer att få en ökad bostadsbrist i våra storstadsområden?

Regeringen består av flera mindre partier. Därför skulle det också, fru talman, vara intressant att höra hur Folkpartiet förklarar varför man bryter pensionsöverenskommelsen och rejält sänker ålderspensionen för förtidspensionärerna. Var finns alla socialliberaler i dag?

Kristdemokraterna, som också ingår i regeringen, lovade inför valet massor med ekonomiska reformer till pensionärerna. Av det blev det nästan inget eller en tummetott. Ni lovade höjd garantipension och särskilda grundavdrag för pensionärer på 5 000 kr i ett första stag. Inget av det lever ni upp till. Hur förklarar ni detta svek för väljarna?

Centerpartiet lovade inför valet att kommunerna verkligen inte skulle drabbas av en borgerlig regering. Nu drabbas kommunerna av kostnader på flera miljarder på grund av regeringens politik. Skatteinkomsterna sänks med 1,9 miljarder, och det blir ökade kostnader för socialbidrag på kanske ½ miljard kronor på grund av sänkta nivåer inom bland annat akassan. Hur förklarar Centerpartiet detta för sina omkring 50 kommunstyrelseordförande i centerstyrda kommuner?

Som framgår av mitt inlägg är vi socialdemokrater mycket kritiska till den politik som den moderatledda regeringen nu driver, som skapar ökade ekonomiska klyftor och där solidariteten är satt på undantag. Vi har väckt en budgetmotion som innebär en skattepolitik som finansierar välfärden, ökar sysselsättningen i landet och skapar framtidstro samtidigt som vi föreslår ett antal viktiga sociala reformer.

Jag yrkar bifall till motionen och den socialdemokratiska reservationen.

I detta anförande instämde Laila Bjurling, Birgitta Eriksson, Agneta Gille, Monica Green, Christin Hagberg, Sonia Karlsson, Pär Nuder, Hans Olsson och Britta Rådström (alla s).

Anf. 51 MARIE ENGSTRÖM (v):

Herr talman! Jag hörde också vad finansministern sade från talarstolen: Allt vi gör kommer att minska klyftorna här i samhället. Vi kommer också att minska de ekonomiska skillnaderna mellan kvinnor och män.

Det är alltid något att ta fasta på och något som vi kan stämma av politiken emot de kommande åren.

Målsättningen för Vänsterpartiets skattepolitik är att få flera människor i arbete, trygga välfärden och samtidigt kunna skapa förutsättningar för en hållbar utveckling. Hög sysselsättning tycker vi är en väldigt viktig förutsättning för att få resurser till den offentligt finansierade välfärden. Därför har vi konkreta satsningar i vårt alternativ både vad gäller offentliga och privata jobb. Vi avvisar däremot de stora skattesänkningarna. Vi vill i stället öka skatteuttaget vid högre inkomster. Vi tycker att det är viktigt att kvinnors och mäns olika ekonomiska förutsättningar uppmärksammas och samtidigt åtgärdas.

Vid sidan av de tidigare beslutade skatteväxlingarna föreslår Vänsterpartiet ett antal skatteförändringar både inom transport- och miljöområ-

det. Syftet med det är att ytterligare styra utformningen av skatterna i en miljövänlig riktning.

Under höstens skattedebatter har regeringsföreträdarna vid flera tillfällen försökt försvara försäkringarna i a-kassan. Man säger att nu kommer flera att bli motiverade att jobba. Till skillnad från er som företräder majoriteten här i kammaren har jag och mitt parti en helt annan uppfattning om människors behov av trygghet och stabilitet i tillvaron, oavsett om man har ett jobb eller inte. Jag är övertygad om att den högsta önskan hos människor som av olika skäl är utslängda i arbetslöshet är att få ett jobb igen. Jag är övertygad om att ungdomar som går ut från universitet och högskolor har en stark ambition att så fort som möjligt komma ut på arbetsmarknaden.

Nu kommer det jobb. Men observera att det inte har något med majoritetens politik att göra! De förslag som vi i den tidigare majoriteten har lagt ligger faktiskt till grund för det ökade antalet jobb som vi nu kan räkna in.

Men trots det ökar arbetslösheten. Varför blir det så? Därför att man minskar på Ams resurser och därmed möjligheten att matcha arbetsökande mot de lediga jobb som finns i dag. Det gör man i en situation när många företag inte hittar den arbetskraft de söker. Detta blir ju nästan ett slags moment 22.

Men ni som nu har regeringsmakten tycks vara helt genomdränkta av en människosyn där den enskilde ska känna skuld för att hon eller han inte har ett arbete. Varför skulle man annars driva en politik som förnedrar människor genom att försämrade villkoren för den som blir arbetslös eller ta bort studerandevillkoret?

Att studerandevillkoret tas bort innebär att ca 20 000 unga kanske blir utan a-kassa nästa år, om man jämför med tidigare års siffror. Det är inte ovanligt att det går en tid från det att man slutar sin utbildning fram till dess att man får ett jobb. Unga människor kan helt enkelt tvingas till socialhjälp. Varför vill regeringen utsätta unga människor för detta innan de ens har hunnit etablera sig på arbetsmarknaden eller i vuxenlivet?

Regeringen säger också att den höga skattebelastningen för låg- och medelinkomsttagare är en viktig orsak till att många i Sverige inte befinner sig i arbete i dag. Därför ska större delen av skattelättnaderna ges till låg- och medelinkomsttagare. Men det stämmer ju inte. Ingenting kan vara mer fel. Det visar sig att den tiondel av befolkningen som i dag tjänar mest också blir de som kommer att få de största skattesänkningarna.

Man måste enligt riksdagens utredningstjänst tjäna en bit över 400 000 kr per år för att tillgodoräkna sig den berömda tusenlappen som regeringen och dess partier gick till val på. Människor med lägre inkomster får betydligt mindre kvar i plånboken.

Ska man dessutom jämföra situationen för män och kvinnor, som har gjorts tidigare i debatten, visar det sig att männen är de stora vinnarna. I tidigare budgetar har vi ju haft jämställdhetsbilagor där vi väldigt tydligt kunnat läsa vilken betydelse skatternas utformning och välfärdssystemet har och har haft för att minska skillnader mellan män och kvinnor. Det vi nu har fått är en regering som i stället ökar orättvisorna mellan män och kvinnor.

Prot. 2006/07:34
6 december

*Utgiftsramar och
beräkning av
statsinkomsterna*

Det finns också en ojämn regional fördelning. Det är inte bara på grund av det så kallade jobbavdraget som storstadsbor blir de stora vinnarna, utan orsaken finns också i den förändring man gör av fastighetsskatten. I den fördelnings- och konsekvensanalys som jag har hänvisat till förut kan man väldigt tydligt se att utdelningen är störst just för dem som bor i storstadskommunerna.

Regeringen måste ha en stark tro på att det finns en stor automatik i att sänkt a-kassa ger nya jobb eftersom de direkta jobbförslagen är pinsamt klena. Man skrävlrar mycket om nystartsjobben men nämner inte ett ord om att man slopar stora delar av dagens arbetsmarknadsåtgärder. Regeringen gör en stor affär av att subventionerad städhjälp skulle ge många nya jobb samtidigt som man tar bort forskningsstöd och exportstöd till mindre och medelstora företag. Man pratar vitt och brett om stimulanser till tjänsteföretagen, men man har ännu inte kunnat prestera något förslag. Man säger att regelbördan ska minska för alla skattskyldiga samtidigt som man presenterar förslag som innebär ytterligare krångel.

Jag har fått många påpekanden under riksdagsdebatter från borgerliga politiker om att skattereglerna måste vara enkla och begripliga för att inte rättstryggheten ska sättas ur spel. Men vad händer? En lång rad dåligt beredda skatteförslag dimper ned på riksdagens bord. Kraven på likformighet och rättstrygghet verkar helt och hållet bortblåsta. Det är bara att konstatera att krångelfaktorn ökar påtagligt med den nya regeringen.

Vi i skatteutskottet vet ju att man från Skatteverket inte är lite orolig för vilka effekter detta kommer att få nästa år. Man bedömer att arbetsbördan både för skattskyldiga och för myndigheter kommer att öka. Detta, herr talman, är något att begrunda med tanke på att näringsministern häromdagen var ute och lovade att krånglet skulle minska med 25 % fram till år 2010.

Jag har några frågor till regeringens företrädare. Hur kommer ni att finansiera de kommande utlovade skattesänkningar som ni pratar om i betänkandet? Ni ska gå vidare med jobbavdraget. Ni ska ta bort förmögenhetsskatten. Ni ska ta bort fastighetsskatten. Jag tycker att det är viktigt att ni ger oss i utskottet men även alla åhörare till den här debatten svar i de frågorna. Vad är det som kommer att hända de kommande åren? Nu pratar vi om budgeten för 2007, men vad är det som kommer att hända 2008? Vad kommer att hända 2009 och 2010? Jag tror att det är väldigt många som vill ha svar på de frågorna.

Vad är det som kommer att hända med regionalpolitiken? Vi har ju läst utvärderingen från riksdagens utredningstjänst. Det är de mindre kommunerna och glesbygdskommunerna som blir de stora förlorarna på regeringens politik. Vad är det som kommer att hända?

Vad är det som kommer att hända med krånglet? Det ni har presenterat hittills de här veckorna är ju enbart en väldigt krånglig skattepolitik, vid sidan av att den också är mycket orättvis och att den ökar klyftorna mellan kvinnor och män.

Anf. 52 HELENA LEANDER (mp):

Herr talman! 51 biljoner kronor är ganska mycket pengar. Det är mycket mer än den budget vi ska besluta om här i dag. Det är så mycket man beräknar att de förestående klimatförändringarna kommer att kosta

om vi inte gör någonting drastiskt nu. Då räcker det inte att säga att problemet med klimatförändringarna är jätteviktigt. Det ska vi lösa någon gång i framtiden eller också kanske EU löser det åt oss. Bara inte vi behöver göra någonting jobbigt, inte nu i alla fall.

Men vi skulle prata skatter, kanske talmannen påpekar – vem vet. Det är det som är det fina, skatter och andra ekonomiska styrmedel är bland de mest kraftfulla och kostnadseffektiva verktyg vi har i klimatpolitiken. Genom skatter kan vi se till att det som är bra blir billigt och det som är dåligt blir dyrt, så att det lönar sig mer att vara miljövänlig. När förorenaren själv får betala för det den ställer till med får den ju en drivkraft att försöka minska sin miljöpåverkan.

Under de senaste åren, då Miljöpartiet samarbetat med den socialdemokratiska regeringen och med Vänsterpartiet, har en grön skatteväxling inletts. Ökade skatter på miljöområdet har kompenseras med lika stora skattesänkningar på arbetsområdet, både för arbetstagare och för arbetsgivare. Sammantaget har drygt 17 miljarder kronor växlats.

Skatteväxlingen har varit framgångsrik. I dag finns det inte en vettig människa som installerar en oljepanna i sin villa. Tvärtom byter man till biobränslen. Vindkraftverk byggs ut för fullt. Försäljningen av miljöbilar har ökat kraftigt. Men fortfarande krävs det betydligt mer om vi ska få ordning på klimatet.

Det är därför väldigt oroväckande att se att den nya regeringen helt stoppar den gröna skatteväxlingen och dessutom drar tillbaka den flygskatt som föreslagits men inte ens hunnit införas. Inte ens det enda förslag som alliansen lyckades krysta fram på miljöområdet i valrörelsen – skatterabatten för miljöbilar – finns med. Man börjar undra hur det står till, om det bara är vackra ord om klimatet eller om det kommer några åtgärder någon gång också.

Nu har ju regeringen haft fullt upp med att skära i a-kassan och sänka skatterna för de rika, så man har kanske inte hunnit med miljön. Men det har vi i Miljöpartiet. Vi har tagit fram ett litet paket med fortsatt skatteväxling, där vi som vanligt sänker skatter på arbete och höjer skatter på miljön. Det här med sänkta skatter på arbete borde ju inte vara något problem för regeringen att acceptera, även om vi kanske siktar in oss mer på låg- och medelinkomsttagare i stället för att gynna dem som redan har. Det är fritt fram att plocka godbitar.

Jag har inga illusioner om att regeringen skulle börja brinna för höjd skatt på kärnkraftsel eller införa en skatt på industriavfall som förbränns. Däremot, om man menar någonting med det man säger om att klimatet faktiskt är en viktig fråga, finns det ett par utmärkta förslag på klimatområdet som man faktiskt kan rösta ja till.

Den stora boven i klimatdramat är trafiken. Därför är det där vi lägger krutet. Jag är ledsen, men vi måste höja skatterna på bensin och diesel. Under en övergångsperiod kan det vara nödvändigt med olika morötter för att stimulera användning av biodrivmedel. Därför föreslår vi också till exempel sänkt moms på etanol och den berömda miljöbilspremien.

Men det funkar inte om alla bara ska gå över till etanol och köra på lika mycket som förut om vi vill ha någon mark kvar att odla mat på också. Vi måste faktiskt köra mindre bil, och vi måste se till att de bilar vi kör är mycket bränslesnålare. Det är inte rimligt att vi ska ha en extremt bränsletörstig bilpark om man jämför med andra utvecklade länder.

Därför vill vi redan nu slå fast att bensin- och dieselpriiset ska höjas med 25 öre om året de närmaste fyra åren. Då vet bilindustrin att det är miljöbilar man ska satsa på. Och den som står i begrepp att köpa en bil vet vad det kommer att kosta och kan fundera på om det verkligen är värt det, fundera på om man kan köpa en mindre bil, köpa en miljöbil eller kanske faktiskt inte köpa bil alls.

För att det här inte ska slå alltför hårt mot glesbygdsbor vill vi behålla det speciella glesbygdsavdrag som regeringen nu vill ta bort.

Egentligen är ju skatter på fossila drivmedel det smartaste sättet att komma åt trafikens klimatpåverkan, men tyvärr är folk inte alltid lika smarta som i teorin. Den som står i begrepp att köpa en bil kanske inte tänker på att bilen kommer att kosta väldigt mycket på sikt därför att den drar väldigt mycket bränsle. Då kanske man köper den där fräsiga stadsjeepen som är så himla ball, eller vad det nu kan vara. Men om det däremot svider i plånboken redan vid köpet kanske man tar sig en liten funderrare.

Därför vill vi införa en koldioxidrelaterad registreringskatt. För den som köper en vanlig bil skulle det inte innebära någonting alls. Däremot kommer den som köper en riktigt bränsletörstig bil beroende på bilens koldioxidutsläpp att få betala allt från några tusen upp till 60 000 kr vid köpet. Då kanske man inte köper den där stora miljöboven. Det här är också ett typexempel på en skatt som nästan uteslutande drabbar rika.

Flygskatten som regeringen vill ta bort vill vi ha kvar. Vi är alla överens om att det inte är en optimalt utformad skatt, men om vi ska vänta på att kunna införa en skatt på flygbränslen eller införliva flyget i EU:s handel med utsläppsrätter kommer vi att få vänta i åtskilliga år. Den tiden har vi inte råd att förlora. Transportinstitutet Sika har beräknat att flygskatten skulle minska koldioxidutsläppen med ungefär 100 000 ton varje år, och det säger man inte gärna nej till.

Men även om trafiken är en stor klimatbov är det också rimligt att andra delar av samhället drar sitt strå till stacken. En del som hittills kommit relativt lindrigt undan är den lätta industrin – nu pratar jag alltså inte om den tunga stål- och järnframställningen. Där har man hyfsat generösa nedsättningar och undantag som gör att man inte tar till vara den möjlighet till energieffektivisering som faktiskt finns också inom industrin. Därför vill vi höja koldioxidskatten inom den lätta industrin, som inte ingår i handeln med utsläppsrätter, från 21 % till 42 %, alltså en fördubbling. Det finns redan begränsningsregler som gör att företagen inte kommer att drivas till ruinens brant på grund av detta.

Så långt de jobbiga skattehöjningarna; nu kommer vi till de roliga skattesänkningarna. I vårt budgetförslag sänker vi arbetsgivaravgifterna med 1,2 miljarder kronor. Det gör det billigare för företag som står i begrepp att anställa människor. Vi sänker också inkomstskatterna för låg- och medelinkomsttagare genom ett höjt grundavdrag. Oavsett om man har arbete eller inte, om man är pensionär eller arbetslös, hur man än försörjer sig, får man med vårt förslag 1 800 kr mer per år om man tjänar upp till 320 000 om året. Sedan trappar vi ned vår skattesänkning. Vi har alltså inte lika höga skattesänkningar för höginkomsttagare som regeringen har – faktiskt inga alls för dem som tjänar över 374 000 om året. Detta tycker vi är en rimlig fördelningspolitik. Vi har lite olika syn på ekonomiska klyftor.

Herr talman! Tidigare i debatten sade finansministern att han var beredd att lyssna på Miljöpartiet om vi hade någonting att komma med i klimatfrågan. Här har vi ett litet smakprov. Nu har tyvärr finansministern hunnit gå, men det ser ut att finnas andra moderater här som kanske kan hälsa att det finns lite förslag. Vi kommer inte alls att ta illa upp ifall ni snor några.

Med det sagt vill jag yrka bifall till Miljöpartiets reservationer.

Anf. 53 LENNART HEDQUIST (m):

Herr talman! Vi är nu mitt uppe i en skatterunda med anledning av regeringens budgetproposition. Då förtjänar det inledningsvis att verkligen poängteras att för det arbetande Sverige har ett första men betydelsefullt steg tagits genom det budgetförslag som regeringen framlagt.

Under hösten har delar av budgeten kommit att diskuteras bland annat i medierna, till exempel a-kassan. För alla vanliga löntagare med inkomst av tjänst kommer dock effekten av regeringens budgetförslag att märkas när januarilönen kommer. Det är då man ser vilken skattesänkning man har fått tack vare de förslag som vi senare i dag ska rösta igenom. Det är naturligtvis väldigt bra att tidningarna nu börjar intressera sig för att konkret visa vilka skattesänkningar som löntagarna får när januarilönen kommer.

Vi i skatteutskottet har i vårt yttrande till finansutskottet gått igenom samtliga skatteförändringar och samtliga motioner med anledning av budgetpropositionen vad avser skatter. Finansutskottet har sedan följt skatteutskottets yttrande. Jag vill här passa på att tacka skatteutskottets kansli för det mycket kompetenta sätt på vilket tjänstemännen där biträtt skatteutskottet.

Herr talman! Vad innebär då egentligen det budgetförslag vi nu diskuterar och ska besluta om konkret? Jag vill anföra fem punkter.

1. Arbetslinjen i Sverige återupprättas. Det blir, vilket faktiskt även Lars Johansson har poängterat, mer lönsamt att vara i arbete än att inte vara i arbete. Det är viktigt för arbetslinjen att människor upplever att när arbetstillfälle erbjuds ska man gå i arbete.
2. Tjänstesektorn stimuleras och ger starka förutsättningar för flera arbetstillfällen. Det kommer jobb i den privata tjänstesektorn. Det kommer också jobb i den offentliga tjänstesektorn.
3. Vi får ett bättre företagare- och företagandeklimat genom en rad förändringar som genomförs konkret i budgeten och förändringar som aviseras i budgetförslaget.
4. Vi får förändrade eller avskaffade orimliga boendeskatte. Dit hör förändring av fastighetsskatten. Dit hör avskaffande av schablonskatten på bostadsrätter. Dit hör också sänkning av fastighetsskatten på flerbostadshus.
5. Vi får ett program som innebär att skatter som skadar tillväxten sänks eller tas bort. Detta aviseras tydligt i budgetpropositionen och fanns också med i Allians för Sveriges valmanifest.

Fru talman! Det finns alltid skatteförändringar som bryts ut ur sitt sammanhang och blir föremål för kritik från enskilda grupper som berörs av just den förändringen. Då måste man dock se till helheten, och helheten är att Sverige fått en regering som för in vårt land på arbetslinjen. Det är en linje som ger ökat välstånd för hela folkhushållet och för dess medborgare.

Med det, fru talman, vill jag yrka bifall till finansutskottets förslag, vilket ju vad beträffar skatter, som jag nämnde, helt och hållet följer det förslag som skatteutskottet har avgivit.

I detta anförande instämde Ulf Berg (m).

Anf. 54 LARS JOHANSSON (s) replik:

Fru talman! Det är säkert riktigt, som Lennart Hedquist säger, att olika skatter ska ses i sitt sammanhang. Jag delar den uppfattningen. Det är väldigt viktigt att man ser skattepolitiken i ett sammanhang, kopplat till finansieringen av välfärden och till frågan om att utjämna inkomster mellan olika inkomsttagare i samhället. När man tittar på den samlade effekten av de förslag som regeringen har lagt fram, och som Lennart Hedquist stöder, innebär den att de ekonomiska klyftorna i samhället ökar.

Jag har ställt en fråga till Lennart Hedquist på bostadspolitikens område. För att finansiera de skattesänkningar som ni förordar för människor med stora tomter i till exempel Danderyd, där de får skattesänkningar på 40 000 kr om året, tar ni bort investeringsstöden och räntebidragen för flerfamiljshus, framför allt hyresrätter. Det innebär att vi får färre bostäder i våra storstadsområden. I Stockholm är situationen sådan att Svenska Bostäder kommer att reducera nyproduktionen av hyresrätter med 30 %.

Enligt de allmännyttiga bostadsföretagens organisation Sabo kommer detta att minska antalet hyresrätter med 6 000 i landet bara inom de allmännyttiga bostadsföretagen. Det innebär att vi får färre bostäder, mindre av ekonomisk tillväxt och en ökad bostadsbrist. Tycker inte Lennart Hedquist att det är ett problem med den skattepolitik du själv förordar att det blir den typen av konsekvenser på bostadsmarknaden?

Anf. 55 LENNART HEDQUIST (m) replik:

Fru talman! Det var den fråga som Lars Johansson direkt ställde till mig som han nu återupprepade och som jag gärna vill ge ett svar på. Det är bara att notera att man ska se skattepolitiken som en helhet, även beträffande bidrag. Socialdemokraterna själva har ju inte varit främmande för att ändra räntebidragsreglerna därför att man har insett att bostadsbyggandet inte kan luta sig mot den typen av mer eller mindre permanenta subventioner.

Svaret på den konkreta frågan är att bostäder naturligtvis ska byggas där det finns efterfrågan. Det kommer att finnas en efterfrågan på bostäder i tillväxtorter. Bostadsbyggandet kommer rimligen inte att påverkas av de förändrade regler som regeringen har fört fram. Däremot är det naturligt att intresseorganisationer i samband med att reglerna ska förändras hojtar till, men sedan kommer vi att ganska snart upptäcka att bostadsbyggandet kommer att fortsätta på de orter där efterfrågan finns.

På de orter där det inte finns en stabil efterfrågan utan kanske till och med ett överskott av bostäder ska det naturligtvis inte byggas bostäder med hjälp av subventioner.

Jag reagerar mot vad Lars Johansson tar upp angående effekterna av fastighetsskattförändringarna. Fastighetsskatten har löpt amok i tillväxtområdena, i kustnära områden och i de orter där det finns en stark efterfrågan. Det är klart att man alltid kan rycka ut enskilda exempel och säga att det är illa att de får en så stor skattesänkning, men Lars Johansson måste vara medveten om att takregeln för markvärdet i fastighetsskatten kommer framför allt vanliga människor till del. Det gäller vanliga människor som har fått för hög fastighetsskatt.

*Utgiftsramar och
beräkning av
statsinkomsterna*

Anf. 56 LARS JOHANSSON (s) replik:

Fru talman! Låt oss återkomma till frågan om tillväxten. Moderaterna talar ofta om betydelsen av en ekonomisk tillväxt. Där instämmer jag och Socialdemokraterna i betydelsen av att skapa ekonomisk tillväxt. Det är viktigt att det finns incitament för det.

I storstadsområden – Stockholm, Göteborg, Malmö med flera – finns det en rörlig arbetsmarknad. Människor från andra länder kommer till Sverige för att gästforsa eller medverka i produktutveckling i till exempel industrin. För dem är det centralt att det finns bostäder och att det inte innebär att de med en gång måste satsa 1–2 miljoner kronor för att få en bostad. Det ska finnas hyresrätter.

I min egen stad Göteborg kan jag se hur viktigt det är när Norra Älvstranden byggs ut att där också byggs hyresrätter. Problemet är att när ni tar bort möjligheterna att bygga dessa hyresrättslägenheter genom att ta bort räntebidragen och investeringsstödet stiger priserna kraftigt. En del människor kanske klarar det, men det finns unga familjer och de som ska ut på bostadsmarknaden för första gången och så vidare. De får högre hyror – upp till 1 000 kr i månaden. Den politiken leder också till att det blir färre fastighetsägare som är intresserade av att bygga hyresrätt. Då återstår andra former, framför allt bostadsrättslägenheter eller kanske andelslägenheter för människor med bra inkomster att skaffa sig. Men även på det här området lämnas de andra vid sidan om. Det innebär att den sociala bostadspolitik som vi har haft i Sverige, som skapar förutsättningar för alla människor att bo, naggas rejält i kanten. Ni tar rejäla kliv ifrån den politiken med den politik ni för för att gynna dem som redan har en bra ekonomisk situation.

Anf. 57 LENNART HEDQUIST (m) replik:

Fru talman! Nu råkar jag ha en del erfarenhet av bostadsbyggande. Min bedömning är att vi kommer att ha ett differentierat bostadsbyggande de närmaste åren på de orter där det finns efterfrågan med både hyresrätt, bostadsrätt och äganderätt. Det är naturligt att de som berörs av förändringarna sätter fokus på att det blir försämringar och att de ifrågasätter att projekten kommer att genomföras. Jag är övertygad om att de kommer att genomföras.

Lars Johansson berörde i en tidigare replik att klyftorna kommer att öka i största allmänhet med den politik som regeringen för. Vi kan vara överens om att klyftorna har ökat med den politik som har bedrivits i Sverige de senaste åtta åren. Det säger statistiken tydligt. Klyftorna har

ökat under den tiden. Vi får väl se om klyftorna ökar med den politik som den nuvarande regeringen för. Min bedömning är att flera personer i arbete och färre hänvisade till bidrag kommer att innebära att klyftorna minskar. Det är därför det är så viktigt att vi återupprättar arbetslinjen i vårt land.

Anf. 58 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Fru talman! Under mitt anförande ställde jag några frågor till Lennart Hedquist och andra företrädare för regeringen som är med i denna debatt. Det gällde till exempel fördelningsfrågorna. Jag vill ha en kommentar från Lennart Hedquist till varför det är de med högre inkomster som får tillgodoräkna sig de stora talen när det gäller skatteförändringarna. Det handlar om de regionala effekterna. Jag hade egentligen tänkt att ställa den frågan till Centerns företrädare, men jag tror inte att Centern har en företrädare med i skatterundan.

Det är viktigt att få denna kommentar. Sammantaget verkar regeringens skatteförslag innebära att män i storstäder tjänar på den politiken medan kvinnor som inte bor i storstäder utan i mer glesbebyggda kommuner är de riktigt stora förlorarna. Därmed kommer jag in på var jämställdhetsambitionen har tagit vägen i regeringens olika skatteförslag. Man gör inga analyser och man har inga konkreta förslag. Man vill inte komma någonstans. Jag vet inte om de subventionerade städtjänsterna i någon mening skulle vara den fråga som ni lyfter fram.

Det var nog Ulf Sjösten som i ett anförande i den förra rundan skojade lite grann om bär och kottar. Du tillstyrkte motionen från Socialdemokraterna. Men hur har man tänkt att lösa problemet med viseringstvång för människor i bärbranschen? Har man över huvud taget funderat på de problemen i stället för att göra sig lustig över att vissa motioner släpps igenom?

Anf. 59 LENNART HEDQUIST (m) replik:

Fru talman! Utskottet utgår från att problemet för bärplockare från främmande länder som kommer till Sverige ska lösas. Det är inte bra med de förhållanden som har funnits på det området.

Sedan säger Marie Engström ungefär som att det skulle finnas förlorare på regeringens förslag. Det går kanske att räkna fram en och annan förlorare bland människor som är hänvisade till bidragsförsörjning. Men då är det fråga om att de ska gå från bidragsförsörjning till arbete, och det ska komma flera i arbete med den politik som genomförs. Men vi kan vara överens om att i det här budgetförslaget är det arbetande Sverige vinnare. Sedan kan man göra en jämförelse med vårt budgetförslag och till exempel Socialdemokraternas och se att skulle Socialdemokraternas politik genomföras, men även Vänsterpartiets politik, då skulle det arbetande Sverige bli förlorare. De som är i arbete är de stora förlorarna med den politik som ni har skissat som alternativ.

Marie Engström har ställt en fråga angående finansieringen av de framtida skattesänkningarna och andra reformer. Om Marie Engström hade lyssnat på Anders Borg hade hon hört att det framkom med önskvärd tydlighet att de finanspolitiska målen ligger fast och ligger till grund för det utrymme som sedan finns för att genomföra de kommande förändringarna. Men den tillväxt som regeringens politik kommer att skapa

är jag övertygad om kommer att ge utrymme att genomföra fortsatta reformer, bland annat skattesänkningar.

Prot. 2006/07:34
6 december

Anf. 60 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Fru talman! Om vi ska prata om förlorare tycker jag att de ungdomar till exempel som inte får jobb direkt efter det att de går ut från ett universitet eller en högskola eller någon annan högre utbildning utan tvingas gå till socialen för att ni tar bort studerandevillkoret – där kan man prata om riktiga förlorare.

Förlorare är också naturligtvis de som, trots att tillgången på arbete nu ökar, ändå inte kan komma in på arbetsmarknaden därför att den här regeringen har krympt anslagen till Ams så att man kanske inte har möjligheter att matcha de arbetssökande till de jobb som faktiskt nu börjar komma, och det är naturligtvis väldigt glädjande. Men de är riktiga förlorare i den här regeringens politik.

Sedan gällde det frågan om bär och kottar. Att höja nivån för skattefri plockning av bär i det här fallet avhjälper inte den problematik som jag tog upp. Det är oss svenskar som den här lagstiftningen omfattar. Det löser inte alls bärbranschens problem på något sätt, utan de har fått använda andra åtgärder för att egentligen kringgå svensk lagstiftning. Det är bara tråkigt. Det är utifrån det som jag ställde frågan till Lennart Hedquist. Jag förstod inte varför man skulle göra sig lustig över en socialdemokratisk motion som vi faktiskt tillstyrkt i skatteutskottet.

En sista fråga som jag ställde från talarstolen förut gällde krånglet. Alla nya idéer ni har om att ta bort arbetsgivaravgifter i tjänstesektorn, takregel för markvärden när det gäller fastighetsskatt och så vidare innebär väldigt mycket krångel. Hur rimmar detta med att ni ska minska regelbördan med 25 %?

Anf. 61 LENNART HEDQUIST (m) replik:

Fru talman! Det är ett ordentligt beting som regeringen har när det gäller att minska krånglet. Det är alltid bra att ha ambitiösa mål, och jag hoppas verkligen att man kommer att uppnå det. Företagarna i vårt land upplever det som oerhört viktigt att minska krånglet. Nu har man satt ribban där, och då hoppas jag verkligen att man ska kunna leverera det här.

Det lustiga med bär och kottar är att det är yrkande i Socialdemokraternas budgetförslag som vi har kunnat tillstyrka. Varför vi har kunnat göra det vet Marie Engström mycket väl. Det är att det aktualiserades från borgerligt håll under förra mandatperioden. Det viktiga för bärbranschen är naturligtvis att man kan lösa frågan för dem som kommer från främmande länder och plockar bär, till exempel thailändare och andra. Där har vi utgått från att regeringen – det har den inte kunnat lösa än – kommer med ett väl avvägt förslag.

Jag värjer mig mot att diskutera förlorare med anledning av regeringens budget. Regeringens budget kommer att innebära att medborgare i vårt land kommer att känna sig som vinnare när det kommer nya arbetstillfällen, när arbetslösheten sjunker och vi får en hävstångseffekt som är påtaglig i samhällsekonomin, när färre finns i bidrag och flera betalar skatt genom att de är i arbete. Sedan kan man alltid diskutera, som Marie Engström gör, studerandevillkoret beträffande a-kassa. Det är inte me-

*Utgiftsramar och
beräkning av
statsinkomsterna*

ningen att färdigutbildade akademiker ska vara arbetslösa. De ska vara i arbete. Arbetsuppgifter finns det gott om i vårt land. Det gäller bara att se till att det blir riktiga jobb av dem. Det är det som är viktigt också för dem som har utbildat sig vid våra högskolor.

Anf. 62 HELENA LEANDER (mp) replik:

Fru talman! Lennart Hedquist pratar om att det ska löna sig att arbeta. Därför ska man sänka skatten, allra mest för dem som tjänar mest. Då måste jag fråga mig: Är det vi som tjänar över 400 000 om året som behöver de stora skattesänkningarna för att vi i stället inte ska välja att vara arbetslösa? Jag tror inte det.

Lennart Hedquist talade också om företagsklimatet. Det är faktiskt en ambition som vi båda delar att vi ska kunna ha ett företagsklimat där den som har en idé ska kunna starta ett företag, kanske anställa en människa och kanske växa. Då vill ni ta bort den nedsatta arbetsgivaravgift som vi nu har för soloföretagare som vill anställa sin första person, ta det stora steget från en till två. Hur gynnar det småföretagen?

Lennart Hedquist pratar också om fastighetsskatten. Vi kan vara överens om att fastighetsskatten har fått orimliga konsekvenser på sina håll. Därför har vi också under den gångna mandatperioden sett till att införa en begränsningsregel så att ingen ska behöva betala en orimligt stor del av sin inkomst i fastighetsskatt.

Vi kan behöva gå vidare. Vi är beredda från Miljöpartiet att sänka fastighetsskatten, dock inte lika mycket som regeringen och framför allt inte på samma sätt som främst gynnar dem som har stora villor i fina förorter till storstäderna. Vi är inte beredda att finansiera det såsom regeringen gör genom att ta bort investeringsstöden till hyresrätt och liknande.

Både jag och Lennart Hedquist är från Uppsala. Vi vet att det där är en väldigt trängd situation för studenter och andra ungdomar som behöver någonstans att bo. Där pratar man om att ställa in planerade nybyggnationer på grund av regeringens politik. Hur förklarar Lennart Hedquist det för sina väljare?

Anf. 63 LENNART HEDQUIST (m) replik:

Fru talman! Jag ska börja med det senaste. Det är klart att det ska byggas studentlägenheter i Uppsala. Det finns efterfrågan på dem. Det är rena dumheter att säga att huruvida de ska byggas eller inte är avhängigt av investeringsbidraget till studentbostäder. Jag vet av egen erfarenhet, för jag har faktiskt byggt studentlägenheter i Uppsala, att det går att bygga utan några som helst investeringsbidrag. Jag utgår från att de berörda kommer att göra det när de här reglerna är antagna.

Jag reagerar mot när man säger att vi sänker skatten mest för höginkomsttagare. Då har man inte läst vårt budgetförslag. Det är ett stopp för skattesänkningar när man kommer upp i inkomst. Vi har lagt inkomstskattesänkningarna i de vanliga inkomstlägena. Men det är klart att man alltid kan ondgöra sig för att heltidsarbetande poliser, sjuksköterskor, industritjänstemän får några hundralappar mer än de som arbetar deltid. Men i grunden är jobbvadraget så konstruerat att det blir skattesänkningar för människor med vanliga inkomster.

Helena och jag kommer inte att få några extra skattesänkningar. Värnskatten gäller inte i det här fallet. Det blir ingen sänkning på den statliga inkomstskatten, utan det här är ett jobbvdrag på den kommunala beskattningen som kommunerna sedan ersätts för. Det blir alltså staten som betalar kostnaden för jobbvdraget. Men fördelningsprofilen på den här skattesänkningen kan rimligen inte vara föremål för debatt från er sida. Vi har verkligen lagt fördelningsprofilen så att den gynnar dem i de vanliga inkomstlägena. Det är därför som skattesänkningen också kostar ganska mycket, men den stimulerar till arbete.

Anf. 64 HELENA LEANDER (mp) replik:

Fru talman! Tyvärr kom ju inte riksdagens utredningstjänst fram till samma slutsats. De har tittat på hur det här slår. Det gäller era sammanlagda skattesänkningar, inte bara jobbvdrag utan också förmögenhetsskatten och vad det nu är. Det visar sig att den tiondel som tjänar minst får 1 300 mer om året medan de som tjänar över 400 000 får 12 600. Även om man tittar på hur det ser ut i procent är det i princip de som tjänar mycket som får stora skattesänkningar.

Vad det gäller studentbostäderna säger bostadsbolagen själva: Vi kommer att bli tvungna att lägga ned de planerade byggnationerna. Självklart kan Lennart Hedquist tycka att det är dumt av dem, men fortfarande säger de att det är det som blir konsekvensen. Då måste man faktiskt vara beredd att lyssna på det.

När jag kom till Uppsala som student fanns liksom inte alternativet att jag skulle köpa en bostadsrätt eller köpa en villa, utan jag var väldigt glad över att jag kunde få en studentbostad. Och jag unnar även kommande studenter den möjligheten.

Anf. 65 LENNART HEDQUIST (m) replik:

Fru talman! Helena Leander kommer väl så småningom att erfara vem som får rätt här. Det är ganska naturligt att de berörda bostadsbolagen i någon mening hotar med att projekten inte blir av om de här förändringarna kommer till stånd. Men när de sedan är beslutade är det klart att efterfrågan finns. Och det skulle förvåna mig mycket om de här projekten läggs i någon malpåse. Nej, de kommer naturligtvis att genomföras.

Riksdagens utredningstjänst har ju, som Helena Leander antydde, blandat olika skatteförändringar i en enda pott. Då har man, så att säga, fått en annan fördelningsprofil när man har tagit in förändringarna av förmögenhetsskatten och fastighetsskatten. Men jag trodde att vi diskuterade skattesänkningarna för människor som är i arbete och hur de har slagit fördelningspolitiskt.

Sedan kan jag avslöja för Helena Leander att om man tittar på till exempel Socialdemokraternas budgetförslag på samma sätt, hur det slår fördelningspolitiskt, ser man att det är ännu sämre, med den terminologin, än regeringens budgetförslag. Deras förändringar av fastighetsskatten får en minst lika accentuerad profil, och de föreslår andra åtgärder. Bland annat sänker de inte skatten för människor med vanliga inkomster. Så fördelningspolitiskt står vårt budgetalternativ väldigt starkt.

Anf. 66 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Fru talman! 1990 ingick Folkpartiet och Socialdemokraterna en stor skatteöverenskommelse. Den har brutits på enormt många punkter.

Mot den bakgrunden måste jag ta upp den fråga som Lars Johansson ställde, mycket konkret, om pensionsöverenskommelsen.

Jag förstår att är det någonting som Socialdemokraterna är bra på så är det att bryta överenskommelser. Men nu förhåller det sig på det sättet – och jag vill gärna läsa in detta till kammarens protokoll – att det inte finns något brott mot pensionsöverenskommelsen från den här regeringens sida. Förtidspensionerna ingick nämligen inte i pensionsöverenskommelsen. Däremot, Lars Johansson, presenterade den socialdemokratiska regeringen senare en proposition om detta, om att det här också skulle ingå i pensionsöverenskommelsen – och det här bör ni meddela också Pär Nuder. Så förhåller det sig.

Då kommer vi till den andra delfrågan, som Lars Johansson ställde väldigt oprecist. Så kan man bara ställa frågor om man inte vet riktigt vad man talar om, i förvissning om att alla inte förstår frågan. Det handlar om hur man beräknar avgiftsunderlaget. Det är en väldigt viktig fråga, för det påverkar onekligen ålderspensionerna. Men den här regeringens förslag påverkar på samma sätt som när det gäller Socialdemokraterna och andra partier – folkpartiet är inte undantaget på något sätt. När vi har varit med och sänkt ersättningsnivåer till exempel när det gäller sjukkas-san och vad det nu kan vara för någonting – och det har ni också gjort – har det påverkat avgiftsunderlaget. Och det påverkar i sin tur ålderspensionen.

Det finns inget principbrott, utan det är exakt samma princip som tillämpas nu som ni själva har tillämpat. Och förtidspensionerna ingick från början inte i pensionsöverenskommelsen. Det finns alltså ett glapp när det gäller hur man skulle finansiera detta. Jag vill gärna, fru talman, föra det till kammarens protokoll, eftersom det annars finns risk att det kommer en massa olika föreställningar om vad som är riktigt och sant i den här frågan.

Sedan skulle jag vilja gå in på det som jag tänkte tala om, nämligen skattedelen för år 2007. Låt mig då först konstatera att det finns olika alternativ. Fyrpartiregeringen föreslår, för 2007, skattesänkningar på i storleksordningen 42 miljarder kronor, ungefär. Det finns alternativ. Om man till exempel skulle vilja ha något mindre kan man rösta på det socialdemokratiska förslaget. Socialdemokraterna föreslår också skattesänkningar, fru talman, nämligen på 4 miljarder. 3 av dessa 4 miljarder kommer att gå till fastighetsskattesänkningar genom frysning av underlaget. Det är det största alternativet, som man vill ha. Så det finns olika alternativ här.

Sedan kan man fortsätta och ta upp lite av vad Marie Engström frågade om: Vad kommer närmast? Ja, det är 51 dagar sedan den här regeringen lade fram sin budgetproposition. Och regeringen tillträdde för ungefär 80 dagar sedan. Av mandatperioden återstår det i dag 1 381 dagar. Jag räknade alldeles nyss ut, fru talman, att en mandatperiod, inklusive skottdagen, är 1 461 dagar – man kan räkna fram detta. Det innebär att det finns en viss tid, ungefär 45 ½ månader, kvar av den här mandatperioden.

Det är klart att man inte kan klara ut allting under de 2 ½ första månaderna och särskilt inte under den allra första månaden. Men Marie Engström, det finns ju en del att tillgodogöra sig om man läser skatteutskottets yttrande till finansutskottet.

Om man nu hoppar över kottarna och svamparna, som kanske inte är den allra största frågan, kan vi till exempel ta en sådan intressant sak som att skatten på förvärvsinkomster sänks genom ett jobbskatteavdrag som motsvarar den kommunala skatten på inkomsten. Detta är inte någon dålig sak att diskutera. Det förekommer inte här. Men den 25 januari, den 25 februari, den 25 mars – alla månader – kommer människor i det här landet att få ett rejält avdrag på skatten, helt enkelt. Det är tusen kronor, lite mindre och så vidare. Jag talar om bruttobelopp. Det förekommer en del skatteökningar också. Det är jag fullt på det klara med.

Det finns en annan sak, till exempel att den särskilda löneskatten på lön och annan ersättning för arbete samt på inkomst av aktiv näringsverksamhet slopas för den som är över 65 år och som omfattas av det inkomstgrundade ålderspensionssystemet. Ja, men det är väl inte något tokigt för att få folk i arbete som vill jobba vidare. Det talar ni aldrig om, över huvud taget.

Man kan ta upp ett avdrag, fru talman. Beloppsgränsen för avdrag för resor mellan bostad och arbetsplats, alltså det som man behöver för att komma till jobbet, höjs från 7 000 till 8 000 kr. Det är kanske inte jättemycket, men det spelar också en roll, för det blir lite mer lönsamt att jobba.

Den kommunala kostnadsersättningen till dagbarnvårdare görs skattefri. Ja, men det är väl inte så tokigt. Det är många dagbarnvårdare i det här landet som tycker att den kostnadsersättning som de får, inte lönen, ska bli skattefri. Om man skulle vara dagbarnvårdare tycker jag att det skulle vara jättebra att få den skattefri.

För att ta upp någon skattehöjning, som det uppfattas som, kan jag säga att man återgår till det system som fanns fram till för några år sedan. Det fanns då ingen avdragsrätt för fackföreningsavgifter. Detta är ingenting som vi har haft under alla år. Det kom kanske för tio år sedan eller kanske fem år sedan. Man tar tillbaka detta. Det är en massa sådana här saker.

Fru talman! Jag noterar också en annan sak, nämligen att Helena Leander tycker att det är förfärligt att den gröna skatteväxlingen inte fullföljs. Men låt oss ändå notera att Socialdemokraterna i praktiken inte heller fullföljer det här. När det gäller den skatteväxling som vi har haft och som Helena Leander säger har räckt till så mycket undrar jag: Hur många människor har märkt att det har blivit så jättemycket sänkta inkomstskatter i det här landet? Nej, tyvärr har de här 17 miljarderna inte räckt till allting.

Under den förra mandatperioden hade jag och det dåvarande skatteutskottets ordförande, Arne Kjörnsberg, en diskussion. Hur mycket räcker de här pengarna till?

Det stod i ett betänkande att de räckte till i stort sett allting. Men det är inte på det sättet. Dessa 17 miljarder räcker inte till allting.

Helena Leander har alldeles rätt i att det finns en mycket stark positiv effekt av den gröna skatteväxlingen i den mån man får en verklig utväxling på den. Det är verkligen styrande för människors beteende. Det är därför vi har höga bensinskatter, avgifter på koldioxid och så vidare. Därmed inte sagt att vi inte ska höja dem framöver. Man kan inte göra allt på en gång.

Det behövs en mer rationell hantering av hela energibeskattningen för att vi inte ska gå in och styra alltför mycket.

Fru talman! Sverige behöver mer stimulans till de välståndsbildande krafterna. Den nya regeringen satsar på att se till att vi får möjlighet till mer arbete och mer produktion och att det ska löna sig att arbeta. Det vore dumt att säga något annat än att det också finns negativa inslag i den här budgeten. Men om vi ska stödja och ha råd med en god välfärd till många människor här i landet måste vi se till att de välståndsbildande krafterna stimuleras, vårdas och värnas.

Anf. 67 LARS JOHANSSON (s) replik:

Fru talman! Jag hoppas verkligen att stenograferna är med nu. Nu har vi fått två besked från de borgerliga partierna om vad pensionsöverenskommelsen handlar om. Finansminister Anders Borg sade tidigare att han hade haft överläggningar med partierna om förändringen i budgetpropositionen. Det tillbakavisades väldigt tydligt av Socialdemokraternas ekonomiska talesman Pär Nuder som sade att det inte har förekommit några sådana överläggningar. Anders Borg hävdade att det hade förekommit och att han hade fått godkänt för att göra förändringen i underlaget för våra förtidspensionärer – en halv miljon människor som blir ålderspensionärer – så att de kan få en pension som är sänkt med flera hundra kronor i månaden. Det är det det handlar om, trots att vi har en god ekonomi i landet.

Gunnar Andrén säger nu att frågan om ålderspensionärerna inte gäller. Det finns inte med i pensionsöverenskommelsen mellan partierna.

Vad är det som gäller på den borgerliga kanten? Jag vet inte, men jag utgår ifrån att finansministern på den här punkten har rätt i den meningen att frågan om man ska sänka ålderspensionen för förtidspensionärer är sådant som ingår i pensionsöverenskommelserna mellan de fem partierna.

Det är därför vi är så upprörda över att ni ensidigt gör denna förändring. Det är märkligt när nu Gunnar Andrén försöker släta över en sådan kraftig markering från den borgerliga majoriteten som att ensidigt genomföra en förändring för våra förtidspensionärer kommande ålderspension, trots att det inte förekommit några överläggningar mellan partierna i den frågan.

Anf. 68 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Fru talman! Om det har varit några överläggningar innan den här propositionen lades fram känner jag inte till. Det är bara att erkänna att jag inte vet det. Jag har ingen aning om det. Pär Nuders ord står mot Anders Borgs. Jag har ingen annan kunskap. Jag lyssnade på båda två. De har olika meningar om det.

Det var inte den frågan jag diskuterade. Jag diskuterade principfrågan hur man skulle beräkna underlaget och om det var ett brott mot pens-

ionsöverenskommelsen. Jag sade dels att förtidspensionerna inte fanns med i 1994 års överenskommelse, dels att det kom som en särproposition omkring 1999 – för en sex sju år sedan. Det har jag sagt. Då var den naturligtvis föremål för riksdagens behandling.

Jag säger som Lars Johansson sade i en annan fråga: Jag vet inte hur det har varit inför detta. Det får Anders Borg och Pär Nuder reda ut. Frågan har inte varit uppe i skatteutskottet.

*Utgiftsramar och
beräkning av
statsinkomsterna*

Anf. 69 LARS JOHANSSON (s) replik:

Fru talman! Jag kan då återkomma till frågan genom att påminna om att Pensionärernas Riksorganisation PRO nyligen uppvaktade socialförsäkringsutskottet. Man sade så här:

Det är första gången sedan krisåren för tio år sedan som vi möter regeringsförslag med nedskärningar i pensionsförmånerna. Det är djupt oroande nu när Sveriges ekonomi är stark, säger Lars Wettergren, ordförande i PRO.

Vi reagerar kraftigt mot detta förslag som drabbar människor med låga pensioner. Förslaget är enligt PRO:s uppfattning ett brott mot den fempartiuppgörelse som träffats om det nya pensionssystemet. Man ändrar en grundbult i pensionssystemet vilket drabbar en halv miljon människor, många i utsatta situationer, fortsätter Lars Wettergren.

Jag tycker att det är viktigt att ha läst upp i kammaren att det är så det ligger till. Om Folkpartiet i den här frågan har lite heder i kroppen måste man också ta en överläggning med de övriga representanterna i den borgerliga regeringen om man har kvar sina socialliberala ambitioner, om man har kvar sina ambitioner att verka för generella socialförsäkringssystem och om man har kvar sina ambitioner att vi ska hålla fast vid en fempartiöverenskommelse avseende ålderspensionen i framtiden. Om ni inte gör det, hur ska vi då kunna lita på er i den här typen av frågor i framtiden? Det är det som är den allvarliga frågan. Jag hoppas verkligen att Gunnar Andrén nu förstår frågan. Det handlar om ålderspensionen.

Anf. 70 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Fru talman! Jag har förstått frågan. Jag var ju med på utskottsutfrågningen. Jag hörde exakt samma sak som Lars Johansson. Jag noterade också att det fanns mycket oprecist hos PRO. Man kunde inte skilja på ålderspension, deltidspension och avtalspension.

I principfrågan finns det inget brott från den här regeringen, inte heller från Folkpartiet, när det gäller hur man beräknar avgiftsunderlaget. Där har vi samma princip som 1994. Jag utgår ifrån att det var beslutet 1999. Det är samma princip.

Det finns ingen annan betalare till ålderspensionen än avgiftsunderlaget. Det är den principen. Vari ligger brottet? Är det en ny princip som har införts? Det är det ju inte. Det är samma princip som gäller. Om det hade varit en ny princip hade det varit ett avtalsbrott. Jag förstår att ni är duktiga på och hänger upp er på frågan om avtalsbrott.

Ni har brutit 1990 års skattereform i en rad avseenden. Det första ni bröt var 50 % kvar. Jag gör inte Lars Johansson personligen ansvarig för det. Det finns en mängd områden där ni har gått ifrån detta, bland annat med en massa överenskommelser med Miljöpartiet. Det gjorde ni av den enda orsaken att ni ville behålla makten. Ni kunde ha vänt er någon ann-

anstans. Det sade jag under hela förra mandatperioden. Man behövde inte föra Miljöpartiets energipolitik. Det fanns andra partier som hade andra förslag.

Jag är glad att ni helt har slopat flygskatten. Den gav ju absolut ingenting. Det är bra att den inte ens blev införd.

Anf. 71 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Fru talman! Jag vill återknyta till den senaste diskussionen. Jag läste på TT alldeles nyss att Swedbank har gjort en uppdelning av hur effekten av regeringens politik blir på olika typhushåll år 2007. Klart sist hamnar pensionärsparret – det är bara att konstatera – tätt följt av den ensamstående mamman och hennes barn. Det kanske kan vara viktigt att ha med sig. Det förstärker ytterligare den fördelningspolitiska profil som vi så många gånger diskuterar när vi pratar om effekterna av regeringens politik.

Jag tog upp några frågor förut och jag gör det angående några kommande förändringar i skattesystemet.

Ni skriver i betänkandet att ni kommer att gå vidare med jobbskatteavdraget. Ni utlovar ett borttagande av förmögenhetsskatten, och ni vill ta bort fastighetsskatten. Lite grann är det väl så att om man har sagt A så får man också säga B. Gunnar Andrén hänvisar till vad finansministern hade sagt förut. Och jag lyssnade på vad finansministern sade. Det handlar om att man ska finansiera detta och att man också ska titta på det ekonomiska utrymmet. Det är kanske lite lugnande att man ändå tänker finansiera sina skatteförändringar och inte bara försämla statsfinanserna.

Men det måste finnas någon diskussion och någon idé om vilka grupper som ska få stå tillbaka när man går vidare på den skattesänkarlinje som ni har startat i och med budgetpropositionen för 2007.

Anf. 72 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Herr talman! Det är naturligtvis riktigt att det förekommer överväganden av olika slag. Jag är inte så involverad i dessa. Jag får väl göra som den förra regeringen och dess stödpartier gjorde när vi ställde frågor, nämligen säga att man återkommer till detta.

Tyvär har det gått så väldigt kort tid av mandatperioden att det sanningenliga svaret är att det helt enkelt är omöjligt att svara på vilka konkreta skatteförändringar som kommer att genomföras. Men inriktningen är väldigt tydlig. Och jag tror att det viktigaste för de svenska löntagarna, företagarna och väljarna i allmänhet är att veta att inriktningen ligger fast. Jag tror också att det är väldigt värdefullt eftersom det ifrågasattes under själva valrörelsen från de dåvarande tre majoritetspartiernas sida huruvida man skulle genomföra reformer som var ofinansierade.

Jag menar att den här budgeten egentligen är ett ganska bra exempel på att det inte har blivit på det sättet. Nu underlättas naturligtvis detta, vilket jag är den förste att medge, Marie Engström, av att den ekonomiska utvecklingen har varit väldigt bra. Och vi ska vara väldigt glada för att det gick väldigt bra under den tid som ni hade majoritet. Så det är klart att det har underlättat.

Men likväl är det på det sättet, och jag är glad över att kunna säga det, att de skatteförändringar som förutskickas och som Marie Engström

nämnde, bland annat om förmögenhetsskatten och fastighetsskatten, kommer att finansieras fullt ut. Det handlar inte om den typen av dynamiska effekter som man ibland har anklagat oss för. De finns inte med i den här budgeten heller.

Anf. 73 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Herr talman! Det är ett intressant svar. Inför valet 2010 bygger ni upp att förmögenhetsskatten och fastighetsskatten ska tas bort. Det är ni fullständigt övertygade om. Om jag har möjlighet kommer jag nog här i kammaren ända fram till den valdagen att begära av er att ni också redovisar vem som ska stå tillbaka och hur detta ska betalas. Jag tycker att det är viktigt. Det måste vara viktigt för väljarna i det här landet att före nästa val få veta vad det är som de röstar på och vad det är som de kommer att få.

Vi talade lite grann om att muntra upp olika näringar. Gunnar Andrén skojade lite grann med mig om att jag talar om bär och kottar. Och det som vi genomförde i fråga om skattenivån kanske inte är det allra viktigaste. Men det hade en annan innebörd. Det handlar egentligen om bärbranschen. Och då kommer jag genast in på näringar över huvud taget. Vi har tidigare från Vänsterpartiets sida tagit upp ett antal frågor, till exempel frågan om lex Uggla. Det hade ni uppenbarligen glömt. Jag förstår inte varför ni från majoritetens sida inte försöker göra någonting åt reklamskatten. Fy så mycket däng som vi har fått här i talarstolen genom åren för att vi inte har tagit bort till exempel reklamskatten. Ni har inte gjort någonting över huvud taget.

Ni slår er för bröstet när det gäller medfinansieringen. Jag tycker att det var bra. Vi stödde det. Men kan ni tänka er att gå vidare när det gäller sjuklönekostnaderna för till exempel mindre företag, vilket Vänsterpartiet föreslår? Det finns en lång rad frågor som rör näringspolitiken och framför allt de mindre företagen där jag tycker att ni har varit ganska flata från regeringens sida. Och ni har faktiskt mer eller mindre glömt bort en hel del frågor. Och det är lite uppseendeväckande med tanke på de debatter som vi har haft här, framför allt under den förra mandatperioden.

Anf. 74 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Herr talman! Ministären Reinfeldts budget lades fram tio dagar efter att regeringen hade tillträtt. Det är en relativt kort tid. Det är dock viktigt att komma ihåg att den nya ministären hade tillgång till Socialdemokraternas hela kansli på departementen, och departementen gjorde ett utmärkt jobb med underlag.

Men jag får återkomma till att lex Uggla är åtgärdad och inte fanns med i budgeten. Och det är många andra saker som kommer att åtgärdas under den här perioden. Man kommer att göra någonting åt reklamskatten, sjuklönekostnaderna för småföretag, tonnageskatten och en massa andra saker. Men det har man inte hunnit göra.

Jag tror ändå att Marie Engström, efter ett långvarigt förhandlande om olika saker, kan ha viss förståelse för att allt inte kan göras på en gång.

Men fokus för den här regeringen har legat på att se till att det blir lönsammare att arbeta. Därför har man varit tvungen att använda mycket

av det budgetutrymme som skulle ha kunnat användas till andra angelägena saker till det allra viktigaste. Och jag har aldrig tyckt att det är fel att göra det viktigaste först. Och om man gör det viktigaste först kan man ta det andra sedan.

Så småningom kommer det en stor utredning om fastighetsskatten. Och fastighetsskatten måste också finansieras. Allting måste finansieras.

En viktig sak att komma ihåg när bostadspolitiken diskuteras är att den här regeringen i den här budgeten föreslår en sänkning av fastighetsskatten på hyreshus med 20 %, från 0,5 procentenheter till 0,4 procentenheter. Det är en 20-procentig sänkning. Detta är en väldigt viktig signal till de boende om att det inte ska bli höjda hyror, vilket däremot en allmän fastighetstaxering hade inneburit.

Anf. 75 HELENA LEANDER (mp) replik:

Herr talman! Gunnar Andrén frågar hur många som har sett något av de sänkta skatterna på inkomster i plånboken, de som var en följd av den gröna skatteväxlingen.

Tyvär har kvällstidningarna inte varit lika pigga på att skriva om upproret om att man nu får sänkt skatt som att skriva om bensinskattupproret och liknande.

Men faktum är att lika mycket som vi har höjt de miljörelaterade skatterna har vi sänkt skatterna på arbete. Faktum är att vi till och med sänkte skatterna lite till på arbete när vi ändå var i farten. De arbetsrelaterade skatterna sänktes med 17,6 miljarder, medan de miljörelaterade skatterna höjdes med 17,3 miljarder.

Sedan är det inte bara inkomstskatten som har sänkts vid den gröna skatteväxlingen utan även arbetsgivaravgifterna, vilket är fullt rimligt eftersom både hushåll och företag är med och betalar för högre energipriser och liknande.

Sedan är det klart att det i den enskilda plånboken kanske inte alltid går jämnt upp. Och det ska det inte göra heller. Den som är miljövänlig och anstränger sig för det ska tjäna mer. Och för den som struntar i miljön ska det svida lite grann. Det är det som är poängen med hela den gröna skatteväxlingen. Man ska få ett incitament att vara miljövänlig. Och det är väl inte ni så sugna på?

Vi har sagt att flygskatten inte är den bästa lösningen. Men fortfarande är det så att den skulle minska flygets utsläpp av koldioxid med 100 000 ton enligt Sika. Det säger man inte gärna nej till.

Anf. 76 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Herr talman! Det är klart att man kan fortsätta att diskutera hur mycket som man har sänkt skatterna på arbetsgivaravgifter och hur mycket som man har sänkt inkomstskatterna genom den gröna skatteväxlingen. Enligt min uppfattning räckte dessa pengar till fullständigt orimligt mycket. Men i praktiken räckte de till nästan ingenting eftersom det helt enkelt var många saker som kom emellan. Jag tror att vanliga människor inte såg någon annan effekt av detta än de höjda energipriserna. Det var det som de märkte.

Det var väl ganska typiskt att en av de sista reformerna som regeringen Persson var tvungen att genomföra var en höjning av grundavdraget i

stödrområde A som kompensation för de höjda energikostnaderna. Det avskaffas nu.

Och det är klart att om man tar med den ena handen och ger tillbaka med den andra så blir det väldigt konstigt för människor. Man säger: Ni får sänkt skatt, men samtidigt blir det höjd skatt på andra områden. Det är i själva verket inte någon skattesänkning.

Men i den viktigaste frågan håller jag med Helena Leander, nämligen att vi framöver måste använda avgifter för att komma till rätta med våra miljöproblem – där tror jag att man är överens i alla partier – när det gäller klimatfrågan och så vidare.

Jag har i denna kammare många gånger sagt att jag absolut inte är avvisande till vägavgifter till exempel. Trängselskatten däremot, i den form den fick, var jag helt emot. Vi måste absolut se till att också avgiftsfinansiera när det gäller väginvesteringar och så vidare för att stimulera kollektivtrafiken och många andra sådana saker. Men man måste göra de rätta sakerna. Man kan inte bara införa en princip eller tala om en alldeles felaktig form.

Slutligen, herr talman, gäller det flygtrafiken. Det är ingen vinst att flytta en massa flygplan från Sturup till Kastrup. Vi måste i stället se till att få en europeisk överenskommelse så att flygtrafiken i själva verket betalar sina egna kostnader. Det är det som är det viktiga.

Anf. 77 HELENA LEANDER (mp) replik:

Herr talman! Där tror jag att vi är helt överens. Det viktiga är att flygtrafiken ska betala sina egna kostnader. Men det kommer att dröja. Beträffande det förslag som nu tagits upp på EU-nivå om handeln med utsläppsätter rör det sig om typ 3 kr per flygbiljett – i alla fall en ren struntsumma. Det kommer vi ingen vart med.

Om vi genom en flygskatt, som visserligen inte är perfekt utformad, kan få människor att gå över från flyg till tåg är det självklart en vinst.

Trängselavgiften var ett försök. Det var inte optimalt utformat. Det är klart att en permanent trängselavgift kan utformas mycket bättre. Jag ser fram emot Folkpartiets stöd i den frågan.

Sedan har vi vad som syns i plånboken och så. Det är ingen skattesänkning, säger Gunnar Andrén. Nej, det är det som är grejen. Det är en skatteväxling. När det gäller glesbygdsavdraget går det kanske ungefär jämnt ut i plånboken. Men det ger helt olika incitament. Har man i stället låga elpriser i Norrland – något som ni vill gynna glesbygden med – får ju glesbygdsbor inte samma incitament att försöka spara energi som man har på andra håll. Med ett avdrag, ett rakt glesbygdsavdrag, har man fortfarande de här incitamenten, samtidigt som glesbygdsbor inte missgynnas. Det tycker vi är en mycket bättre lösning.

Anf. 78 GUNNAR ANDRÉN (fp) replik:

Herr talman! Jag har noterat att ni tycker att det är en bättre lösning. Men jag tror att många är av en annan mening. Det är därför som man inte kommer att gå vidare med det.

Låt mig uppehålla mig vid flygskatten eftersom det är en väldigt symbolisk fråga. Jag var ju med under förra mandatperioden. Då noterade jag att väldigt många, inte minst socialdemokrater, från södra delarna av Sverige var mycket bekymrade över vilka effekter det här skulle få.

Det gäller då inte framför allt från miljösynpunkt, det vill jag gärna säga – Helena Leander framhåller ju det som väldigt bra – utan därför att det inte skulle få några faktiska miljöeffekter alls. Man skulle bara flytta trafiken från en flygplats till en annan, till det andra landet i söder – Danmark, som hade haft den här skatten och som höll på att avveckla den.

I övrigt är vi helt överens om att just när det gäller flyget men även båtar behövs det en översyn av beskattningen på de här områdena – detta för att få minskade utsläpp, emissioner, över huvud taget och för att alla transportslag verkligen ska ta sina egna kostnader. Det är inte bara en god miljöpartiprincip utan också en god liberal princip.

Jag är övertygad om att Kristdemokraterna, Socialdemokraterna, Moderaterna och Centerpartiet också kommer att ställa upp på detta. Det ligger ju någonting förnuftigt i detta. Om vi gemensamt ska göra något som är bra för miljön måste vi använda de metoder som finns. Bland annat är det en väldigt bra metod att ha olika avgifter på miljöförstörande verksamhet. Men man måste göra det på ett sådant sätt att inte det motverkar sitt eget syfte. Vad jag i det här fallet har reagerat på är just att det motverkat sitt eget syfte.

Jag menar att den nya regeringen måste se till att inte minst när det gäller flygskatter hårt driva frågan inom ramen för EU. Jag vet att ni inte vill vara med i EU, men jag tror att detta kan tjäna som ett bra exempel. Ska man använda EU till någonting så är det just till att förbättra miljön inte bara i Sverige utan i hela Europa och helst utanför också. Men då måste vi ha med EU. Det räcker inte att bara Sverige gör någonting.

Anf. 79 LENNART SACRÉDEUS (kd):

Herr talman! Jag vill inleda mitt anförande med att yrka bifall till finansutskottets förslag i betänkande 1 som helhet och samtidigt därmed yrka avslag på samtliga reservationer.

Herr talman! Allians för Sverige och Kristdemokraterna anser att den enskilt största utmaningen för den ekonomiska politiken är att öka sysselsättningen och motverka utanförskapet och därmed värna den svenska arbetslinjen som en god gammal tradition i vårt land som vi ska utveckla.

På goda grunder kan man tala om att det är en verklig utmaning att bryta utanförskapet för en miljon svenskar. Denna utmaning kräver brett anlagda åtgärder både i närtid och på längre sikt.

Allians för Sverige och den nya regeringen har av vårt lands väljare fått mandat att främja principer, värden och värderingar som främjar en långsiktig och sund ekonomisk utveckling där det lönar sig mer att arbeta, där det lönar sig mer att spara, där det ska löna sig mer att investera och där det ska löna sig mer att starta och att driva företag.

Det är värden och värderingar som är sunda och vettiga och som, tror jag, är djupt rotade i svenska folkets tänkande. Skattepolitiken inriktas därför under de närmaste åren särskilt på att göra det mer lönsamt att för det första arbeta, för det andra förstärka arbetsutbudet och för det tredje främja efterfrågan på arbetskraft och framväxten av nya företag.

Herr talman! Det är viktigt att skattepolitiken bidrar till att lägga grunden för en långsiktigt sund ekonomisk utveckling, skapa utrymme för ökad välfärd samt öka makten för enskilda och familjer i deras vardag. Därmed lyckades jag som kristdemokrat att även i skatteutskottet nämna ordet "familj" i ett anförande.

Dessa prioriterade uppgifter berör flera skatteområden, särskilt beskattningen av arbetsinkomster genom inkomstskatt och uttag av socialavgifter men även genom kapital- och företagsrelaterade skatter.

Alliansregeringens politik är huvudsakligen inriktad på att stimulera grupper av individer och företag i särskilda näringslivssektorer där stimulanserna kan ge mest resultat i form av ett ökat arbetsutbud och en ökad sysselsättning.

Herr talman! Allians för Sverige, där Kristdemokraterna ingår, och den nya regeringen föreslår nu en rad reformer som gör det mer lönsamt att arbeta. Jag vill speciellt uppehålla mig vid jobbavdraget som det egentligen borde ha kunnat finnas en bred uppslutning kring i denna kammare. Det utformas ju så att det blir mer lönsamt att arbeta för dem som i dag står utanför arbetsmarknaden. Mer av det som den enskilde arbetat ihop ska han eller hon få behålla efter att ha betalat skatt. Detta kan väl inte vara annat än mer än rimligt?

Det är ett värde i sig att mer av det var och en av oss har jobbat ihop kan få behållas. En sådan utveckling ska vi också stödja.

Jobbavdraget bidrar också genom sänkta marginalskatter till ett ökat arbetsutbud för breda grupper av dem som redan har ett arbete. Personer som är 65 år och äldre – en grupp på arbetsmarknaden som vi talar alldeles för lite om, en grupp med stor erfarenhet och stort yrkeskunnande – kommer företagen i framtiden, det är Kristdemokraternas bedömning, att utnyttja ännu mer. Denna grupp av personer över 65 år ges ett förhöjt avdrag. Det är rätt. Det är bra. Det är sunt.

När de offentliga finanserna så tillåter och ekonomin stärkts genom det första steget i jobbskatteavdraget och andra utbudsstimulerande åtgärder kommer avdraget att byggas ut i ett andra steg, förhoppningsvis år 2008.

Det ska bli mer kvar efter det att skatten betalats. Denna värdering i sig är något som jag har nämnt ett antal gånger och som är någonting väldigt positivt.

Lite konkret vill jag gå in på några positiva inslag som finns i finansutskottets betänkande och som vi har behandlat i skatteutskottet på ett positivt sätt.

Jag vill börja med en lokal fråga som berör inte minst människor i Dalarna men även dem norröver i landet. Men vi ska väl inte glömma värmlänningarna eller dem nere på Hallandsåsen. Momsen på transport i skidliftar halveras nu äntligen, till 6 %. Mot detta var Miljöpartiet. När det gäller den tidigare innehavaren av regeringsmakten, Socialdemokraterna, som under sin tid i regeringsställning inte lyckades åstadkomma detta beslut, är vi väldigt positiva till att de nu finns med och inte har lagt fram någon reservation.

I ett län som Dalarna betyder det här oerhört mycket, för anläggningarna i Sälen, Idre Fjäll, Fjätervålen, Grönklitt, Romme Alpin, Säfsen – jag kan inte nämna alla backar. Det finns förvisso också väldigt många längre norrut.

Fastighetsskatten är också en oerhört central fråga för oss kristdemokrater. Vi har med uthållighet och med energi drivit att den har kommit att kränka enskilda människors fri- och rättigheter. En fiktiv intäkt kan bara beskattas med en fiktiv skatt. Det är Kristdemokraternas åsikt, och vi är positiva till att fastighetsskatten nu i ett första steg är på väg att avvecklas.

Den välfärd som hela samhället får genom dessa skatteintäkter kan på intet sätt uppväga den kränkning av äganderätten som fastighetsskatten de facto har inneburit i många fall. Många människor i vårt land har tvingats till en svår livssituation därför att huset har stigit i värde. Det kan vara föräldrahemmet i ett område som har blivit ett attraktivt fritidsområde. Pengarna för husets värde har de inte i handen, men de ska betala en hög fastighetsskatt. De har inte kunnat bo kvar eller har fått en pressad ekonomisk situation.

Herr talman! Detta har varit en tyngande skatt, och det har berört dessa människor i själen som fastighetsägare utan att nödvändigtvis vara höginkomsttagare. De har sört över att lämna ett hem som de har skattats bort från. Jag tror inte att vi fullt ut kan förstå smärtan i detta, att det gemensamma goda land som de vill att Sverige ska vara och som de trott på, det land som skulle vara deras skydd, tog ifrån dem en så stor del av deras inkomster därför att deras hus hade stigit i värde.

Inte realiserade värden för ägaren har däremot realiserats av staten i form av fastighetsskatten. Kristdemokraterna har funnit detta fel. Allians för Sverige är på väg att lägga om denna politik, och vi har funnit denna omläggning rättfärdig och korrekt. Vi gläds över att förändringar nu är på väg.

Anf. 80 LARS JOHANSSON (s) replik:

Herr talman! Lennart Sacrédeus inledde med att tala mycket om de värderingar som ligger till grund för att han och Kristdemokraterna står bakom denna budget. Det handlar om, som Lennart Sacrédeus sade, att vi ska öka sysselsättningen.

Det är då intressant att notera, när man tittar på effekterna av det budgetförslag som nu ligger, att det visar sig att det kommer att minska hushållens inkomster med närmare 6 miljarder, framför allt för de människor som inte omfattas av den politiken – positiva effekter, säger Lennart Sacrédeus att det är. Det drabbar inte minst underlag ute i kommunerna. Det handlar om att kommuner och landsting kommer att få minskade skatteinkomster på 1,9 miljarder. Hur ska ni klara ut det med kommunföreträda i fortsättningen?

Den andra frågan som också väldigt tydligt får klara ekonomiska effekter inte bara för enskilda människor utan också för kommunerna är att socialbidragskostnaderna ökar kraftigt. Det innebär att kommunsektorn, enligt Sveriges Kommuner och Landsting, kommer att få en ökad kostnad på ungefär en halv miljard kronor.

Det är alltså andra konkreta effekter av den borgerliga budgeten än de konkreta exempel vi tidigare har redovisat när det gäller vad det får för effekter för enskilda människor. Människor med låga inkomster får några tiotior över medan de med höga inkomster får betydligt mycket mer kvar.

Inkomstsklyftorna ökar, men också kostnaderna för kommunerna och framför allt för kommunernas socialbidragsbudgetar ökar i framtiden med den politik som Lennart Sacrédeus värnar.

Anf. 81 LENNART SACRÉDEUS (kd) replik:

Herr talman! Jag vill tacka Lars Johansson för synpunkterna. Kritiken ingår självklart i oppositionsrollen.

Jag är bevisligen kristdemokrat och inte socialdemokrat, och jag måste säga att jag alltid har haft oerhört svårt att förstå varför ni är så skeptiska och negativa till att skatterna sänks även för låginkomsttagare, Lars Johansson. Jag tycker att det känns onödigt när du säger att det blir någon tia över. Bevisligen är det mer när skatterna sänks även för låginkomsttagare. Det är en skattesänkning, med jobbskatteavdraget, som gäller alla i sysselsättning. Detta måste väl i sig vara något positivt.

Ibland har ni socialdemokrater varit nästan stolta över att ni lovar att gå till val på att inte sänka några skatter. Därmed har ni kommit med ett starkt valbudskap, att svenska folket vill bli beskattade, precis som i dag eller gärna mer.

Vi i Allians för Sverige sänker skatterna, bäste Lars Johansson, för alla som har sysselsättning.

Vad gäller ökade kostnader för kommuner och landsting på 1,9 miljarder kronor, som nämndes här – jag följde också Rapportinslaget i går med förutvarande finansministern – är det så att kommun- och landstingssektorn tillförs medel som är sex gånger därutöver.

Vad gäller socialbidragskostnaderna, som skulle stiga med en halv miljard, ska vi självklart nogsamta följa detta. Jag tror inte att Lars Johansson önskar att han ska ha rätt på den punkten och få sina farhågor besannade när vi kan studera de här siffrorna vid nästa årsskifte. Jag är inte övertygad om att Lars Johanssons farhågor kommer att bli besannade. Men låt oss följa den utvecklingen framöver och se hur det blir.

Du nämnde allra sist låginkomsttagare. Jag säger: De får också sina skatter sänkta.

Anf. 82 LARS JOHANSSON (s) replik:

Herr talman! Det intressanta är att Lennart Sacrédeus bara talar om den ena sidan. Han talar inte om de ökade kostnader som regeringen också föreslår och som ni försvarar, med höjda a-kasseavgifter, att man inte längre får dra av fackföreningsavgifterna, att man får högre kostnader i boendet etcetera på en lång rad olika områden. Det innebär att nettobeloppet som blir kvar för den enskilde inte blir så stort. Det är det som gör att profilen blir så väldigt tydlig i den politik som ni presenterar. Vi har vid flera tillfällen visat på att människor med inkomster kring 15 000 kr i månaden får några tiotior över, när man ser på effekterna. Det är det som är det centrala.

Det andra, som jag kommer tillbaka till, är att det finns en så kallad finansieringsprincip mellan kommun och stat som innebär att om staten lägger på nya kostnader på kommunerna ska man också finansiera dem. Det sker inte i den budget som ni lägger här. Även där begår ni en form av avtalsbrott, vilket är olyckligt för den kommunala sektorn. De har i år, precis som Sverige som nation, fått en ökad ekonomisk tillväxt. Det beror på att det går bra för Sverige nu, med den förda politiken, den som Socialdemokraterna står för. Det är den som har ökat sysselsättningen med 80 000 för innevarande år.

I bästa fall kommer den sysselsättningsökningen att kunna fortsätta ett år till. Det är naturligtvis oerhört positivt för Sverige. Men det är innan den politik som ni presenterar har börjat slå in och vi börjar kunna se mer av ökade inkomstklyftor och mer av oro på arbetsmarknaden. Mäniskor kommer att bli mer otrygga och mindre benägna att delta i förändringsprocesserna ute på de olika arbetsplatserna, när de vet att om de faller ur systemen och blir arbetslösa kommer de att få en radikalt sänkt ersättning. Det är då vi får de effekter som jag nyligen redovisade i den kommunala verksamheten, med mindre pengar över till skola, vård och omsorg.

Anf. 83 LENNART SACRÉDEUS (kd) replik:

Herr talman! Självklart ska man hålla sig till bägge sidorna, både ökade kostnader och intäkter.

Jobbskatteavdraget är större än a-kassehöjningen, och avdragsrätten för fackföreningsavgifterna försvinner. Det är ändå en nettoeffekt. Du nämnde själv att det skulle bli några tiotus för den som tjänar 15 000 kr i månaden. Jag kan inte de siffrorna för varje inkomstkikt utantill, men det är ändå så att netto går det med plus. Jag kan naturligtvis beklaga om man tycker att det är fel att a-kasseavgifterna höjs, men det kompenseras mer än så på den andra sidan.

Vad gäller finansieringsprincipen har jag, som tidigare vice kommunalråd i Mora, kännedom om hur viktig den är. Finansieringsprincipen ska självklart försvaras av de nu sammanslagna svenska kommun- och landstingsförbunden. Det är en viktig uppgift för dem. Är det så att finansieringsprincipen inte är tillämpad fullt ut ska vi naturligtvis för framtiden studera att detta är en princip som upprätthålls.

Jag kan inte, som ny ledamot i riksdagen och i skatteutskottet, uttala mig med större sakkunskap än jag gör, men jag vill säga att som princip är den viktig. Jag tror som kristdemokrat på subsidiaritetsprincipen. Det är lätt för oss från riksdagens och regeringens sida att skyffla över ansvar och kostnader på kommuner och landsting. Det har den förra regeringen tyvärr också tillämpat. Där har vi alla en hemläxa att göra, och jag är beredd att bevaka den frågan i framtiden.

Vad gäller de 80 000 nya jobb som har skapats under socialdemokratisk politik har de skapats av samhället som helhet. Där finns också många företagare, och jag tror att den förutvarande oppositionen också förde en god sysselsättningspolitik.

Anf. 84 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Herr talman! Lennart Sacrédeus uppehöll sig länge vid jobsatsningar i sitt anförande. Det ska löna sig att arbeta, och det är därför som alliansen sänker ett antal skatter.

Jag skulle vilja ta upp en skattefråga som speciellt Kristdemokraterna har drivit. Det handlar om fastighetsskatten. Tycker Lennart Sacrédeus på något sätt att förändringar i fastighetsskatten har en direkt koppling till ökad sysselsättning?

En annan sak som har med skatt på boende att göra är förmögenhetsskatten. Ni halverar förmögenhetsskatten i 2007 års budget, men ni halverar den på sådana tillgångar som inte är fastigheter. Egentligen är det så att boende, i synnerhet låginkomsttagare som har ett boende där värdet har stigit mycket, drabbas hårdast av förmögenhetsskatten på fastigheter. Halveringen av skatten på de andra tillgångarna, som aktier, smycken eller vad det nu än är, gynnar inte riktigt låginkomsttagarna. Hur har man tänkt kring detta? Och hur har man tänkt när man i stället inför ett krångligt tak på markvärdet för att hantera detta? Jag förstår inte det tänkandet riktigt.

Jag har kort talartid kvar, men jag hade tänkt ställa en fråga till. Jag kanske kan börja på den lite och fortsätta sedan.

Kristdemokraterna gjorde sig kända för ett år sedan för att vilja halvera eller ta bort momsens på drivmedel. Det rimmar dåligt med en ansvarsfull klimatpolitik. Jag skulle vilja veta om Kristdemokraterna fortfarande vill kännas vid detta eller om de kanske till och med skäms över att ha lagt fram den typen av förslag. De kanske skulle vilja ändra det till att inom skatteområdet göra något som gynnar klimat- och energifrågorna i stället för att stå fast vid det förslag de lade fram för ett år sedan.

Anf. 85 LENNART SACRÉDEUS (kd) replik:

Herr talman! Jag vill tacka Marie Engström från Vänsterpartiet för frågorna. De är på intet sätt oberättigade.

Jag börjar med frågan om fastighetsskatten är kopplad till ökad sysselsättning. Nej, det är den väl inte. Jag tror att Kristdemokraterna aldrig sade i valrörelsen att avskaffandet av fastighetsskatten skulle generera nya jobb, så den kopplingen har vi aldrig hävdad.

Däremot har vi hävdad att det är en fiktiv skatt på fiktiva värden. Den är orättmätig och har drivit människor med låga inkomster, kanske till och med människor som har röstat på Vänsterpartiet, från sina hem eller skapat ekonomiskt trångmål. Det är utifrån detta som vi vill att den ska avskaffas. Det är också känt att vi kristdemokrater vill göra detta på en gång. Vi är tacksamma för att processen är i gång, och vi ser fram emot att fastighetsskatten avskaffas under mandatperioden.

Jag vill påminna Marie Engström om att det är rimligt att skatten blir kommunal, eftersom det är kommunala kostnader knutna till fastigheterna, och inte en statlig skatt, som den fortfarande är. Det är en orimlig konstruktion.

Den andra frågan gällde förmögenhetsskatten och övergångsreglerna. Även där har det beredningsarbete som sker inom alliansen lett åt rätt håll. Men jag ska vara mycket ärlig och säga att det inte kommer att bli den enklaste uppgiften för svenska medborgare att deklarerat enligt övergångsreglerna. Vi hade Skatteverkets generaldirektör Mats Sjöstrand på besök hos oss i skatteutskottet, och han hade själv försökt deklarerat sitt eget hus. Han klarade uppgiften, men uppenbarligen inte utan en hel del möda.

Den tredje frågan var om vi skäms över förslaget om moms på drivmedel. Vi tror inte att en vettig miljöpolitik bygger på att straffa ut människor, allra minst låginkomsttagare. Att använda skattevapnet kan inte vara den enda metoden för att föra en bättre miljöpolitik.

Anf. 86 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Herr talman! För att börja med det sista tror jag att jag inte riktigt förstod svaret på frågan om Kristdemokraterna står kvar vid kravet på att sänka momsen på drivmedel. Det var en klar och tydlig fråga som det borde vara ganska enkelt att svara på.

Samtidigt vill jag lyfta fram klimatfrågan och påminna om att det ändå är transportsektorn som står för den största delen av ökningen av koldioxidutsläppen i det här landet och i andra länder. Det indikerar att om vi ska göra något ska vi göra något på det området. Vi pratar om moms på drivmedel. Men skulle man kunna tänka sig att sänka momsen på biodrivmedel i stället för på andra fossila drivmedel, som jag förstår att Kristdemokraterna kanske fortfarande vill?

Man kan också göra andra saker. Förra året började vi till exempel att koldioxidrelatera fordonsskatterna. Där kan man gå vidare. Vi tog ett litet steg då. Jag vet att det går att ta ytterligare steg. Man skulle kunna stimulera människor som i dag har bensindrivna bilar att övergå till etanoldrift. Det finns många olika saker man skulle kunna göra. Kan regeringen och dess företrädare här, Lennart Sacrédeus, tänka sig att ställa upp på den typen av olika åtgärder eller lever ni kvar i det gamla populistiska att sänka momsen på fossila bränslen?

Anf. 87 LENNART SACRÉDEUS (kd) replik:

Herr talman! Tack, Marie Engström, för frågorna. Om inte svaret var fullödigt vad gällde drivmedel kanske det berodde på att jag bara hade sju sekunder kvar när jag inledde svaret, men det är mitt eget fel om jag disponerar tiden så illa. Jag ska utveckla det lite mer.

Först och främst skämdes vi inte över att vi hade med frågan om sänkt moms på drivmedel generellt i valrörelsen, även på etanol och inte bara på fossila drivmedel. Vi har inte ändrat ståndpunkt. Vi har som kristdemokrater inte fått genomslag för vårt förslag i regeringen. Det har inte föranlett någon regeringskris, förvisso icke. Vi sitter kvar i regeringen, och vi kommer att fortsätta att vara en del av alliansen. Men det är vår ståndpunkt att det ligger både ett etiskt och ett ekonomiskt och kanske också ett moraliskt dilemma i att vi kan ha energiskatter och ovanpå dem moms – skatt på skatt. Det är ju verkligen ett vinnarsystem! Den typen av dubbelbeskattning har en dålig folklig förankring.

Jag uppskattar mycket det som Marie Engström sade i den senare delen av sitt anförande. Hon pekade på olika typer av stimulanser som inte bara bygger på beskattning. Jag vill återkomma till låginkomsttagarna som ni talar oerhört mycket om, och det gör ni rätt i. Vi kristdemokrater vill också måna om låginkomsttagare. För dem är höjningar av drivmedelsskatterna oerhört kännbara. Det är klart att vi kan ha ett beskattningssystem vad gäller drivmedel som gör att höginkomsttagare, de med stora förmögenheter, har råd att ha egna transportmedel, medan resten får åka kollektivt eftersom de inte kan åka på något annat sätt.

Vi ska ha stimulansåtgärder. Skatterna ska finnas med i det här sammanhanget. Men självklart ska vi också främja kollektivtrafiken. Och det säger en som tycker väldigt mycket om att åka tåg och har gjort det mycket i sina dar.

Anf. 88 HELENA LEANDER (mp) replik:

Herr talman! Jag kan inte låta bli att hoppa in där det föregående replikskiftet slutade. Om Kristdemokraterna menar att det är omoraliskt att trafiken ska vara med och betala sina samhällskostnader blir jag lite oroad över Kristdemokraternas syn på etik och moral.

Jag tycker att det är fullt rimligt att människor som åker bil och bidrar till klimatförändringarna också är med och betalar för det. Och ärligt talat: De som åker mest är inte den ensamstående åttabarnsmamman, utan det är den högavlönade mannen som bor någonstans här utanför Stockholm – i Lidingö, Täby eller vad det nu må vara. Jag tycker faktiskt inte att det är en dålig fördelningspolitik att han får vara med och betala mer. Vill man gynna låginkomsttagarna är det helt andra åtgärder det handlar om. Då handlar det mer om att satsa på kollektivtrafiken och för den delen att ha kvar det glesbygdsavdrag som gynnar glesbygdsbor som måste åka bil, som regeringen nu vill ta bort.

Jobbavdraget har vi redan pratat om och konstaterat att det är en väldigt ovetting fördelningspolitik, så det ska jag inte säga mer om. Däremot kan jag inte låta bli att fascineras lite grann över regeringens sätt att skapa nya jobb genom att gynna specifika grupper. Exempelvis ska man få pensionärer att jobba längre genom att ha lägre arbetsgivaravgifter för dem, vilket kanske innebär att de jobbar lite längre – och de ungdomar som vill in på arbetsmarknaden kan inte få de jobb som de skulle ha fått annars. Då sänker man arbetsgivaravgifterna för ungdomar också, vilket gör att när den ungdom som lyssnade på talet om att det ska löna sig att utbilda sig och tog en högskoleexamen kommer ut på arbetsmarknaden så gick jobbet till den ungdom som fortfarande var under 24 år och fick del av den lite lägre arbetsgivaravgiften i stället. Det enda som händer är att man skyfflar om jobben. Vill man skapa jobb på riktigt är det bättre att sänka arbetsgivaravgifterna generellt, såsom Miljöpartiet föreslår.

Sedan var det det där med fastighetsskatten. Jag tar det jättkort. Kristdemokraterna ville ju att man skulle sänka fastighetsskatterna på kommersiella lokaler så att den blir lika stor över hela landet. Hur skulle det gå för dina lanthandlare i Dalarna, Lennart Sacrédeus, där fastighetsskatten i dag är mycket lägre än de 63 kr som ni föreslår?

Anf. 89 LENNART SACRÉDEUS (kd) replik:

Herr talman! Jag kan ta den sista frågan först, den om lanthandlarna i Dalarna och kostnaderna för kommersiella fastigheter. Jag kan säga att jag inte kan svara på den, och då ska jag inte försöka svara på den heller! Tyvärr är det alltför få lanthandlare kvar i Dalarna.

Vad gäller det omoraliska i att ha skatt på skatt är det klart att staten har tjänat stora belopp på att energikostnaderna har stigit. Därmed har energiskatterna stigit och ovanpå det moms. Att ha ett självgenererande skattesystem som på det här sättet genererar större och större intäkter till staten, eller, om vi ska se det från våra uppdragsgivares sida, gör att det blir större och större kostnader för medborgarna, det kan man ha rätt att ifrågasätta på även etiska och moraliska grunder.

Jag vet inte om Helena Leander gjorde en felsägning när hon talade om åttabarnsmamman. Det var hon som inte åkte särskilt mycket bil, utan det gjorde den rike mannen i storstaden. Jag är säker på att åttabarnsmamman kör väldigt mycket bil. Det är många barn att skjutsa. Även en trebarnspappa har många barn att skjutsa. Det här är alltså någonting som berör vanliga inkomsttagare i väldigt hög grad. Men jag gillade exemplet med åttabarnsmamman.

Jobbavdraget gick Helena Leander väldigt kort in på, och det kanske jag kan förstå, eftersom det är väldigt bra. Därför är det kanske inte där man i första hand sätter in kritiken.

När det gäller pensionärer och ungdomar tycker jag att det är olyckligt att sätta grupp mot grupp, men är det någon grupp som i det svenska samhället inte har haft den roll de borde ha så är det de äldre. Jag menar att deras erfarenhet och deras kunnande vad gäller både yrkeslivet och samhället är värdefulla. Se bara på representationen av äldre ledamöter i den här kammaren. Nu är det inte många som är närvarande här, men det är inte många som är över 70 år som är ledamöter av den här kammaren. Det är klok politik att göra det mer attraktivt för äldre över 65 att jobba.

Anf. 90 HELENA LEANDER (mp) replik:

Herr talman! Det är inte jättemånga i min ålder här heller – utom på åhörarläktaren, där det sitter en skolklass på besök. Jag tackar för det i alla fall, så jag inte behöver känna mig så konstig.

Självklart ska vi ta till vara äldres erfarenhet. Det är ju jättebra. Många äldre har mycket att komma med. Men behöver vi då särskilt sänka arbetsgivaravgiften för dem och i så fall – vilket du säger att du inte vill göra – ställa grupper mot varandra?

Jobbavdraget har vi redan varit inne på. Det ger ju mest till dem som har mest. Miljöpartiet sänker i stället grundavdraget för alla låg- och medelinkomsttagare, inte bara för dem som har ett jobb utan också för sjukpensionärer, pensionärer och de andra som får vara med och betala för er finansiering av jobbavdraget. Det tycker vi är en bättre fördelningspolitik.

Jag uppskattar att du säger ärligt som det är med fastighetsskatten, att det inte är så lätt att veta. Jag kan bara kort säga att 111 kr per kvadratmeter ligger normal fastighetsskatt på här i Stockholm. Folk kommer att vara jätteglada att få 63 kr i stället, som var det kristdemokratiska förslaget. Men överallt annars är skatten lägre, till exempel 26 kr i Gävleborg, där den är lägst. Tack och lov stod det inte specifikt om just fastighets-

skatten på kommersiella fastigheter i budgeten, så jag skulle vilja fråga Lennart Sacrédeus om det innebär att ni har tagit tillbaka den?

Jag går tillbaka till åttabarnsmamman. Det är inte jättemånga som har åtta barn, och kanske måste man då ha en bil. Men det jobbiga är att man kanske inte har råd om man är ensamstående mamma, och det kanske inte är just ensamstående mammor som kommer att gynnas mest av ert budgetförslag. Det är ju snarare de höglönlade männen som har råd att åka bil.

Anf. 91 LENNART SACRÉDEUS (kd) replik:

Herr talman! Varmt tack till Helena Leander för de här frågorna.

Den kristdemokratiska hållningen vad gäller fastighetsskattens avskaffande handlar både om att den hör hemma i kommunen och att den ska vara lägre generellt – en låg kommunal avgift – och vi har också ifrågasatt den etiska grundsatsen för att man beskattar fiktiva värden som inte är realiserade. Om vi får leva och ha hälsan under den här mandatperioden så kommer fastighetsskatten att kommunaliseras under de här fyra åren.

När det gäller jobbavdraget välkomnar vi kristdemokrater att ni i Miljöpartiet på en hel del punkter har en annan skattepolitik än Vänsterpartiet och också Socialdemokraterna. Vi har noterat att ni tycker att det är rimligt att man inte har en särskild avdragsrätt för just en typ av medlemskap i en viss typ av förening. Där stöder ni regeringens linje.

Ert grundavdrag är för alla. Vi har riktat det mot dem som är i arbete, och det är ett medvetet val. Visst är det ett medvetet val, och det gör ni också. Vi vill särskilt belöna människor som har jobb. Det ska löna sig mer att arbeta. Skillnaden mellan att vara i arbete och att inte vara i arbete blir de facto större. Man kan ha synpunkter på detta. Man kan tycka att det är fel. Men vi har gått till val på att det ska löna sig mer att arbeta, och då måste vi förverkliga den politiken.

Herr talman! Jag får tacka Helena Leander för de här frågorna, men jag har i rådande läge inte mer att tillägga utan avslutar mitt inlägg här.

Anf. 92 CARINA MOBERG (s):

Herr talman! Jag satt på rummet och lyssnade på den här intressanta debatten och hörde Lennart Hedquist, skatteutskottets ordförande och moderat från Uppsala, vifta bort farhågorna kring att avtrappningen av räntebidrag och slopat investeringsstöd till bostäder skulle innebära problem för planerad bostadsproduktion. Jag vill därför, för att beslutsunderlaget för oss alla ska vara så tydligt som möjligt, bidra med att berätta om den uppvaktning om avhölls under civilutskottets utskottssammanträde den 28 november i år. Uppvaktade gjorde bland annat Uppsala kommun, Uppsala universitet och Uppsala studentkår. Delegationen leddes av Lennart Hedquists partivän, den moderata kommunstyrelseordföranden i Uppsala, som heter Gunnar Hedberg. Tillsammans med de andra vädjade han om att det åtminstone skulle införas någon form av övergångsregler beträffande det statliga stödet till bostadsproduktion.

Man vill införa övergångsregler av en rad skäl. Jag tänkte nämna några. Man anser att detta bör gälla projekt som har varit i gång under lång tid och som har projekterats utifrån nuvarande stödsystem, där årsskiftesbilan, som man skriver, slår särskilt hårt, socialt mot bostadssö-

kande och ekonomiskt mot befintliga hyresgäster. Man anser att övergångstiden bör vara minst ett halvår. En snabb undersökning visar att det i de studentbostadsprojekt som kan komma i fråga rör sig om 1 000 lägenheter: 200 i Lund, 250 i Göteborg, 450 i Uppsala och några utöver detta.

Studenterna beskriver hur man under sex år har arbetat hårt för att planera och genomföra de så behövda och efterfrågade ungefär 450 lägenheter som det är tal om i detta fall. Studenterna har lagt ned egna pengar och mycket arbete i detta. De har involverat många människor och är oerhört frustrerade och mycket oroliga – med fog, kanske jag kan få tillägga – över att stupa på mållinjen. De klarar inte den kostnadsökning som 500 kr mer i månadsavgift skulle innebära om de inte fick ta del av de befintliga statliga stöden.

Så framställer delegationen problembilden. Man har valt rubriken Om bilan faller den 1 januari 2007, och naturligtvis hävdar man att det slår särskilt hårt mot Uppsala. Studentbostadsprojekt stoppas; jag ska för säkerhets skull nämna tre exempel, nämligen Observatoriet, Ekeby och Majklockan. Flerbostadsprojekt faller bort. Dynamiken på bostadsmarknaden minskar. Nuvarande hyresgäster får betala nedlagda kostnader. Uppsalas rykte som bristort minskar intresset för att söka utbildningar och etablera och utvidga företag. De studiesociala förhållandena försämrats och så vidare.

Dumheter, säger Lennart Hedquist. Menar du att företrädare för Uppsala kommun, din partivän och kommunstyrelsens ordförande Gunnar Hedberg, ljuger eller inte har förstått? Eller har han rätt i att förslagen i den här delen är dåligt analyserade och dåligt beredda? Det tror nämligen jag.

Herr talman! Jag återkommer till denna del av debatten när civilutskottet debatterar utgiftsområde 18. Jag ville dock delta även i den här debatten för att vi alla ska få en så bra helhetsbild som möjligt så att vi kan fatta kloka beslut.

Jag har inga andra yrkanden än de socialdemokrater som varit uppe i debatten före mig.

Anf. 93 LENNART HEDQUIST (m) replik:

Herr talman! Jag var nog ganska tydlig i mitt anförande. Självfallet försöker de som berörs av förändringar i lagstiftningen åstadkomma förbättringar. I det här fallet är det fråga om att man vill ha en förlängning av det investeringsstöd till vissa mindre hyresbostäder och studentbostäder som funnits; där går ju tiden ut den sista december om det inte förlängs.

Det har under lång tid stått fullständigt klart att alliansens partier inte skulle förlänga detta, liksom att det skulle ske räntebidragsförändringar. Det ingår i en helhet när vi genomför de skatteförändringar som innebär skattesänkningar för vanliga inkomstlägen.

Låt mig säga att jag förstår att man från byggherrarnas sida sätter press på Uppsala kommun, att universitetet naturligtvis ställer upp för att få dessa villkor för nya studentbostäder och att civilutskottet därför uppvaktas. Det är dock bara att konstatera att Gunnar Hedberg och övriga i delegationen vetat om detta under ganska lång tid.

Jag vill också säga att de här projekten inte står och faller med den bila som det talas om. Bostadsefterfrågan i Uppsala är sådan att dessa bostäder ändå kommer att byggas. Sedan kan det finnas en tvekan hos vissa byggherrar. De kanske inte fullföljer projektet om ett par studentbostadsstiftelser känner tvekan, men då finns det säkert andra byggherrar som är beredda att bygga på området där det redan föreligger en detaljplan.

Anf. 94 HELENA LEANDER (mp) replik:

Herr talman! Nu börjar vi röra oss bort från skatteområdet, men som uppsalabo och till ganska nyligen student kan jag inte hålla mig från att delta i debatten.

Lennart Hedquist säger att byggbolagen vetat om detta under lång tid. Ja, sedan regeringsskiftet den 18 september har de vetat att alliansen troligtvis skulle genomföra detta. Det tar dock lite längre tid än så sätta i gång ett byggprojekt. Jag tror att det rentav var förra året som kommunfullmäktige i Uppsala beslutade om detaljplanen för dessa ställen, om bygglov och allt sådant. Det känner Lennart Hedquist säkert utmärkt väl till. Att då behöva avbryta det hela i sluttampen är tråkigt för en ort som redan har en trängd bostadssituation för studenter.

Ja, det är brist på studentbostäder, och studenter har inte sådana ekonomiska marginaler att de kan köpa sig en bostadsrätt. På så sätt skulle ju marknaden lösa problemen. Sådana marginaler har inte studenterna, särskilt inte som regeringen, i motsats till bland annat Miljöpartiet, inte vill höja studiebidraget. Då hänger det på de i Lennart Hedquists ögon kanske futtiga kronorna. Det går inte att kränga bostäder som är så dyra att studenterna inte har råd att bo i dem.

Anf. 95 LENNART HEDQUIST (m) replik:

Herr talman! Jag vet inte om vi diskuterar att investeringsbidragen ska vara permanenta eller gälla under ytterligare ett halvår, som det nu har påtalats här. Oavsett om de permanentas nu eller inte handlar det om att bilan någon gång kommer att falla. Nu skulle de ju upphöra vid årsskiftet. Socialdemokraterna har hävdat att de skulle vara kvar ytterligare en tid, men från alliansens sida har vi varit mycket tydliga med att det inte skulle ske någon förlängning. Därför gäller det att i så fall komma i gång före årsskiftet.

Det finns mängder av projekt i Uppsala som under alla förhållanden kommer i gång efter årsskiftet, och de kommer inte att vara föremål för den här typen av bidragsgivning. Jag kan bostadsmarknaden i Uppsala både beträffande hyresbostäder, studentbostäder, bostadsrätter och äganderätter, och bostadsproduktionen där står och faller inte med detta. Där emot är jag medveten om att det skulle kunna ha betydelse på andra håll där bostadsefterfrågan inte är tillräckligt stark.

Jag vill framhålla att det är viktigt att byggherrar tänker igenom projektet och huruvida det finns en sådan bostadsefterfrågan att man bör igångsätta dem. Man ska inte vara beroende av dessa bidrag för igångsättande utan av att folk vill bo där man bygger.

Anf. 96 HELENA LEANDER (mp) replik:

Herr talman! Nu är det ju inte bara fråga om de tillfälliga stöden som ska avvecklas utan summan av regeringens hela politik på området gör att bolagen känner att de inte kommer att klara av det. Det tycker jag är tråkigt. Visst skulle man önska att studenterna hade råd att efterfråga dyrare bostäder, men det har de inte – tyvärr.

Anf. 97 LENNART HEDQUIST (m) replik:

Herr talman! Jag vet inte riktigt hur man beräknat kalkylerna för det aktuella projektet, men jag känner till projekt i Uppsala som inte fått en enda krona i investeringsbidrag, eller bidrag för studentbostadsbyggande, och de har betydligt lägre kostnader än motsvarande studentbostäder som till exempel Uppsalahem har genomfört. Det innebär alltså att det i första hand handlar om att bygga på ett sådant sätt att man får ned kostnaderna och gör bostäderna attraktiva för de människor som efterfrågar dem.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 11 §.)

7 § Nya kapitaltäckningsregler

Föredrogs
finansutskottets betänkande 2006/07:FiU7
Nya kapitaltäckningsregler (prop. 2006/07:5).

Anf. 98 LARS ELINDERSON (m):

Herr talman! Det har varit en lång dag och en lång talarlista i det tidigare ärendet. Jag tror att de flesta av kammarens ledamöter är tacksamma över att talarlistan i detta ärende inte är lika lång.

Att helt avstå från att klargöra betydelsen av fasta regler på finansmarknaden, även om vi är eniga om betänkandet, skulle kännas fel. Det här är ett viktigt betänkande, och det är en viktig positiv signal att enighet i denna fråga är så stor. Fasta och tydliga spelregler är en av förutsättningarna för att vi ska ha stabilitet på de finansiella marknaderna. Stabilitet i sin tur är den bästa garantin för en positiv utveckling.

Det påverkar inte bara aktörerna på finansmarknaden utan också samhället i övrigt och ytterst också oss som medborgare. Alternativet till fasta spelregler – i Sverige, inom EU och i industrivärlden i övrigt – är att aktörerna själva utformar sina spelregler. Det innebär att man också riskerar otydlighet, osäkerhet och bristande förutsägbarhet för hela samhällsekonomin.

Kravet på kapitaltäckning innebär att kreditinstitut och värdepappersföretag måste hålla en viss miniminivå på sitt eget kapital. Kapitalet ska utgöra en buffert och täcka risker för oväntade förluster. Syftet med reglerna är att öka den finansiella motståndskraften hos de finansiella företagen och på så sätt värna finansiell stabilitet. Samtidigt skyddar man samhällsekonomiska funktioner, och man når ett ökat kundskydd eftersom detta minskar risken för att finansiella företag ska falla i sina åtaganden gentemot kunderna.

Regler om kapitaltäckning syftar till att skydda mot olika typer av risker. Redan tidigare lagstiftning reglerade hur företagen skulle hantera sina kreditrisker och sina marknadsrisker, det vill säga risken för att en part i en transaktion inte uppfyller sina åtaganden och risken för att marknadsvärdet på en tillgång förändras i en oönskad riktning.

I den nya lagstiftningen tillkommer att företagen också måste beräkna och täcka sin operativa risk, det vill säga risken för att förluster uppstår på grund av systemfel eller mänskliga fel, till exempel bristfälliga interna system eller misstag från personalens sida. I begreppet operativ risk ligger också rättslig risk, till exempel att ett domslut i en tvist går emot ett företag och leder till betalningsskyldighet mot en annan aktör.

I arbetet med den nya lagstiftningen har regeringen på olika sätt be-lyst hur olika grupper påverkas av de nya reglerna. Bland annat konstaterar man att de metoder för att beräkna risker som anges i lagen leder till en viss ökad differentiering i riskbedömningen, vilket kan medföra olika kreditkostnad för olika låntagare.

De nya reglerna föreskriver att kreditrisken för lån till hushåll ska ges lägre riskvikt än i de nuvarande reglerna. Det innebär att hushållskrediter ses som mindre riskfyllda och leder till att bankerna behöver fördela mindre kapital för att täcka den risk som uppkommer. Detsamma gäller för lån till hushåll med fastigheter – bostadsfastigheter eller andra fastigheter – som säkerhet. Följden av de nya reglerna blir därför att bankernas kostnader för sådan utlåningsverksamhet minskar, vilket möjliggör lägre räntekostnader och andra kostnader för kunden.

De föreslagna reglerna innebär också förbättringar för små och medelstora företag. Här är man lite säkrare. Man vilar också på utredningar som har gjorts inom EU-kommissionen. Även EU-kommissionen har gjort en studie över de nya kapitaltäckningsreglerna och effekterna för små och medelstora företag. Enligt den studien bör de nya reglerna innebära en svagt positiv effekt för små och medelstora företag eftersom kapitalkraven på lån till dem kommer att minska.

Däremot kommer reglerna sannolikt att leda till en ökad konkurrens på bankmarknaden. Det är en konkurrens som kommer att vara till de större bankernas fördel, eftersom större institut kan använda sig av mer komplicerade riskberäkningsregler i stället för de schablonregler som förmodligen kommer att tillämpas av små banker och därmed också kunna vara tydligare och få lägre kapitalkrav, vilket innebär att större banker kommer att ha lättare att hålla en lägre konkurrenskraftig ränta när det gäller kommersiella krediter.

Regeringen har aviserat att det nya regelverkets effekter på riskkapitalförsörjningen och tillgången på hushållskrediter i glesbygdsregioner ska tas upp i den utvärdering av lagen som kommer att göras. Utskottet har betonat vikten av detta.

Herr talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag i betänkande nr 7.

Anf. 99 ULLA ANDERSSON (v):

Herr talman! Lars Elinderson sade att han trodde att kammaren skulle vara glad över att det bara var två talare anmälda i det här ärendet. Jag tycker att kammarens ledamöter ska vara glada för att de har sluppit att läsa de här direktiven.

När jag började läsa frågade jag mig om det kunde vara något fel på mig. Det var väldigt svårt att förstå vad det stod. Men till min lättnad kunde jag i Lagrådets remissvar se att detta direktiv precis som övriga EU-direktiv är så tekniskt, komplicerat och svårt att förstå att man inte vet hur man ska handlägga ärendet. Detta visar på en del av problematiken med det svenska EU-medlemskapet.

Reglerna är mycket komplexa, svårgenomträngliga och till stor del nästan obegripliga för alla utom en liten krets av specialister. Samtidigt vet vi att regelverket kan få stor betydelse för oss vanliga småsparare, småföretagare och husägare. Därför är det desto mer oroande att det nästan helt saknas demokratisk insyn i det förarbete som har pågått med detta direktiv, precis som med övriga direktiv.

Först har en bank i Basel varit med i arbetet. Sedan har regeringen i Bryssel förbundit sig att följa det här direktivet. Vad som har föregått däremellan vet vi ingenting om. Däremot vet vi att vi får nya spelregler för bankerna och deras kunder – utan att väljarna själva på något sätt har fått påverka det, och inte heller deras folkvalda.

Som jag sade tidigare har regeringen bedömt att det här ärendet är så komplext att man har överlämnat en stor del av beslutandemakten till Finansinspektionen. Lagrådet säger att detta är mycket tveksamt och tangerar gränsen för hur mycket makt som får överföras från regeringen till myndigheterna.

Lagrådets uttalanden visar på en annan långtgående effekt av EU-medlemskapet, nämligen att direktiven, som blir en del av de förhandlingar som har uppkommit, blir mycket komplexa och svåra att införa i vår lagstiftning. Vi har en lagstiftningsmodell som har varit väl förankrad i samhällets institutioner och uppvisar – numera i allt mindre omfattning – en hög grad av spårbarhet. Demokratin urholkas, och medborgarnas tilltro till lagstiftningen kommer på sikt att minska.

Vilka som bär ansvaret för lagstiftningen är en fråga som det blir allt svårare att svara på. Beslutandemakten kommer allt längre bort. Sverige har redan avhänt sig makten över finansmarknadslagstiftningen. Utifrån ett sådant perspektiv blir frågan vilken tillsynsmyndighet som ska övervaka ett visst institut närmast en fråga om lämplighetsöverbägande.

Vänsterpartiet är starkt kritiskt mot utvecklingen i riktning mot ökad överstatlighet i EU. Vi motsätter oss den gradvisa försvagningen av den nationella självbestämmanderätten.

Beroende på hur kapitaltäckningsreglerna tolkas och tillämpas kan lånemöjligheterna för vissa hushåll liksom möjligheterna att få tillgång till riskkapital för småföretag försämrats när de nya reglerna införs. Osäkerheten om reglerna är ganska stor. Det gäller särskilt för småhushåll, som redan har det ekonomiskt knapert, och för småföretag i glesbygd och i ekonomiskt missgynnade regioner.

Regeringen anför i propositionen att det troligtvis kommer att leda till lägre kostnader för hushåll och för små och medelstora företag. Förhoppningsvis kommer bankerna att tillåta det. Bankerna är ju inte precis kända för att ha billiga tjänster till kunderna.

Uppskattningen utgår från ett helhetsperspektiv där man inte ser enstaka, mindre enheter. Reglerna innebär att man i större utsträckning än i dag kan ta ut olika räntor beroende på olika inkomst och beroende på var företagen ligger.

Det är lite oroväckande. Skulle det bli så får det också samhällsekonomiska konsekvenser. Vi vill också att hela Sverige ska leva.

Det är ganska tveksamt att införa reglerna utan att vi egentligen vet vilka konsekvenser det får. Jag är emellertid glad över att utskottsmajoriteten i betänkandet har skrivit in att man tänker följa upp konsekvenserna utifrån detta perspektiv. Det är något som Vänsterpartiet lyft upp i utskottet. Vi får se vad som faktiskt händer.

Visst måste det vara ganska många som känner en oro över hur vår lagstiftning påverkas i slutna rum där vi inte har någon insyn, inte vi folkvalda och ännu mindre de som lever i det här landet. Det är regler som vi sedan får följa och måste hantera på något sätt. Vilka ska vi ställa till ansvar? Ansvarsutkrävande är en väldigt viktig del av demokratin.

Herr talman! Jag får tacka för ordet. Vi får se om det är några flera som vill diskutera kapitaltäckningsdirektiv, eller som har tagit sig igenom luntan.

Anf. 100 LARS ELINDERSON (m) replik:

Herr talman! Man kan i och för sig tänka sig att man har principen att ju mer komplicerade frågor vi diskuterar, desto mindre bestämmer vi oss för att besluta om. Invändningen att det är en komplicerad fråga leder i varje fall inte mig till slutsatsen att det inte är ett viktigt område som riksdagen och för den delen också EU borde ha en uppfattning om.

Alternativet till att vi fattar beslut om att införa lagar inom området är att bankerna och aktörerna själva bestämmer om spelreglerna och kraven på kapitaltäckning. Den bank i Basel som Ulla Andersson hänvisade till är en organisation av världens affärsbanker. Den har kommit överens om spelregler som bildar grunden till de direktiv som EU-kommissionen och rådet har skickat vidare till oss för ett genomförande i Sverige.

Jag håller med om att det är komplicerat. Jag vet att de svenska bankerna har suttit i ett par års tid och försökt att analysera konsekvenserna i Sverige. Men att med det som utgångspunkt hävda att vi inte borde reglera det med en svensk nationell lag tycker jag är en lite konstig slutsats. Ännu konstigare tycker jag det är att inte hävda att vi borde ha en internationell lagstiftning som reglerar en marknad som i dag är så tydligt internationell som den finansiella marknaden är.

Vi kommer inom något år att få ta ställning till andra komplicerade områden, något som jag tror att Ulla Andersson kommer att välkomna. De innehåller om möjligt ännu mer komplicerade detaljer, till exempel kemikaliedirektivet, som kommer att leda till svensk lagstiftning. Åtminstone för oss som inte är kemiingenjörer kommer det att vara ännu mer komplicerat. Det kommer ändå inte att leda mig till att skriva en reservation mot de förslagen, utan det är innehållet som är det väsentliga.

Anf. 101 ULLA ANDERSSON (v) replik:

Herr talman! Nu tror jag att Lars Elinderson missförstod mig med flit. Det jag sade var inte alls det du påstod att jag sade. Att lagstiftning är komplicerat är ganska självklart. Det ska vara rättssäkert och människor ska kunna förstå och följa med.

Men lagstiftning måste också handla om att medborgarna kan vara med och påverka lagstiftningen. Om det fattas beslut som ska gälla i vårt land i slutna rum någon annanstans, utan att vi vet vad våra företrädare

har sagt eller försökt att påverka, känner jag en viss oro. Den oron tror jag att det är många som delar.

Att vi ska ha en internationell lagstiftning som på olika sätt försöker balansera finansmarknaden kan väl vara bra. Men då ska det ske genom mellanstatligt samarbete i öppna forum där respektive riksdag kan vara med i hela processen och vara med och påverka.

Nu är vi med i ett beslutsforum där handelshinder är den största frågan. Man får inte sätta upp regler som på något sätt kan undergräva handeln. Frågan är om det är vad vi ska förhålla oss till i en lagstiftning.

För mig är frågan ganska grundläggande. Oavsett om det är ett fördrag som jag som vänsterpartist skulle tycka jättebra om eller inte bra om är demokratifrågan avgörande. Demokratien undergrävs ständigt i det förfarande vi har i dag.

Anf. 102 LARS ELINDERSON (m) replik:

Herr talman! Min uppfattning är i varje fall att det demokratiska underskottet är väsentligt större när bankerna sätter sig och gör upp spelreglerna sinsemellan än det demokratiska underskottet är när besluten fattas i Bryssel.

Anf. 103 ULLA ANDERSSON (v):

Herr talman! Man kan ha mellanstatligt samarbete som fungerar mycket väl där olika folkvalda kan mötas och i sina respektive forum vara med och påverka den lagstiftning som sker. Det har vi inte kunnat göra i det här fallet. Det är ett stort demokratiskt problem. Det skulle vara klädsamt om ni skulle kunna erkänna det. Det skulle kanske kunna öppna för bättre EU-debatt också i denna sal. Det är något som vi skulle tjäna på. Det är lite märkligt att ni själva säger: Vi vet inte hur direktiven kommer att påverka oss. Det säger egentligen ganska mycket. Jag är åtminstone glad för att ni tänker följa upp det.

Överläggningen var härmed avslutad
(Beslut fattades under 11 §.)

8 § Riksrevisionens årliga rapport 2006

Föredrogs
finansutskottets betänkande 2006/07:FiU8
Riksrevisionens årliga rapport 2006 (redog. 2006/07:RRS1).

Förste vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 11 §.)

Föredrogs
finansutskottets betänkande 2006/07:FiU11
Tilläggsbudget 2 för 2006 (prop. 2006/07:1 delvis).

*Tilläggsbudget 2
för 2006*

Anf. 104 ANNA LILLIEHÖÖK (m):

Herr talman! Jag ska nu ge en kort beskrivning av finansutskottets betänkande *Tilläggsbudget 2 för 2006*, som kammaren ska diskutera. Finansutskottet föreslår att riksdagen beslutar om förändrade anslag som avser kostnader under innevarande år och förändrade bemyndiganden som avser beslut som fattas i år men som ger kostnader under år framöver med totalt 6 066 miljoner kronor.

Om förutsättningarna för statens verksamheter och anslag ändras under budgetåret har regeringen således möjlighet att begära att riksdagen beslutar om ändrade anslag. Begäran om tilläggsanslag ska vara väl motiverad, vilket utskottet påminner om i betänkandet.

På förekommen anledning tar utskottet återigen upp att det är oacceptabelt att statliga verksamheter gör framtida åtaganden utöver bemyndiganden som beslutas av riksdagen.

Budgeten för år 2006 beslutades i december förra året. Exempel på förutsättningar som har förändrats sedan dess där tilläggsanslag föreslås är ökade anslag till rättshjälp på grund av ett ökat antal rättsfall och ökade anslag för ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands, då krisen i Libanon medfört höga kostnader för att evakuera svenskar från området.

I betänkandet föreslås också att EU:s gårdsstöd tidigareläggs så att Sveriges bönder får sina pengar före årsskiftet. Det innebär att man går tillbaka till den tidigare ordningen som gör att bönderna får sina pengar samma år som bidraget avser.

Till betänkandet finns två reservationer.

Anf. 105 HANS HOFF (s):

Herr talman! Svensk ekonomi står i dag mycket stark. Vi får sannolikt gå tillbaka till 1960-talet för att se så starka offentliga finanser som vi har i dag. Antalet nya jobb ökar kraftigt, och i år och nästa år antas att det skapas drygt 140 000 nya jobb i Sverige. Sverige har överskott i de offentliga finanserna. Statsskulden väntas i år vara under 50 % och minska kraftigt under de kommande åren. Detta kan jämföras med hur det var för tolv år sedan, då statsskulden var ca 80 % av bnp.

Tillväxten är hög såväl med svenska som med internationella mått mätt. Nyföretagandet är högt. Vi har låg inflation och låga räntor. Vi har hög produktivitet och löntagarna har reallöneökningar.

Enligt Världsekonometiskt forum hamnar Sverige på tredje plats när det gäller förutsättningar för företagets konkurrenskraft och hur gynnsamt företagsklimatet är. Man anser också att Sverige är ett av de länder som är bäst rustade för att hantera framtidens utmaningar i form av globalisering och teknisk utveckling. Sverige anses också som det land som näst efter USA har den största potentialen för utländska investeringar. Detta, herr talman, är en bild av Sverige som vi kan vara stolta över.

Herr talman! Tilläggsbudgeten innehåller ett stort antal förändringar som jag inte kommer att beröra. Jag kommer att uppehålla mig vid den reservation om gårdsstödet som vi socialdemokrater har. Att utbetalningen av gårdsstödet ska ske under slutet av året och inte nästkommande år har varit en fråga som har debatterats med stor hetta här i riksdagen. Det har varit en massiv kritik från de borgerliga partierna mot att stödet inte har betalats ut före jul. Orsaken till detta har tidigare varit att det inte har funnits möjligheter om man ska hålla sig till de restriktioner som finns i budgetlagen.

Som sagt har debatten i denna fråga varit het i kammaren, till exempel hösten 2004 då en borgerlig ledamot ansåg att regeringen tricksade med budgeten vilket drabbade jordbrukarna synnerligen hårt – till och med så hårt att de inte skulle kunna ha möjlighet att köpa julklappar till sina barn.

En annan borgerlig ledamot drog paralleller med kolgruvearbetare i förra Sovjetunionen som strejkade för att de inte fick ut sin lön. Att motsvarande förfarande sker i Sverige gör mig mörkrädd, konstaterade ledamoten.

Inte minst mot bakgrund av detta kunde man ha förväntat sig att den borgerliga regeringen skulle ha utbetalat gårdsstödet i år. Det ansåg dock inte den borgerliga regeringen i den budget vi nu debatterar trots att det finns möjligheter att göra så.

Detta föranledde oss socialdemokrater att väcka en motion där vi förslår att stödet betalas ut i år. Detta är baserat just på att det är ekonomiskt möjligt att göra det samt att det är angeläget att göra det, inte minst mot bakgrund av den mycket svåra skördesituation som tynger många lantbrukare ekonomiskt.

Herr talman! Finansutskottets beredning av denna fråga är minst sagt häpnadsväckande. Den borgerliga majoriteten avslod vårt förslag om utbetalning av gårdsstödet såväl i miljö- och jordbruksutskottet som i finansutskottet. I de handlingar som utskottsmajoriteten sände ut till finansutskottets ledamöter den 22 november, dagen före beslut, framgår att man avslår den socialdemokratiska motionen. Den borgerliga majoriteten motiverade avslaget med att det inte finns utrymme för att höja det aktuella anslaget utan att utgiftstaket samtidigt riskerar att överskridas. Den anser också att en tidigareläggning av stödet till december 2006 inte är möjlig eftersom det skulle äventyra statsfinanserna och därmed försätta lantbrukarna i en ännu värre situation än de i dag befinner sig i.

Samtidigt som majoriteten i finansutskottet klagör detta går jordbruksministern ut i ett pressmeddelande och säger att stödet visst ska betalas ut. Frågan klarnar något vid finansutskottets sammanträde den 23 november då den borgerliga majoriteten i ett rättelseblad konstaterar att enligt uppgifter som utskottet har inhämtat från Regeringskansliet visar de senaste prognoserna att budgeteringsmarginalen för innevarande år är tillräcklig för att rymma en utbetalning av gårdsstödet. Några sådana prognoser har icke redovisats för utskottet, och detta anser vi vara helt oacceptabelt.

Nu kommer gårdsstödet att betalas ut i år, vilket vi socialdemokrater föreslog. Det är bra. Men mot bakgrund av det schabbel som har varit i utskottet kan man ställa sig frågan om majoriteten i finansutskottet har grepp om landets ekonomi. Det finns fog för den frågan då man ena

dagen anser att ett beslut skulle äventyra svensk ekonomi för att nästa dag anse att det är helt möjligt att utbetala stödet med motiveringen att nya hemliga prognoser finns.

Herr talman! Vi behöver inte gå tillbaka så många år i tiden för att se en situation där statsfinanserna var helt sönderkörda. Så är det inte i dag. Ska det fortsatt finnas förutsättningar för en god och stark ekonomi i framtiden har riksdagens finansutskott en central roll. Det går inte att slarva och hafsa ihop motstridiga beslutsunderlag från den ena dagen till den andra. Den ena dagen påstår man att statsfinanserna skulle äventyras om pengarna betalades ut och nästa dag kommer man med rakt motsatt besked. Detta duger icke, herr talman. Det undergräver finansutskottets centrala roll i svensk ekonomi.

Herr talman! Mot bakgrund av det anförda yrkar jag bifall till reservationen.

Anf. 106 STEFAN ATTEFALL (kd):

Herr talman! Jag vill yrka bifall till finansutskottets förslag i betänkande FiU11 och kommentera två saker: Dels påpekas i betänkandet att redovisningen från regeringen när det gäller de tilläggsbudgetanslag som har föreslagits i budgetpropositionen inte är tillräcklig, dels understryks här det allvarliga i att en myndighet, i det här fallet Vetenskapsrådet, gör åtaganden utan grund i riksdagsbeslut.

Det här är kritik som har riktats tidigare från finansutskottet till den förra regeringen – att man gjort liknande dåliga redovisningar och att man också har haft myndighetsåtaganden som inte haft grund i riksdagsbeslut. Nu upprepas denna kritik från finansutskottet och vi utgår från att den nya regeringen nu kommer att lyssna på den kritiken, den kritik som alltså den förra regeringen inte lyssnade på. Vi kommer att följa upp de här frågorna, för att det underlag som riksdagen har ska vara korrekt och riktigt.

Herr talman! Jag vill kommentera gårdsstödet, som är den stora punkten i dagens diskussion. 2001 flyttade den dåvarande socialdemokratiska regeringen utbetalningen av EU-stöd till landets bönder från det innevarande året till året därpå. Det här har skapat en stark irritation; de pengar som avser ett visst år ska också betalas ut det året – det är en grundläggande princip, som Socialdemokraterna bröt mot därför att de inte hade kontroll över sina egna utgiftstak. Det är också så att många bönder upplever en svag likviditet vid årsskiftena. Det här innebär att man måste låna pengar över årsskiftet för att klara räkningarna.

I budgetpropositionen fanns inget förslag om att klara av den här ”återställaren”, som vi från den borgerliga sidan länge har krävt, eftersom vi inte hade tillräckligt underlag för att göra bedömningen om det fanns marginaler för detta. Det var också den princip vi höll på ända tills vi kunde göra bedömningen att det kan gå. Därför har det också i underlagsmaterialet i finansutskottet varit ett avslag på förslagen. Men när vi efter samtal och samråd med Regeringskansliet konstaterat att det finns marginaler har vi också kunnat verkställa detta.

Det är viktigt att komma ihåg: dels anslår vi de medel som det finns praktiska möjligheter att betala ut före årsskiftet, dels vill vi ha tillbaka den gamla ordningen och inte fortsätta med det tricksande mellan olika år som ingår i den socialdemokratiska motionen på området. Det innebär att

man ska betala ut i år – plötsligt är Socialdemokraterna måna om detta – men nästa år gör man inte det, och så fortsätter man med utbetalningar på fel sida om årsskiftena framöver. Det tricksandet avvisar vi bestämt och återgår till den gamla ordningen. Vi tar ett rejält kliv i den riktningen med dagens beslut med anledning av tilläggsbudgeten. Från och med nästa år ska ordningen vara återställd. Socialdemokraternas krokodiltårar i denna fråga är lite magstarka, om jag får uttrycka mig så.

Anf. 107 HANS HOFF (s) replik:

Herr talman! Finansutskottets ordförande säger att den förra regeringen tricksade. Man kan konstatera att den nuvarande borgerliga regeringen i så fall också tricksar. Syftet från regeringens sida i denna budget var inte att utbetala gårdsstödet i år, utan regeringens förslag var att det skulle utbetalas under nästa år. Om det är tricksande som den tidigare socialdemokratiska regeringen har ägnat sig åt så tricksar också den nuvarande borgerliga regeringen.

Jag har en fråga till finansutskottets ordförande om vad utskottsmajoriteten bygger den stora utbetalningen på. Vi tycker i och för sig att utbetalningen är riktig och föreslog också i vår motion att den skulle göras, för vi sade att det ryms i den budgeteringsmarginal som finns. Men man hänvisar till nya prognoser från Regeringskansliet.

De här nya prognoserna från Regeringskansliet är inte redovisade i finansutskottet. De är inte redovisade i det budgetbetänkande som riksdagen ska ta ställning till i dag. Här handlar det om tusentals miljoner kronor som riksdagen ska fatta beslut om.

Jag skulle vilja att finansutskottets ordförande redogör för den nya prognos som finns i Regeringskansliet och hur den skiljer sig från den prognos som budgeten bygger på, för den är bara en och en halv månad gammal.

Anf. 108 STEFAN ATTEFALL (kd) replik:

Herr talman! Den här regeringen och riksdagsmajoriteten tricksar inte med de här frågorna. Däremot har vi ärvt en problematik från den förra regeringen, och vår ambition har varit att försöka att så snabbt det går återställa gårdsstödet och de andra EU-bidragen till rätt sida om årsskiftet.

Men vi tar också ansvar för att klara budgeteringsmarginaler, utgiftstak och liknande saker. Därför var vi måna om att ha både hängslen och livrem för att vara säkra på att vi kan klara av detta, och i så fall se om vi kan klara av hela beloppet eller vilket belopp vi klarar av.

De bedömningar som har gjorts i samråd med Regeringskansliet och Finansdepartementet är att nu finns marginalerna för att göra den här utbetalningen. Det underlaget är betydligt gedignare och mer genomtänkt än det underlag som fanns i den socialdemokratiska motionen från oktober.

Anf. 109 HANS HOFF (s) replik:

Herr talman! Finansutskottets ordförande hänvisar till att det har tagits fram en ny prognos i Regeringskansliet när det gäller till exempel budgeteringsmarginalens storlek. Skulle han kunna säga hur budgeteringsmarginalen har förändrats gentemot den budgetproposition och det

tilläggsbetänkande som vi nu debatterar? Hur mycket större är budgeteringsmarginalen jämfört med den som finns i budgeten? Den är 7,8 i budgeten. Är den 9 eller 10? Vad är regeringens nya prognos? Riksdagen borde få kännedom om detta. Varför ska detta vara hemligt?

Anf. 110 STEFAN ATTEFALL (kd) replik:

Herr talman! Det handlar helt enkelt om att en ny regering har beräkningar på sitt bord, men man känner sig inte helt trygg för att man har genomlyst alla de kommande utgifterna under de månader som är kvar på året. I takt med att vi närmar oss årsskiftet ökar sannolikheten för att de beräkningar som finns håller också året ut. Det är nog ganska rimligt att en ny regering får chans att göra en sådan bedömning. När man har tittat närmare på de kommande utgifterna och vilka oförutsedda utgifter som finns i byrålädor och liknande saker kan man göra en bedömning och se om man i samråd med Jordbruksverket kan konstatera att man klarar av att betala ut ungefär 6 miljarder före årsskiftet. När vi har den övertygelsen och känner oss trygga med att de marginaler vi har håller, går vi till riksdagen – inte förr. Det är orsaken till att det i första läget föreslogs ett avslag på motionerna och nu är ett klartecken till utbetalning. Men det viktiga var också att införa en ny ordning och inte fortsätta med tricksandet över årsskiftena som ryms i det socialdemokratiska förslaget.

Anf. 111 ULF SJÖSTEN (m):

Herr talman! Tilläggsbudgeten innehåller en mängd olika ärenden, men jag kommer, som de både föregående talarna, att uppehålla mig vid gårdsstödet.

Moderaterna och Allians för Sverige jobbade under den förra mandatperioden för – och lovade också i valrörelsen – att spelreglerna för landets bönder ska vara tydliga, långsiktiga och förutsägbara. Bättre villkor för svenskt jordbruk är något som vi arbetat för under lång tid. Vi var, tillsammans med Sveriges bönder, upprörda över hur Socialdemokraterna hanterade utbetalningen av EU-stödet när de senarelade den för att klara utgiftstaket.

Herr talman! Det var givetvis orimligt och ett tecken på dålig ekonomisk framförhållning från Socialdemokraterna när de tvingade Sveriges bönder att ensamma ta huvudansvaret för att statsbudgetens utgiftstak skulle hållas. Men från och med i år är detta bara ett minne från en sämre tid med en s-regering som inte lyssnade till de svenska jordbrukarna och deras behov. Efter att riksdagen har behandlat tilläggsbudgeten i dag och fattat beslut kan utbetalningen av ca 6 miljarder kronor göras till landets bönder i slutet av denna månad.

Herr talman! Att lasta bönderna med ansvaret för utgiftstaken var, som sagt var, fel. Därför lovade vi att ändra utbetalningen av EU:s jordbruksstöd så snart som ekonomin möjliggjorde det. Redan i år finns det ekonomiska utrymme, och därmed kommer alliansregeringen att från och med i år se till att svenska jordbrukare får utbetalning av EU-stödet på rätt sida årsskiftet. Utbetalningen kommer att ske före årsskiftet även de kommande åren för att ge jordbruket stabila och förutsägbara villkor.

Men, herr talman, vi är inte nöjda enbart med detta. Utvecklingen inom jordbruksområdet kommer att fortsätta, och de kommande stegen

kommer bland annat att skapa lika konkurrensvillkor samt minska det regelkrångel och den byråkrati som drabbar jordbruket.

Herr talman! Man kan konstatera att Göran Persson i Stjärnhov, före detta statsminister, och Pär Nuder, före detta finansminister i den socialdemokratiska regeringen, väckte en motion, som Hans Hoff så nogsamt har påtalat, i ett ärende där man kan säga att de hade gemensam vårdnad om det dåliga tillvägagångssätt som vi hade tidigare i Sverige när det gällde just stödet till landets jordbrukare. Det gjorde man så snart man hade förlorat regeringsmakten. Jag ska inte kommentera det ytterligare, herr talman. Jag gör bara ett konstaterande att så gick det här till.

Herr talman! Jordbrukare ska syssla med det som de kan bäst, och det de kan bäst är djur och jord, inte onödigt pappersarbete. Den frågan kommer vi i Allians för Sverige att arbeta med mycket aktivt under de fyra år som den här mandatperioden omfattar.

Herr talman! Med detta vill jag yrka bifall till förslaget i betänkande FiU11 och avslag på reservationerna.

I detta anförande instämde Ann-Charlotte Hammar Johnsson och Göran Pettersson (båda m).

Anf. 112 HANS HOFF (s) replik:

Herr talman! Jag tror inte att Göran Persson har undertecknat motionen om utbetalning av gårdsstöd under innevarande år som vi har väckt i samband med tilläggsbudgeten, utan det är ledamöterna i finansutskottet och miljö- och jordbruksutskottet som har gjort det. Det kan nog vara bra att få det till protokollet.

Den stora skillnaden är att vi anser att det finns möjligheter med de budgeteringsmarginaler som finns att göra en utbetalning i år. Vi anser att det är oerhört angeläget, inte minst mot bakgrund av den mycket svåra skördesituation som drabbat väldigt många lantbrukare ekonomiskt hårt. Samtidigt hör vi återigen en väldig kritik mot den tidigare regeringens hanterande av den här frågan där man har utbetalat stödet året efter.

Men den kritiken faller ju tillbaka på er själva. Er egen regering föreslår ju det i den budget som riksdagen nu ska behandla. Ni var ju själva så sent som för 14 dagar sedan också inne på den linjen att det inte skulle utbetalas i år i och med att ni ville avslå vår motion. Jag tror att det vore bra om man hade rätt tonläge i debatten om de här frågorna.

Anf. 113 ULF SJÖSTEN (m) replik:

Herr talman! Jag tycker för min del att tonläget i debatten under hela dagen har varit synnerligen gott. Jag tror att vi har fått fram våra politiska skiljaktigheter på ett bra sätt för alla dem som har lyssnat och för dem som läser våra protokoll i efterhand.

Detta var ett felaktigt system, Hans Hoff. Det är det vi kritiserar. Det var ett system som ni administrerade. Ni lade fram förslaget och såg till att det blev på det här sättet. Det handlar också om prioriteringar. Ni handhade en stor statsbudget där detta var en post. Ni hade makt och möjlighet att faktiskt förändra detta. Att bara säga att det inte gick är att ta väldigt lätt på den här frågan, tycker jag.

Anf. 114 HANS HOFF (s) replik:

Herr talman! Men själva poängen är ju att detta har kritiserats av borgerliga riksdagsledamöter under årtal, som jag också refererade till i debatten.

När vi får en borgerlig regering, vad gör den då? Ändrar den på detta? Läger den fram ett förslag att det ska utbetalas? Nej, den lägger inte fram det förslaget. Eller hur? Det är ju precis så läget är. För 14 dagar sedan var det inte bara regeringen som inte ville betala ut gårdsstödet innevarande år. Det var också en majoritet där Ulf Sjösten ingår i finansutskottet som inte heller ville betala ut stödet. Så en hel del av den här kritiken faller ju direkt tillbaka på Ulf Sjösten själv.

Anf. 115 ULF SJÖSTEN (m) replik:

Herr talman! När det gäller kritiken mot det här systemet har ju den framförts från landets bönder, skulle jag vilja påstå, i första hand. Sedan finns det ett antal politiska partier. Allians för Sverige har sagt att det här är ett dåligt system: Vi förstår er oro. Men det är framför allt landets bönder som har fått oerhört stora problem för att de inte har fått ut sina pengar. Bonden nere i Holsjunga i mina trakter i Sjuhäradsbygden fick gå och låna för att betala sin dieslräkning, fick gå till banken och låna pengar för att betala sin dieslräkning när han hade inestående pengar. Den mannen var upprörd. Jag förstår den upprördheten. Ni har uppenbarligen aldrig förstått den upprördheten, Hans Hoff.

Anf. 116 ROGER TIEFENSEE (c):

Herr talman! En tilläggsbudget på hösten, tilläggsbudget 2, brukar inte vara så upphetsande. Den brukar inte leda till så mycket debatt. Vi har en rejäl debatt om hårklyverier här.

Men den här tilläggsbudgeten innehåller faktiskt en viktig och principiell förändring, att EU-ersättningarna till landets lantbrukare betalas ut rätt år i stället för året efter. Det gäller inte bara den här tilläggsbudgeten utan avsikten är att det ska vara så i fortsättningen också.

Det är särskilt viktigt i år med tanke på de skördeskador som har drabbat framför allt södra Sverige. Men det är också viktigt framöver att gårdsstödet och djurbidrag betalas ut samma år som det avser. Det är ett viktigt steg i att ge landets lantbrukare lika konkurrensvillkor. Det är också viktigt, tror jag, för självkänslan hos en hel yrkeskår som har känt sig misshandlad, med rätta, när man gång efter gång fått agera budgetregulator för den gamla regeringen.

Hans Hoff tog i sitt anförande upp några inlägg som har gjorts i den här debatten förut, och jag tror att jag stod för ett av de inläggen, det med kolarbetarna. Jag kände igen mig. Och jag kan stå för det fortfarande. Jag tycker att det är konstigt att Socialdemokraterna kan ha hamnat så här snett. När man första gången sköt över utbetalningen av jordbruksstöden över årsskiftet skapade man sig ett utrymme under utgiftstaket på ett felaktigt sätt. Man bröt mot budgetlagen, för utgiftstaket borde ha justerats ned.

Att bryta mot budgetlagen verkar på något sätt sitta i Socialdemokraternas ryggrad. För de gör ju likadant nu, om man lägger ihop tilläggsbudgeten och Socialdemokraternas budget för 2007. Socialdemokraterna i opposition är beredda att betala ut 2006 års gårdsstöd före årsskiftet.

Det är ju jättebra. Låt oss ta vara på den samsynen och låta det vara så även i framtiden!

Då blir det lite tråkigt när man sedan ser Socialdemokraternas budgetförslag för 2007 och framåt där man upprepar reptricket och inte alls betalar ut något gårdsstöd 2007 utan skjuter det till januari 2008. Då är ju syftet uppenbart. Det är inte att ömma om lantbrukare som har drabbats av en katastrofal skördesituation i södra Sverige. Det är för att man kanske inte riktigt hade resurser här i riksdagen att göra en ordentlig budget. Syftet är att återigen skapa sig det här utrymmet under utgiftstaket. Kanske hoppades man också på att man skulle kunna ställa till det för regeringen. Men det är inte regeringens budget vi tar beslut om här, utan det är faktiskt budgetbetänkandet, där regeringen i samarbete med utskottsmajoriteten lägger fram en budget för riksdagen. Så låt oss inte göra ett onödigt indignationsnummer av det här, Hans Hoff! Det kunde väl vara bra om ni inte röstar på er reservation utan sluter upp bakom utskottsmajoriteten, kanske också i FiU1-betänkandet. Då innebär det faktiskt att ni tänker betala ut 2007 års gårdsstöd under rätt år.

Finansutskottets majoritet ville göra det här först när vi var helt säkra på att marginalerna till utgiftstaket fanns. Vi har nu fått indikationer från Regeringskansliet att de fanns. Men om man ser på Socialdemokraternas budgetförslag för övrigt så tar de lite lätt på marginaler till utgiftstaket, budgeteringsmarginaler. Det tycker jag är synd. Men man agerar väl lite annorlunda i opposition.

Jag vill med det, herr talman, yrka bifall till förslaget i betänkandet och avslag på reservationerna.

Anf. 117 CHRISTER NYLANDER (fp):

Herr talman! Förutom det som Roger Tiefensee just sade ska man väl också notera att det här är en tilläggsbudget på den gamla regeringens budget, den budget som gäller för i år som vi nu gör tillägget på. Vi försöker rätta till en del saker som vi tycker har blivit fel.

Att ha ordning och reda i statsfinanserna är väldigt viktigt. Vi ska från alliansens sida se till så att vi klarar utgiftstaken. Vi ska se till så att vi har rimliga marginaler i statsbudgeten. För det är viktigt, och alliansen har sagt att det är överordnat.

De senaste fyra åren har man klarat målen. Man har klarat att hålla sig under taken, men vi har också sett konsekvenserna av att ha väldigt små marginaler i statsbudgeten. När s, v och mp har försökt komma överens om en budget tillsammans har lösningen hela tiden varit att öka utgifterna. Därmed har man fått väldigt små marginaler i sina budgetförslag.

Det är viktigt att notera att oppositionen dessutom fortsätter i samma spår. Det är extremt små marginaler i de oppositionsbudgetar som vi har debatterat i dag. Små marginaler är också anledningen till att man har tvingats skjuta på utbetalningar av till exempel gårdsstöd för att komma under de regler som finns.

I år är det en särskilt besvärlig situation vädermässigt i det vackra Skåne men också i många andra delar av Sverige. Därför är det viktigt att lösa utbetalningen av gårdsstödet detta år. Men problemet har funnits tidigare. Därför är det viktigt att vi nu ser till så att detta inte bara är en

tillfällig lösning, en tillfällig förändring, utan att vi ställer till rätta detta kontinuerligt och håller fast vid det.

Förvånande är då att trots Hans Hoffs hårda ord tidigare i hans anförande Socialdemokraterna fortsätter att tricksa med gårdsstödet. Jag skulle vilja ställa en fråga till Hans Hoff. Nu säger ju ni att det är viktigare att betala ut gårdsstödet detta år snabbt på grund av den dåliga vädersituationen i många delar av Sverige. Vilket råd ger ni då till Sveriges bönder om det också nästa år skulle vara dåligt väder? Ert förslag innebär ju att det inte blir något gårdsstöd alls nästa år. Ni betalar ut nu, och ni betalar ut förmodligen i januari och februari enligt ert budgetalternativ. Vilket råd ger ni Sveriges bönder?

Dessutom är det så att det sätt som man behandlar gårdsstödet på får effekter för andra delar av budgeten. Man kan säga att de förslag till exempel till extra vägsatsningar som görs i Socialdemokraternas budget finansieras indirekt genom att man skjuter på utbetalning av gårdsstödet nästa år. Det gör att alternativet blir ännu tunnare och ännu mer bräckligt.

Herr talman! Det finns också andra delar i det här betänkandet som är värda att ta upp. Utskottet påpekar flera gånger i betänkandet att underlaget i regeringens tilläggsbudget inte är tillräckligt tydligt. Jag tycker att det är viktigt att utskottet gör den markeringen. På några områden motiverar inte regeringen nya utgifter tydligt och riktigt ordentligt. Det är inget nytt, men jag tycker ändå att man ska ha större förväntningar på den nya regeringen än vad man hade på den gamla. Det är viktigt att alliansregeringen ser till att man motiverar nya utgifter ordentligt. De här bristerna kan förklaras med att den nya regeringen har haft väldigt kort tid på sig att bereda budgeten, men likväl tycker jag att utskottet ska vara tydligt och att man ska ha höga ambitioner.

Nu har finansutskottet inhämtat ytterligare uppgifter om de utgiftsförändringar som regeringen föreslår i tilläggsbudgeten och har därför bestämt sig för att godkänna detta. Därmed vill jag yrka bifall till förslaget i tilläggsbudgeten.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 11 §.)

10 § Restriktioner i handeln med vissa varor som kan användas till dödsstraff eller tortyr, m.m.

Föredrogs
utrikesutskottets betänkande 2006/07:UU4
Restriktioner i handeln med vissa varor som kan användas till dödsstraff eller tortyr, m.m. (prop. 2006/07:4).

Förste vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 11 §.)

Prot. 2006/07:34
6 december

*Tilläggsbudget 2
för 2006*

11 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

FiU1 Utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna

Punkt 1 (Riktlinjer för den ekonomiska politiken)

1. utskottet

2. res. 1 (s)

3. res. 2 (v)

4. res. 3 (mp)

Förberedande votering 1:

18 för res. 2

15 för res. 3

254 avstod

62 frånvarande

Kammaren biträdde res. 2.

Förberedande votering 2:

110 för res. 1

16 för res. 2

158 avstod

65 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

149 för utskottet

109 för res. 1

33 avstod

58 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 87 m, 21 fp, 19 kd, 22 c

För res. 1: 109 s

Avstod: 18 v, 15 mp

Frånvarande: 21 s, 10 m, 7 fp, 5 kd, 4 v, 7 c, 4 mp

Punkt 2 (Riktlinjer för budgetpolitiken)

1. utskottet

2. res. 4 (s)

3. res. 5 (v)

4. res. 6 (mp)

Förberedande votering 1:

18 för res. 5

15 för res. 6

255 avstod

61 frånvarande

Kammaren biträdde res. 5.

Förberedande votering 2:

109 för res. 4

17 för res. 5

162 avstod

61 frånvarande

Kammaren biträdde res. 4.

Huvudvotering:

149 för utskottet

109 för res. 4

33 avstod

58 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 87 m, 21 fp, 19 kd, 22 c

För res. 4: 109 s

Avstod: 18 v, 15 mp

Frånvarande: 21 s, 10 m, 7 fp, 5 kd, 4 v, 7 c, 4 mp

Punkt 3 (Beslut om utgiftsramar och beräkning av inkomster för 2007)

1. utskottet

2. res. 7 (s)

3. res. 8 (v)

4. res. 9 (mp)

Förberedande votering 1:

18 för res. 8

15 för res. 9

254 avstod

62 frånvarande

Kammaren biträdde res. 8.

Förberedande votering 2:

107 för res. 7

19 för res. 8

162 avstod

61 frånvarande

Kammaren biträdde res. 7.

Huvudvotering:

149 för utskottet

109 för res. 7

33 avstod

58 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 87 m, 21 fp, 19 kd, 22 c

För res. 7: 109 s

Avstod: 18 v, 15 mp

Frånvarande: 21 s, 10 m, 7 fp, 5 kd, 4 v, 7 c, 4 mp

Punkt 4 (Fördelning av utgifter 2008 och 2009)

1. utskottet

2. res. 10 (s)

3. res. 11 (v)

4. res. 12 (mp)

Förberedande votering 1:

19 för res. 11

15 för res. 12

253 avstod

62 frånvarande

Kammaren biträdde res. 11.

Förberedande votering 2:

109 för res. 10

18 för res. 11

163 avstod

59 frånvarande

Kammaren biträdde res. 10.

Huvudvotering:

149 för utskottet

109 för res. 10

33 avstod

58 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 87 m, 21 fp, 19 kd, 22 c

För res. 10: 109 s

Avstod: 18 v, 15 mp

Frånvarande: 21 s, 10 m, 7 fp, 5 kd, 4 v, 7 c, 4 mp

Punkterna 5–10

Kammaren biföll utskottets förslag.

FiU7 Nya kapitaltäckningsregler

Regeringens lagförslag innebar att förvaltningsuppgift som innefattade myndighetsutövning i vissa fall kunde komma att överlåtas till annan stat. Beslutet måste därför fattas i den ordning som föreskrivs i 10 kap. 5 § fjärde stycket regeringsformen, vilket krävde att riksdagens beslut skulle fattas antingen med tre fjärdedels majoritet eller i den ordning som gällde för stiftande av grundlag. Av förslaget framgick att beslutet önskades bli antaget i ett enda beslut. För bifall krävdes därför att *minst tre fjärdedelar* av de röstande förenade sig om beslutet.

Enligt RO 5 kap. 4 § andra stycket skulle beslut fattas genom omröstning.

Votering:

269 för bifall

2 för avslag

18 avstod

60 frånvarande

Förste vice talmannen konstaterade att *minst tre fjärdedelar* av de röstande hade röstat ja och kammaren hade således bifallit utskottets förslag. Partivis fördelning av rösterna:

För bifall: 108 s, 87 m, 21 fp, 19 kd, 1 v, 22 c, 11 mp

För avslag: 1 s, 1 v

Avstod: 16 v, 2 mp

Frånvarande: 21 s, 10 m, 7 fp, 5 kd, 4 v, 7 c, 6 mp

Marina Pettersson (s) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats ha röstat nej.

Marianne Berg (v) anmälde att hon avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat nej.

FiU8 Riksrevisionens årliga rapport 2006

Kammaren biföll utskottets förslag.

FiU11 Tilläggsbudget 2 för 2006

Punkterna 1–9

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 10 (Ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag)

1. utskottet

2. res. 2 (s)

Votering:

164 för utskottet

109 för res. 2

17 avstod

59 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 87 m, 21 fp, 19 kd, 1 v, 22 c, 14 mp

För res. 2: 109 s

Avstod: 17 v

Frånvarande: 21 s, 10 m, 7 fp, 5 kd, 4 v, 7 c, 5 mp

UU4 Restriktioner i handeln med vissa varor som kan användas till dödsstraff eller tortyr, m.m.

Kammaren biföll utskottets förslag.

12 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades

Propositioner

2006/07:22 Märkning av plastiska sprängämnen

2006/07:25 Tekniska krav på elektroniska vägavgiftssystem

2006/07:32 Skadestånd och bodelning

13 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 5 december

2006/07:278 Grannlands-tv efter digitalisering

av *Hans Wallmark* (m)

till statsrådet *Cristina Husmark Pehrsson* (m)

den 6 december

2006/07:279 Malmös flyktingmottagande

av *Luciano Astudillo* (s)

till statsrådet *Tobias Billström* (m)

2006/07:280 Tonnageskatt

av *Marie Engström* (v)

till finansminister *Anders Borg* (m)

2006/07:281 Folkbildningsorganisationernas roll i ett demokratiskt e-samhälle

av *Anders Åkesson* (c)

till statsrådet *Jan Björklund* (fp)

2006/07:282 Giwa/Riwap och Högskolan i Kalmar

av *Anders Åkesson* (c)

till statsrådet *Gunilla Carlsson* (m)

2006/07:283 Vård av alzheimersjuka

av *Lars-Ivar Ericson* (c)

till socialminister *Göran Hägglund* (kd)

2006/07:284 Orättvis isolering inom kriminalvården

av *Lena Olsson* (v)

till justitieminister *Beatrice Ask* (m)

2006/07:285 Bristande konkurrens mellan banker som fördröjer remitteringar

av *Luciano Astudillo* (s)

till statsrådet *Mats Odell* (kd)

2006/07:286 Parallella organisationer för utförsäljning

av *Thomas Östros* (s)

till näringsminister *Maud Olofsson* (c)

2006/07:287 Krav enligt tortyrkonventionen

av *Lena Olsson* (v)

till utrikesminister *Carl Bildt* (m)

2006/07:288 Processen kring den kyrkoantikvariska ersättningen

av *Hans Wallmark* (m)

till statsrådet *Lena Adelsohn Liljeroth* (m)

2006/07:289 Betyg i skolan

av *Mats Gerdau* (m)
till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:290 Måluppfyllelsen i förskolan

av *Mats Gerdau* (m)
till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:291 Speciallivsmedel för patienter

av *Catharina Bråkenhielm* (s)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:292 Samarbetet mellan skolan och näringslivet

av *Holger Gustafsson* (kd)
till statsrådet Jan Björklund (fp)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 12 december.

14 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmäldes att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 6 december

2006/07:217 Återföring av starkölsförsäljning till Sverige

av *Jan R Andersson* (m)
till statsrådet Maria Larsson (kd)

2006/07:220 Situationen för de prostituerade

av *Luciano Astudillo* (s)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:223 Pensionärskommitté

av *Lennart Axelsson* (s)
till statsrådet Maria Larsson (kd)

2006/07:224 Jobb- och utbildningsgaranti

av *Louise Malmström* (s)
till statsrådet Sven Otto Littorin (m)

2006/07:226 Friskvård även för småföretagare

av *Rosita Runegrund* (kd)
till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:228 Utredning om a-kassan

av *Josefin Brink* (v)
till statsrådet Sven Otto Littorin (m)

2006/07:229 Försörjningsstöd till följd av försämringar i a-kassan

av *Josefin Brink* (v)
till statsrådet Sven Otto Littorin (m)

2006/07:230 Utredning om studerandevillkoret

av *Josefin Brink* (v)
till statsrådet Sven Otto Littorin (m)

2006/07:231 Utredning om konsekvenser för den fackliga anslutningsgraden

av *Josefin Brink* (v)
till statsrådet Sven Otto Littorin (m)

2006/07:232 Regeringens inställning i Vaxholmsmålet

av *Josefin Brink* (v)
till statsrådet Sven Otto Littorin (m)

2006/07:234 Försämringarna i a-kassan och konsekvenser för kulturlivet

av *Josefin Brink* (v)
till statsrådet Sven Otto Littorin (m)

2006/07:235 Ny älvförbindelse och utbyggd infrastruktur i Västra Götaland

av *Claes-Göran Brandin* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:236 Bekämpningsmedel

av *Ann-Kristine Johansson* (s)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:237 Ökat lokalt inflytande över strandskyddsbestämmelserna

av *Elisabeth Svantesson* (m)
till statsrådet Andreas Carlgren (c)

2006/07:238 Onödig djurförsöksutredning

av *Cecilia Widegren* (m)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:239 Snabbare klassificering av nya droger

av *Ulf Sjösten* (m)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:240 Snabbare drogklassificering av nya droger

av *Ulf Sjösten* (m)
till statsrådet Maria Larsson (kd)

2006/07:241 Ekobrottsbekämpningen

av *Ulf Sjösten* (m)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:243 Stryplek bland ungdomar

av *Christer Nylander* (fp)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:245 Fackliga rättigheter

av *Carina Hägg* (s)
till statsrådet Sven Otto Littorin (m)

2006/07:246 Förmånsbeskattning av hem-pc

av *Ann-Kristine Johansson* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:247 Vuxenutbildning

av *Lena Hallengren* (s)
till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:248 Polishögskola till Borås

av *Else-Marie Lindgren* (kd)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:249 Elevinflytande

av *Christina Oskarsson* (s)
till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:250 VM i friidrott

av *Marie Engström* (v)
till statsrådet Lena Adelson Liljeroth (m)

2006/07:253 Folkbildningens roll för att bryta utanförskapet i storstäderna

av *Lars-Ivar Ericson* (c)
till statsrådet Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:254 Stöd åt offer för stalking

av *Lennart Sacrédeus* (kd)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:255 Bostadstillägg för pensionärer och förtidspensionärer

av *Tomas Eneroth* (s)
till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

2006/07:256 Obehöriga lärare på fristående skolor

av *Marie Granlund* (s)
till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:257 Mångfalden i ledningsgrupperna i svenska företag

av *Luciano Astudillo* (s)
till statsrådet Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:258 Forskningen om kvinnor i arbetslivet

av *Luciano Astudillo* (s)
till statsrådet Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:259 Kommunal vuxenutbildning

av *Fredrik Olovsson* (s)
till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:260 Översyn av alkohollagen

av *Morgan Johansson* (s)
till statsrådet Maria Larsson (kd)

2006/07:262 Boverkets byggregler och elanvändning för uppvärmning

av *Sven Gunnar Persson* (kd)
till statsrådet Mats Odell (kd)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 12 december.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdet början till och med 6 § anf. 28 (delvis),
av andre vice talmannen därefter till och med anf. 50 (delvis),
av förste vice talmannen därefter till och med anf. 53 (delvis),
av andre vice talmannen därefter till och med anf. 71 (delvis) och
av förste vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

PER PERSSON

/Eva-Lena Ekman

1 § Justering av protokoll.....	1
2 § Utökning av antalet suppleanter i miljö- och jordbruksutskottet samt EU-nämnden	1
3 § Val av extra suppleanter i miljö- och jordbruksutskottet samt EU-nämnden	1
4 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	2
5 § Förnyad bordläggning.....	4
6 § Utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna	4
Finansutskottets betänkande 2006/07:FiU1	4
Anf. 1 EMMA HENRIKSSON (kd).....	4
Anf. 2 PÅR NUDER (s).....	5
Anf. 3 ULLA ANDERSSON (v).....	8
Anf. 4 PETER ERIKSSON (mp)	11
Anf. 5 STEFAN ATTEFALL (kd).....	14
Anf. 6 PETER ERIKSSON (mp) replik	17
Anf. 7 STEFAN ATTEFALL (kd) replik.....	18
Anf. 8 PETER ERIKSSON (mp) replik	18
Anf. 9 STEFAN ATTEFALL (kd) replik.....	19
Anf. 10 ULLA ANDERSSON (v) replik	19
Anf. 11 STEFAN ATTEFALL (kd) replik.....	20
Anf. 12 ULLA ANDERSSON (v) replik	20
Anf. 13 STEFAN ATTEFALL (kd) replik.....	21
Anf. 14 PÅR NUDER (s) replik.....	21
Anf. 15 STEFAN ATTEFALL (kd) replik.....	22
Anf. 16 PÅR NUDER (s) replik.....	22
Anf. 17 STEFAN ATTEFALL (kd) replik.....	23
Anf. 18 ULF SJÖSTEN (m).....	23
Anf. 19 ULLA ANDERSSON (v) replik	26
Anf. 20 ULF SJÖSTEN (m) replik.....	26
Anf. 21 ULLA ANDERSSON (v) replik	27
Anf. 22 ULF SJÖSTEN (m) replik.....	27
Anf. 23 ROGER TIEFENSEE (c).....	28
Anf. 24 PETER ERIKSSON (mp) replik	29
Anf. 25 ROGER TIEFENSEE (c) replik	30
Anf. 26 PETER ERIKSSON (mp) replik	30
Anf. 27 ROGER TIEFENSEE (c) replik	31
Anf. 28 CHRISTER NYLANDER (fp).....	31
Anf. 29 PÅR NUDER (s) replik.....	34
Anf. 30 CHRISTER NYLANDER (fp) replik.....	35
Anf. 31 PÅR NUDER (s) replik.....	35
Anf. 32 CHRISTER NYLANDER (fp) replik.....	36
Anf. 33 ULLA ANDERSSON (v) replik	36
Anf. 34 CHRISTER NYLANDER (fp) replik.....	37
Anf. 35 ULLA ANDERSSON (v) replik	37
Anf. 36 CHRISTER NYLANDER (fp) replik.....	38

Anf. 37	Finansminister ANDERS BORG (m)	39
Anf. 38	PÅR NUDER (s) replik	41
Anf. 39	Finansminister ANDERS BORG (m) replik	42
Anf. 40	PÅR NUDER (s) replik	42
Anf. 41	Finansminister ANDERS BORG (m) replik	43
Anf. 42	PETER ERIKSSON (mp) replik	43
Anf. 43	Finansminister ANDERS BORG (m) replik	44
Anf. 44	PETER ERIKSSON (mp)	45
Anf. 45	Finansminister ANDERS BORG (m) replik	45
Anf. 46	ULLA ANDERSSON (v) replik	45
Anf. 47	Finansminister ANDERS BORG (m) replik	46
Anf. 48	ULLA ANDERSSON (v) replik	47
Anf. 49	Finansminister ANDERS BORG (m) replik	47
Anf. 50	LARS JOHANSSON (s)	48
Anf. 51	MARIE ENGSTRÖM (v)	50
Anf. 52	HELENA LEANDER (mp)	52
Anf. 53	LENNART HEDQUIST (m)	55
Anf. 54	LARS JOHANSSON (s) replik	56
Anf. 55	LENNART HEDQUIST (m) replik	56
Anf. 56	LARS JOHANSSON (s) replik	57
Anf. 57	LENNART HEDQUIST (m) replik	57
Anf. 58	MARIE ENGSTRÖM (v) replik	58
Anf. 59	LENNART HEDQUIST (m) replik	58
Anf. 60	MARIE ENGSTRÖM (v) replik	59
Anf. 61	LENNART HEDQUIST (m) replik	59
Anf. 62	HELENA LEANDER (mp) replik	60
Anf. 63	LENNART HEDQUIST (m) replik	60
Anf. 64	HELENA LEANDER (mp) replik	61
Anf. 65	LENNART HEDQUIST (m) replik	61
Anf. 66	GUNNAR ANDRÉN (fp)	62
Anf. 67	LARS JOHANSSON (s) replik	64
Anf. 68	GUNNAR ANDRÉN (fp) replik	64
Anf. 69	LARS JOHANSSON (s) replik	65
Anf. 70	GUNNAR ANDRÉN (fp) replik	65
Anf. 71	MARIE ENGSTRÖM (v) replik	66
Anf. 72	GUNNAR ANDRÉN (fp) replik	66
Anf. 73	MARIE ENGSTRÖM (v) replik	67
Anf. 74	GUNNAR ANDRÉN (fp) replik	67
Anf. 75	HELENA LEANDER (mp) replik	68
Anf. 76	GUNNAR ANDRÉN (fp) replik	68
Anf. 77	HELENA LEANDER (mp) replik	69
Anf. 78	GUNNAR ANDRÉN (fp) replik	69
Anf. 79	LENNART SACRÉDEUS (kd)	70
Anf. 80	LARS JOHANSSON (s) replik	72
Anf. 81	LENNART SACRÉDEUS (kd) replik	73
Anf. 82	LARS JOHANSSON (s) replik	73
Anf. 83	LENNART SACRÉDEUS (kd) replik	74
Anf. 84	MARIE ENGSTRÖM (v) replik	75
Anf. 85	LENNART SACRÉDEUS (kd) replik	75

Anf. 86	MARIE ENGSTRÖM (v) replik	76
Anf. 87	LENNART SACRÉDEUS (kd) replik	76
Anf. 88	HELENA LEANDER (mp) replik	77
Anf. 89	LENNART SACRÉDEUS (kd) replik	78
Anf. 90	HELENA LEANDER (mp) replik	78
Anf. 91	LENNART SACRÉDEUS (kd) replik	79
Anf. 92	CARINA MOBERG (s)	79
Anf. 93	LENNART HEDQUIST (m) replik	80
Anf. 94	HELENA LEANDER (mp) replik	81
Anf. 95	LENNART HEDQUIST (m) replik	81
Anf. 96	HELENA LEANDER (mp) replik	82
Anf. 97	LENNART HEDQUIST (m) replik	82
	(Beslut fattades under 11 §.)	82
7 §	Nya kapitaltäckningsregler	82
	Finansutskottets betänkande 2006/07:FiU7	82
Anf. 98	LARS ELINDERSON (m)	82
Anf. 99	ULLA ANDERSSON (v)	83
Anf. 100	LARS ELINDERSON (m) replik	85
Anf. 101	ULLA ANDERSSON (v) replik	85
Anf. 102	LARS ELINDERSON (m) replik	86
Anf. 103	ULLA ANDERSSON (v)	86
	(Beslut fattades under 11 §.)	86
8 §	Riksrevisionens årliga rapport 2006	86
	Finansutskottets betänkande 2006/07:FiU8	86
	(Beslut fattades under 11 §.)	86
9 §	Tilläggsbudget 2 för 2006	87
	Finansutskottets betänkande 2006/07:FiU11	87
Anf. 104	ANNA LILLIEHÖÖK (m)	87
Anf. 105	HANS HOFF (s)	87
Anf. 106	STEFAN ATTEFALL (kd)	89
Anf. 107	HANS HOFF (s) replik	90
Anf. 108	STEFAN ATTEFALL (kd) replik	90
Anf. 109	HANS HOFF (s) replik	90
Anf. 110	STEFAN ATTEFALL (kd) replik	91
Anf. 111	ULF SJÖSTEN (m)	91
Anf. 112	HANS HOFF (s) replik	92
Anf. 113	ULF SJÖSTEN (m) replik	92
Anf. 114	HANS HOFF (s) replik	93
Anf. 115	ULF SJÖSTEN (m) replik	93
Anf. 116	ROGER TIEFENSEE (c)	93
Anf. 117	CHRISTER NYLANDER (fp)	94
	(Beslut fattades under 11 §.)	95
10 §	Restriktioner i handeln med vissa varor som kan användas till dödsstraff eller tortyr, m.m.	95
	Utrikesutskottets betänkande 2006/07:UU4	95
	(Beslut fattades under 11 §.)	95
11 §	Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde	96

Prot. 2006/07:34
6 december

FiU1 Utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna	96
FiU7 Nya kapitaltäckningsregler.....	98
FiU8 Riksrevisionens årliga rapport 2006.....	99
FiU11 Tilläggsbudget 2 för 2006	99
UU4 Restriktioner i handeln med vissa varor som kan användas till dödsstraff eller tortyr, m.m.	99
12 § Bordläggning.....	99
13 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	100
14 § Anmälan om skriftliga svar på frågor	101
15 § Kammaren åtskildes kl. 15.16.	104

Elanders Gotab, Stockholm 2007